

UNIV OF
TORONTO
LIBRARY

Digitized by the Internet Archive
in 2008 with funding from
Microsoft Corporation

C. Siegfried.

The Book of Job.

THE present edition of the Sacred Books of the Old Testament in Hebrew exhibits the reconstructed text on the basis of which the new translation of the Bible has been prepared by the learned contributors mentioned on the other page of the cover. It is, therefore, the exact counterpart of the English edition. Wherever the translation is based on a departure from the received text, the deviation appears here in the Hebrew text. Transpositions in the translation are also found here in the original.

Departures from the received text are indicated by diacritical marks, *v* (*i. e.* V = *Versions*) marking a passage where a reading has been adopted on the authority of the Ancient Versions; *c* (*i. e.* c = *conjecture*) being used for conjectural emendations; and *p* (*i. e.* p = *points*) for changes involving merely a departure from the Masoretic points, or a different division of the consonantal text (*e. g.* פִּי־יָדָיו עָלָיו Eccl. 10, 1). אָרְבָּעָה indicates transposition of the Masoretic ; *Q* points to cases where the *Qere* has been adopted instead of the *Kethib*. Doubtful words or passages are marked with notes of interrogation (?). Hopelessly corrupt passages are indicated by . . . . — Asterisks * * * * point to *lacunæ* in the original. The text has been left unpointed except in ambiguous cases.

The Ancient Versions are referred to in the *Notes* under the following abbreviations: M = Masoretic Text; LXX = LXX; T = Targum; S = Peshita; J (*i. e.* St. Jerome) = Vulgate; A = Aquila, Σ = Symmachos, Θ = Theodoton. It has not been deemed necessary to classify all the divergences exhibited by the Ancient Versions. As a rule there have been recorded only those variations on the authority of which an emendation has been adopted by the editor of the text.

The heavy-faced figures in the margin of the notes (1, 2, 3^r, 3^l &c.) refer to the pages, the numbers in ( ) to the lines of the Hebrew text; r & l mean *right* and *left*: 3^r (10) *e. g.* refers to page 3, line 10 of the first column, *i. e.* chapter 4, verse 9a. The footnotes are cited under their Greek reference marks α, β, γ &c., the lines being counted separately in each note. In some cases where the notes are more extensive, the number of the verse is given instead of the line.

As to the colors, blue indicates parallel compositions, green polemical interpolations directed against the tendency of the poem, and red correcting interpolations conforming the speeches of Job to the spirit of the orthodox doctrine of retribution. The arguments for these distinctions are given in the introductory remarks prefixed to the explanatory notes on the English translation of the book.

The Book of Job

SIEGFRIED

THE SACRED BOOKS
OF
The Old Testament.

A CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

PRINTED IN COLORS, WITH NOTES

by eminent Biblical scholars of Europe and America

EDITED BY

PAUL HAUPT

PROFESSOR IN THE JOHNS HOPKINS UNIVERSITY
BALTIMORE MD.

PART 17

The Book of Job

BY

C. SIEGFRIED

Leipzig

J. C. HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG

Baltimore

THE JOHNS HOPKINS PRESS

1895

The
Book of Job.

CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

WITH NOTES

BY

C. SIEGFRIED

PROFESSOR IN THE UNIVERSITY OF JENA

English Translation of the Notes

BY

R. E. BRÜNNOW

PROFESSOR IN THE UNIVERSITY OF HEIDELBERG

DEPARTMENTAL LIBRARY

Leipzig

J. C. HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG

Baltimore

THE JOHNS HOPKINS PRESS

1893

1491
23/5/93.

PRINTED BY AUGUST PRIES

Leipzig

[All rights reserved]

J· C· HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG LEIPZIG

ESTABLISHED 1791

Theology — Egyptology — Assyriology — Bibliography

Additions and Corrections.

Page 2,	line 3,	for	יֵטֵר	read	יֵטֵר.
Page 3 ^l ,	line 21,	for	עָנִי	read	עָנִי.
Page 4 ^r ,	line 10,	for	יִקְרָא	read	יִקְרָא.
Page 4 ^l ,	line 27,	for	עָלִי	read	עָלִי.
Page 4 ^l ,	line 42,	for	בִּי	read	בִּי.
Page 5 ^r ,	line 13,	insert	ן	after	מִשְׁפָּחָתִי.
Page 5 ^r ,	line 37,	for	הַשָּׁהר אֶל	read	הַשָּׁהר . . . אֶל.
Page 5 ^l ,	line 2,	for	אֲבוֹת	read	אֲבוֹתֵי.
Page 5 ^l ,	line 24,	for	יִצְמַח	read	יִצְמַח.
Page 6 ^l ,	line 17,	for	קָנָה	read	קָנָה.
Page 7 ^r ,	lines 12—21 (ch. 10, vv. 18—22) and note β				(v. 22c) should have been printed in <i>blue</i> .
Page 7 ^r ,	line 13,	for	לִמָּה לֹא	read	לִמָּה לֹא.
Page 7 ^r ,	line 16,	for	קִישׁ	read	קִישׁ.
Page 7 ^r ,	line 29,	for	בְּעִינֵי	read	בְּעִינֵי.
Page 7 ^r , δ,	line 3,	for	נִבְחַח	read	נִבְחַח.
Page 8 ^r ,	line 38,	insert	ו	before	אֲחֵם.
Page 9 ^r ,	line 8,	for	וּמַעֲלֵי	read	וּמַעֲלֵי.
Page 9 ^l ,	line 44,	insert	ו	before	אֲסַפְּרָה.
Page 10 ^l ,	line 33,	for	שָׁחַד	read	שָׁחַדִּי.
Page 11 ^l ,	line 25,	for	יִקְרָא	read	יִקְרָא.
Page 12 ^r ,	line 16,	for	הַחֲרִיקוּ	read	הַחֲרִיקוּ.
Page 12 ^l ,	line 1,	insert	β	before	בְּלִי.
Page 12 ^l ,	line 28,	for	עֲלוּמָה	read	עֲלוּמָה.
Page 12 ^l ,	line 36,	for	יִחַד	read	יִחַד.
Page 12 ^l ,	line 37,	for	15 ^a	read	15 ^b .
Page 12 ^l ,	line 42,	for	יִבְלַע	read	יִבְלַע.
Page 13 ^r ,	line 4,	for	שְׁלוּחַ	read	שְׁלוּחַ.
Page 13 ^r ,	line 5,	for	תְּמוּדָה	read	תְּמוּדָה.
Page 13 ^r ,	line 11,	for	יִימָטָה	read	יִימָטָה.
Page 13 ^l ,	line 7,	for	יִכְנֹו	read	יִכְנֹו.
Page 13 ^l ,	line 45,	for	בְּרוּם	read	בְּרוּם.
Page 14 ^r ,	line 32,	for	בִּנְבִיחַ	read	בִּנְבִיחַ.
Page 14 ^l ,	line 4,	for	נִבְחַח קָמִינִי	read	נִבְחַח קָמִינִי.
Page 14 ^l ,	line 8,	for	חֲבוּאֲתָךְ	read	חֲבוּאֲתָךְ.
Page 14 ^l ,	line 30,	for	יָדִי	read	יָדִי.
Page 15 ^r ,	line 26,	for	לְפָקֶלֶם	read	לְפָקֶלֶם.
Page 15 ^r ,	line 28,	for	יִקְצִירוּ	read	יִקְצִירוּ.
Page 15 ^r ,	line 38,	for	מִתִּים	read	מִתִּים.
Page 15 ^l ,	line 17,	for	בָּהֶן	read	בָּהֶן.
Page 15 ^l ,	line 30,	for	לֹא אֶפֶי	read	לֹא אֶפֶי.
Page 16 ^r ,	line 40,	for	יִשְׁאֵל	read	יִשְׁאֵל.
Page 16 ^l ,	line 7,	for	יִקְלָה	read	יִקְלָה.
Page 16 ^l ,	line 16,	for	קָלַעַשׁ	read	קָלַעַשׁ.
Page 16 ^l ,	line 27,	for	יִשְׁרִיקִי	read	יִשְׁרִיקִי.
Page 16 ^l ,					note β should have been printed in <i>green</i> .

Concordance.

The Hebrew Text of the Book of Job is arranged here in the following order: chapters 1-12; 13,1-27; 14,4, 3, 6, 13, 15-17, 1-2; 13,28; 14,5, 7-12, 14, 18-22; 15-19; 20,1-15^a, 23^a, 15^b-29; 21,1-8, 11, 10, 9, 12-34; 22-24,8, 10-25; 26,5-14, 1-4; 27-28; 29,1-6, 19-20, 7-11, 21-23, 12-13, 15-17, 24-25, 14, 18; 30,1-24, 26-31; 31,1-20; 30,25; 31,21-23, 38-40, 24-37, 40^c; 38-42; 32-37.

The following passages, being later interpolations, are relegated from the text and appear in the foot-notes: ch. 4, vv. 10-11; 5,1 + 6-7; 6,10^c; 8,6^b; 9,21^c; 10,3^a (partly) + 17^c + 22^c; 11,6^b + 7-9 + 12 + 14; 12,3^b + 4^b + 6^c + 11-12; 15,19 + 25-28 + 30^a; 16,8^c + 10-11 + 13^a + 22; 17,1 + 11-16; 18,13^a; 19,25-26 + 27^{a, b}; 21,8^a (partly); 22,8 + 18; 23,8-9; 24,9; 27,1; 28,3^c; 30,1^a (partly) + 2^b; 38,13^b + 15; 39,25^c; 40,15^b; 41,1-4; 33,23^b; 34,18; 37,6-8 + 12^b + 23^c.

The following passages, being *parallel compositions*, are printed in blue: 7,1-10; 10,18-22 + 22^c (note β); 12,4-6 + 4^c + 6^c (notes θ & ι); 14,1-2; 13,28; 14,5, 7, 8-12, 14, 18-22; 17,11-16 (p. 11^r, n. β); 40,6-42,6.

The following passages, being *correcting interpolations conforming the speeches of Job to the orthodox doctrine of retribution*, are printed in red: 12,7-10, 13-25, 13,1 + 12,11-12 (p. 8^r, n. α); 21,16-18; 24,13-24; 27,7-23.

The following passages, being *polemical interpolations directed against the tendency of the poem*, are printed in green: 28,1-28 + 28,3^c (p. 16, n. β) and the *Elihu speeches* (chapters 32-37), which are given in a special appendix, pp. 24-27.

The following **Concordance** will facilitate references to verses which appear here out of the traditional order:

Chapters, Verses	Pages, Lines	Chapters, Verses	Pages, Lines
13, 28	= 9 ^r , 23.	26, 1-4	= 16 ^r , 21-27.
14, 1-2	= 9 ^r , 19-22.	26, 5	= 15 ^l , 44.
14, 3	= 9 ^r , 6.	26, 6-14	= 16 ^r , 1-19.
14, 4	= 9 ^r , 4.	29, 7-11	= 17 ^l , 14-23.
14, 5	= 9 ^r , 25.	29, 12-13	= 17 ^l , 30-33.
14, 6	= 9 ^r , 8.	29, 14	= 17 ^l , 45.
14, 7-12	= 9 ^r , 27-40.	29, 15-17	= 17 ^l , 34-39.
14, 13	= 9 ^r , 10.	29, 18	= 18 ^r , 2.
14, 14	= 9 ^r , 41.	29, 19-20	= 17 ^l , 10-13.
14, 15-17	= 9 ^r , 13-18.	30, 25	= 19 ^r , 27.
14, 18	= 9 ^r , 44.	31, 21-23	= 19 ^r , 30-35.
14, 19-22	= 9 ^l , 1-9.	31, 24	= 19 ^r , 44.
20, 23 ^a	= 12 ^l , 36.	31, 38-40	= 19 ^r , 37-42.
21, 9	= 13 ^l , 3.	31, 40 ^c	= 19 ^l , 35.
21, 10	= 13 ^l , 1.	32-37	= 24-27.
21, 11	= 13 ^r , 42.	38, 1	= 19 ^l , 37.
21, 12	= 13 ^l , 5.		
23, 9	= 15 ^r , 42.		

- 26^r *retribution proceed from thee, that thou shouldst reject (the wicked), and then choose (the righteous), and not I?*
- (26) אִלּוּ אֶפְיָא is without any sense whatever. It is better to emend with Θ οὐ μὴν δεῖ ἀλλὰ: אֶפְיָא.
- (35) אִלּוּ אֶפְיָא. Only a very forced sense can be obtained if we retain this reading. The verb must be in the second person.
- 26^l (3) אִלּוּ אֶפְיָא. The sense requires the verb to be in the plural. We must, therefore, read אֶפְיָא = אֶפְיָא.
- (11) אִלּוּ אֶפְיָא לֹא הִשְׁתַּיְתִּי. Unintelligible.
- (13) אִלּוּ אֶפְיָא אֶפְיָא can be vindicated only by a very forced exegesis.
- 27^r (6) אִלּוּ אֶפְיָא seems to be corruption of the text.
- (7) אִלּוּ אֶפְיָא. To be read as a Piel.
- (11) אִלּוּ אֶפְיָא לֹא הִשְׁתַּיְתִּי. Unintelligible.
- (12) אִלּוּ אֶפְיָא אֶפְיָא. Unintelligible.
- (13) אִלּוּ אֶפְיָא אֶפְיָא. Unintelligible.
- (14) אִלּוּ אֶפְיָא אֶפְיָא. Unintelligible.
- (30) אִלּוּ אֶפְיָא *over many human beings*. Very improbable. It is better to point אֶפְיָא, taking it as an accusative of specification: *abundantly* = אֶפְיָא [so the Authorized Version].
- (31) אִלּוּ אֶפְיָא clerical error for אֶפְיָא, cf. v. 23.
- (38) אִלּוּ אֶפְיָא. But as אֶפְיָא is masculine, it is better to emend אֶפְיָא.
- (39) אִלּוּ אֶפְיָא אֶפְיָא. In this connection entirely void of sense; see the Commentaries.
- (40) אִלּוּ אֶפְיָא אֶפְיָא. In this connection entirely void of sense; see the Commentaries.
- 27^l (7) אִלּוּ אֶפְיָא. The explanation given by the greater number of commentators: *fall to the earth*, would meet the requirements of the sense. But the objections raised by KÖNIG, p. 598 tend to disprove the possibility of the usage of the verb in this sense. Since, however, a command addressed to the snow, *become earth!* could hardly have been carried out, the word itself must be rejected, and we must emend in accordance with ψ 65,11, Is. 55,10 אֶפְיָא = *moisten* (the earth). — אִלּוּ אֶפְיָא gives no sense; to be emended אֶפְיָא = *and the rain he maketh fall*.
- (9) אִלּוּ אֶפְיָא (cf. Θ ἀπὸ ἀκρωτηρίων) is a corruption of the text.
- (15) אִלּוּ אֶפְיָא is dittography, and is to be canceled. To be translated *whether as a rod of correction for his people or as a benefit*.
- (21) אִלּוּ אֶפְיָא.
- (22) אִלּוּ אֶפְיָא; clerical error.
- (28) אִלּוּ אֶפְיָא.
- (31) אִלּוּ אֶפְיָא.
- (33) אִלּוּ אֶפְיָא is not in keeping with the context; with regard to Jahveh's coming from the north cf. Ez. 1,4.
- (α,1) These words are a gloss, intended to call the reader's attention to the fact that Jahveh's power is especially seen in the mighty down-pours of the rain.
- (α,2) Verses 7–8 are an interpolation. After having described the rain in v. 6, the poet goes on v. 9 sqq. to storms and ice.
- (β) These words seem to be a gloss, intended to explain the phrase אֶפְיָא. And אֶפְיָא in אִלּוּ is a still later gloss to אֶפְיָא אֶפְיָא, and is to be canceled.
- (γ) Is a gloss, which mars the sense of the whole passage: *he does not oppress it, scil. justice*. Without it the hemistich reads: *great is he in power and judgment, and of much justice*.

- 221¹ (6) $\text{אל } \text{קָרַע}$ read קָרַע as in Hos. 13,8. — Θ $\alpha\acute{\nu}\rho\alpha\kappa\epsilon\sigma\mu\omicron\varsigma$ *the fast bond*.
 (11) $\text{אל } \text{קָרַע}$. Better singular.
 (17) $\text{אל } \text{קָרַע}$. Usually translated: *kindleth coals*; but קָרַע in Piel has not this meaning. Better קָרַע *his breath is lambent like glowing coals*.
 (22) Here a line has fallen out. One cannot say קָרַע of the soft lower portions of the body.
 (41) $\text{אל } \text{קָרַע}$. Usually translated: *he takes the ocean to be grey hair*. But a crocodile is not likely to indulge in such speculations. — We emend in accordance with Θ $\epsilon\lambda\omicron\gamma\iota\sigma\alpha\tau\omicron$ $\epsilon\phi\epsilon\tau\epsilon\sigma\sigma\omicron\tau$ $\omega\varsigma$ $\pi\omicron\lambda\iota\alpha\tau\omicron\upsilon$.
 (42) $\text{אל } \text{קָרַע}$.
- 23F (2) אל So Kethib, Qerê קָרַע , Θ $\alpha\acute{\iota}\delta\alpha$.
- 231¹ (5) $\text{אל } \text{קָרַע}$. To be emended in accordance with $\S$ 112A.
 (13) אל without קָרַע .
 (14) אל Qerê קָרַע .
 (22) אל Qerê קָרַע contrary to all rules of grammar; cf. STADE, p. 355; Ez. 18,28.
- 24F (19) See STADE, *Lehrbuch der hebräischen Grammatik*, § 112A.
- 241¹ (23) $\text{אל } \text{קָרַע}$ is a clerical error, cf. Θ η $\chi\epsilon\iota\rho$ $\mu\omicron\upsilon$.
 (35) $\text{אל } \text{קָרַע}$ (DILLMANN) is better.
 (37) קָרַע ; the sense requires the second person; *thou didst not heed it*.
- 25F (3) $\text{אל } \text{קָרַע}$ gives no sense. To be emended קָרַע (OLSIT.); cf. Θ $\alpha\pi\omicron$ $\acute{\alpha}\delta\iota\kappa\iota\alpha\varsigma$.
 (4) $\text{אל } \text{קָרַע}$ קָרַע קָרַע . Θ $\tau\omicron$ $\delta\acute{\epsilon}$ $\sigma\acute{o}\mu\alpha$ $\alpha\iota\tau\omicron\upsilon$ $\acute{\alpha}\pi\omicron$ $\pi\tau\omicron\mu\alpha\tau\omicron\varsigma$ $\epsilon\phi\omicron\gamma\iota\sigma\alpha\tau\omicron$ presupposes a different text. — קָרַע can hardly be the true reading, since the idea is not that pride should be concealed (cf. קָרַע Gen. 18,17) but that it should be done away with. We would emend קָרַע , in accordance with the analogy of קָרַע . For the construction see 24,4.
 (8) אל Kethib קָרַע , Qerê קָרַע . The Qerê is adopted, according to BAER, p. 58, by the *Babylonii* and also by the Versions. DILLM. translates accordingly: *whilst the multitude of his bones are still endowed with good strength*. But the condition described in v. 19b renders this improbable in the highest degree. We would rather suppose that קָרַע is a clerical error for קָרַע .
 (9) $\text{אל } \text{קָרַע}$. That voracity should cause disgust with food, is opposed to all probability; on the contrary, any feeling of disgust is usually overcome by it.
 (12) אל Qerê קָרַע . Usually translated: *his bones are abraded, decayed, or his members are bald, emaciated*. The Kethib קָרַע *baldness, emaciation* would be without any verb. — For קָרַע cf. GESENIUS-KAUTZSCH § 14,1, D. 2.
 (18) $\text{אל } \text{קָרַע}$ probably corruption of the text.
 (27) $\text{אל } \text{קָרַע}$ only here in an impersonal sense. Perhaps to be emended קָרַע .
 (a) Verse 23^b is a later addition; cf. 5,1A.
- 251¹ (30) $\text{אל } \text{קָרַע}$ קָרַע . Probably קָרַע has been omitted.
 (41) $\text{אל } \text{קָרַע}$. But the chief point here is to show that Jahveh makes his decisions without entering into lengthy discussions with man as to what is right; cf. v. 24A. To be emended accordingly קָרַע . cf. ψ 143,2.
 (β) V. 18 is an interpolation, since קָרַע relates to God. V. 19 is evidently to be connected directly with v. 17.
- 26F (3) $\text{אל } \text{קָרַע}$, Θ $\sigma\tau\epsilon\lambda\epsilon\psi\epsilon\iota$. The object is wanting. To be emended, therefore, קָרַע .
 (15) $\text{אל } \text{קָרַע}$ קָרַע קָרַע קָרַע קָרַע is entirely void of sense; see the Commentaries.
 (17) $\text{אל } \text{קָרַע}$ קָרַע is without sense.
 (19) $\text{אל } \text{קָרַע}$ mars the sense of the entire passage. We would propose קָרַע : *shall*

- 20r (16) אֱלֹהִים Qerê אֱלֹהִים אֲנִי אֲדַבֵּר.
- (19) The subject after אֱלֹהִים אֲנִי is wanting, as the אֲנִי אֲדַבֵּר in v. 13^b can hardly be meant. DILLM. supplies *the terrestrial things*, but this would be a somewhat too violent ellipsis. EWALD's emendation אֱלֹהִים אֲנִי *they become shining*, does not supply a subject and presupposes that all garments are bright. MERNX reads אֱלֹהִים אֲנִי *they stand clothed in garments*. Who? Probably something has been omitted.
- (21) HITZIG, *Begriff der Kritik*, p. 129 emends אֱלֹהִים אֲנִי. This could be suitably applied to the waters stored up in the heavens (v. 34), but not to those of the ocean.
- (30) אֱלֹהִים אֲנִי. Better with Θ ἀγγέλους με: אֱלֹהִים אֲנִי.
- (40) אֱלֹהִים אֲנִי, ΑΘ φῶς. Light was, however, already mentioned in v. 19. EWALD and MERNX emend אֱלֹהִים אֲנִי in accordance with the parallelism (cf. 24^b אֱלֹהִים אֲנִי). Θ πύργου points to אֱלֹהִים אֲנִי.
- (α) אֱלֹהִים אֲנִי. According to MICH. *ad loc.* in several MSS. without *suspensum*. Vers. 13^b is an interpolation which seriously mars the splendid description of the dawn.
- (β,1) אֱלֹהִים אֲנִי. V. 15 is a gloss.
- 20^l (12) In אֱלֹהִים the two verbs יתלבב and יתחבב are misplaced.
- (18) אֱלֹהִים אֲנִי, Θ ἄξις, Α αἰθροδηγίσεις. Read with J. D. MICHAELIS אֱלֹהִים אֲנִי.
- (27) For אֱלֹהִים אֲנִי cf. OLSHAUSEN, *Lehrbuch* § 110. note.
- (44) OLSHAUSEN emends אֱלֹהִים אֲנִי.
- 21r (10) EW., HITZ., MERNX אֱלֹהִים אֲנִי, ΘΘ κατασκέπεται *he spieth out* (the mountains). The wild-ass?
- (15) אֱלֹהִים אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי (BAER אֲנִי אֲנִי). *Canst thou bind the wild ox to the furrow of his harness-rope*. But what is the furrow of a harness-rope, and has the latter furrows? We conjecture: *Wilt thou bind them* (the wild oxen) *to the furrow with harness-ropes*, scil. to hold them fast with traces in order that they may not overstep the furrow.
- (16) HITZIG reads אֱלֹהִים אֲנִי *necklace* (?).
- (19) Kethîb, אֱלֹהִים אֲנִי. Qerê אֱלֹהִים אֲנִי is preferable.
- (23) HITZIG reads אֱלֹהִים אֲנִי.
- (28) אֱלֹהִים אֲנִי. EWALD reads אֱלֹהִים אֲנִי.
- (32) אֱלֹהִים אֲנִי HITZIG (?).
- (39) אֱלֹהִים אֲנִי, § 110. To be emended accordingly.
- 21^l (6) So Kethîb, Qerê אֱלֹהִים אֲנִי. [cf. STADE § 518, 1, note.]
- (13) אֱלֹהִים אֲנִי. It is better to transpose the radicals, and to derive from the stem אֱלֹהִים אֲנִי;
- (26) See the note on p. 19^l, l. 37 (ch. 38,1).
- 22r (5) So Kethîb, Qerê אֱלֹהִים אֲנִי.
- (9) אֱלֹהִים אֲנִי. The article cannot stand before a noun with a possessive suffix. BÖTTCHER, DILLM., HITZIG read אֱלֹהִים אֲנִי (cf. Θ παροικητός, MERNX אֱלֹהִים אֲנִי) and supply in various ways the object for which he is created. We prefer to cancel the article: *his Creator handed to him his sword* (אֱלֹהִים אֲנִי instead of אֱלֹהִים אֲנִי).
- (10) אֱלֹהִים אֲנִי. It is difficult to see how the hippopotamus could get upon the mountains. Cf. אֱלֹהִים אֲנִי *canals of the Nile* Is. 33,21, Ez. 31,4. These would furnish him with food by fertilizing the fields.
- (18) אֱלֹהִים אֲנִי. HITZ., DILLM. *they capture him before his eyes*, i. e. *in open battle*, which would not be advisable according to v. 32. Perhaps אֱלֹהִים אֲנִי *they hit him in the eyes*, the only vulnerable part, which is aimed at still at the present day. After he is thus wounded, cords are drawn through his nose (v. 24^b).
- (α) Evidently an interpolation, perhaps intended as an antithesis to v. 19, where the hippopotamus was called אֱלֹהִים אֲנִי, to emphasize the fact that man is his equal.
- (β) Interpolation, ch. 41,5 connects directly with 40,32.

- 18r (α) אִל עַמִּי לְנֶפֶשׁוֹ is a gloss which has crept in from 32,6, according to which the עַמִּי לְנֶפֶשׁוֹ in v. 1a are erroneously taken to be young people, whereas they are really people of the Horite rabble; cf. *ψ* 119,14f. — Ὁ ἐλάχιστοι.
- (β) An interpolation by which the connection between v. 2a and v. 3a is disturbed. Join v. 2a to what purpose could I have used the strength of their hands with v. 3a for it was dried up by want and famine. אִל חֲלָצָה מְצַנֵּן. The strength which these people never possessed, could not be lost by them. OLSH. emends חֲלָצָה instead of חֲלָצָה. Ὁ ἐλ' αὐτοῦς ἀπόλωτο σφραγίσεια. This last word seems to point to חֲלָצָה: upon them misfortune is come.
- 18l (4) אִל without אֵל. Usually translated: *thou didst regard me with attention*. But this is precisely what a petitioner would wish. To us the insertion of אֵל seems absolutely necessary: *I stood still in entreaty, but thou didst not heed me*.
- (7) אִל מִיָּדְךָ הֵרָחֵקְתָּ מִיָּדְךָ מִיָּדְךָ הֵרָחֵקְתָּ מִיָּדְךָ thou didst lift me up to the wind and didst make me ride on. Ὁ ἔταξας δὲ με ἐν ὀδύναϊς?
- (8) אִל מִיָּדְךָ הֵרָחֵקְתָּ מִיָּדְךָ. Qerê מִיָּדְךָ. — Kethîb according to EWALD = מִיָּדְךָ, DBLMANN reads מִיָּדְךָ = מִיָּדְךָ 36,29, *thou hast caused me to melt away in the roar of the storm*, [the wind has, however, rather the effect of drying-up]. STADE, *Lehrb.* § 548a reads מִיָּדְךָ (but without giving a translation), HITZIG: מִיָּדְךָ *thou makest me to be level = thou dost lay me prostrate*. MERX emends מִיָּדְךָ *thou dost destroy me*. KÖNIG, *Lehrgeb.* I 592 sq. מִיָּדְךָ *agitation, restlessness*. — Ὁ καὶ ἀπέροονάς με ἀπὸ σωτηρίας seems to point to מִיָּדְךָ *thou dost cause me to melt away far from help*.
- (11.12) אִל מִיָּדְךָ הֵרָחֵקְתָּ מִיָּדְךָ מִיָּדְךָ מִיָּדְךָ seems here as well as in the Versions to be entirely void of sense.
- (17) אִל מִיָּדְךָ הֵרָחֵקְתָּ, Ὁ ἔρεν φμοῦδ, Σ ἀθυμοῦν. Unintelligible.
- (21) אִל מִיָּדְךָ מִיָּדְךָ seems to be dittography of מִיָּדְךָ in מִיָּדְךָ v. 3ob.
- (41) Cf. BAER, p. 51.
- 19r (2) Ew. מִיָּדְךָ misunderstands the sense.
- (4) Kethîb מִיָּדְךָ.
- (5) Kethîb מִיָּדְךָ. אִל מִיָּדְךָ, cf. v. 28; hybrid pointing.
- (14) אִל in HAHN מִיָּדְךָ, in MICH. מִיָּדְךָ, in BAER, p. 51 מִיָּדְךָ, clerical error for מִיָּדְךָ, cf. OLSH. *ad* 31,15; STADE, § 484e, note. KÖNIG, *Lehrg.*, p. 490.
- (20) אִל מִיָּדְךָ הֵרָחֵקְתָּ מִיָּדְךָ, מִיָּדְךָ הֵרָחֵקְתָּ מִיָּדְךָ. *The orphan honored me from my childhood as a father*. But that is improbable. The sense requires: *I have brought him up from his childhood like a father*. To be emended accordingly.
- (21) אִל מִיָּדְךָ הֵרָחֵקְתָּ. The sense requires מִיָּדְךָ.
- (25) Qerê מִיָּדְךָ.
- (27) 30,25 is to be placed after 31,20, cf. אֵל מִיָּדְךָ 31,20a; 30,25a.
- (42) Verses 38—40a.b are best inserted here, since v. 21sq. also treats of the oppression of the poor. V. 37 evidently forms the conclusion.
- 19l (19) אִל מִיָּדְךָ. Better to emend in accordance with Ὁ παντὶ ἐλθόντι, Ἄ ὀδοιπόρω, Ἐ ἀναβάντων.
- (37) אִל מִיָּדְךָ, Qerê מִיָּדְךָ.
- 20r (4) MERX, following Ὁ and § emends מִיָּדְךָ; וִירִיבִי v. 7b, however, speaks in favor of אִל.
- (9) Σ ἐλλήμα αὐτῶ; Ἀθ πλάνησιν αὐτῶν read מִיָּדְךָ or possibly מִיָּדְךָ; cf. 17,2.
- (10) MERX, following Ὁ and §, emends מִיָּדְךָ, HITZIG: מִיָּדְךָ *I announced (to him my law)?* אִל מִיָּדְךָ is a dogmatic correction, introducing the Mosaic law. To be emended in accordance with Ὁ ὄρῳα.
- (13) Qerê מִיָּדְךָ. — Ew., MERX following Ὁ emend 'ג' ἄρῳα; מִיָּדְךָ. — Σ ἕως ὧδε τετάχθω πτλ. *here shall there be set a limit to the rising of thy waves*, had the same reading as אִל.

- 17r (18) $\Theta\Sigma$ ὕαλος; FIELD, p. 50b has *κρόσταλλος διαφανής*.
- (19) $\aleph$ is to be supplied from 17a; therefore $\aleph$ $\aleph$.

- 17l (2) OLSH. read $\aleph$ $\aleph$, EW. $\aleph$ (?) ; cf. HITZIG, p. 211.
- (5) $\aleph$ $\aleph$. But a confidential meeting cannot take place upon a tent (v. 4b). To be emended in accordance with Σ *ὅποτε περιέφρασσεν ὁ θεὸς τὴν σκητὴν μου*: $\aleph$ *when God wove a fence about my tent* (cf. 1,10 $\aleph$). Verbs which denote covering, protecting are construed with $\aleph$.
- (8) $\aleph$ = $\aleph$.
- (14) MEXR following Θ *ὁρθοιος* emends $\aleph$. The reading of $\aleph$ is more natural.
- (17) MEXR following Θ *πάντες* emends $\aleph$. But $\aleph$ has also $\aleph$.
- (20) Text corrupt. $\aleph$ $\aleph$ seems to be a variant reading to $\aleph$ $\aleph$ in v. 8a. Θ *οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐμακάρισάν με* has gone to v. 11 for aid. Perhaps to be emended $\aleph$ $\aleph$. OLSH. emends $\aleph$, but this is less in keeping with $\aleph$.
- (41) $\aleph$ $\aleph$. To be emended in accordance with Θ *ἀπέκλιπεν*. The Hiphil was caused by the last word in v. 24a.

- 18r (2) $\aleph$ $\aleph$. According to MEXR the word *nest* is a later correction which was made because $\aleph$ in v. 18b was not taken with Θ *ὄσπερ στέλεχος φοίνικος* to mean the stem of the date-palm, but the Phoenix. See MEXR, *Archiv für wissenschaftliche Erforschung des Alten Testaments*, vol. II, pp. 104—107. MEXR emends $\aleph$ = (I shall die) *with the reed* (i. e. *at an advanced age*). But does the wavering (1 K. 14,15) brittle (Is. 42,3; cf. 36,3) reed really become so old? It is usually cut down every year, and the stump burned for manuring purposes; cf. V. HEIN, *Kulturpflanzen*, p. 211—214 (5th ed. 1887, p. 248). Besides a *nest* does not necessarily involve a *phoenix*. Θ *εἶπα δὲ ἡ ἡλικία μου γηράσει, Σ* *ἔλεγον δὲ μετὰ τῆς νοσοῦσός μου γηράσειν, C* *עמ הגרמי עם איתניי*. We imagine the original reading to have been: *and I thought I would become old* ($\aleph$) *with my brood*, which would agree well with v. 18b: *and that I would make my days numerous as the sand*.
- (3) According to QAMCHI: *secundum Nehardcenses*, $\aleph$. cf. MICH. *ad loc*.
- (4) That 30,1 connects directly with 29,18 seems evident.
- (8) In v. 3a $\aleph$ is to be placed after $\aleph$, whereas in $\aleph$ v. 2 ends with $\aleph$.
- (9) $\aleph$ $\aleph$. To be emended with OLSHAUSEN $\aleph$.
- (12) $\aleph$. GEO. HOFFMANN, *Phönix. Inschriften* (1890) p. 8 refers to aram. $\aleph$ = *community*.
- (24) $\aleph$ $\aleph$ $\aleph$. Θ *ἀποξας γὰρ φαρέτραν αὐτοῦ ἐκάκωσε με*. MEXR emends $\aleph$ $\aleph$.
- (25) $\aleph$ $\aleph$ $\aleph$ $\aleph$. Θ *καὶ χαλινὸν τοῦ προσώπου μου ἐξαπέστειλαν*. Unintelligible.
- (26) $\aleph$ $\aleph$ seems to be partly dittography from v. 11b. Θ *πόδα αὐτῶν*, in accordance with which EWALD: $\aleph$.
- (29) $\aleph$ BAER, p. 58: $\aleph$; MICH., HAHN: *Kethîb* $\aleph$.
- (30) $\aleph$ $\aleph$. The text is here quite unintelligible.
- (31) $\aleph$. Better $\aleph$.
- (33) $\aleph$ $\aleph$, Θ *ἐπιστρέφονται*. To be emended accordingly $\aleph$.
- (34) $\aleph$ $\aleph$ does not relate to anything. Θ *ὄχετο* points to $\aleph$.
- (40) $\aleph$ $\aleph$ *my garment has become changed, is disfigured*. But how can it have become so through the fullness of strength? And if we explain it: *by the stroke of the divine power have I been compelled to put on a mourning-garment*, the sense would be rather too forced. MEXR: *my garment is distorted by the swelling of my limbs* ($\aleph$) Θ *ἐπελάβετό μου τῆς στολῆς* points to $\aleph$. The underlying image is that of pursuit by an enemy; the pursuer seizes him by his garment, in which he is closely enveloped, and throws him down (v. 19).

- 167 (13) **א**ל **עֲזָרָה**. Usually explained according to Is. 51,15. The parallelism, however, shows that here a sudden starting back of the raging sea is meant. We therefore emend in accordance with **Θ** *κατέλασσε*, **Σ** **עָזָרָה**: **עֲזָרָה**.
- (14) In **א**ל Kethib **הַיָּם** the letters are transposed.
- (17) Qerē **עֲזָרָה**.
- (19) So following the Kethib. **Σ** *δυναστείας αὐτοῦ* follows the Qerē.
- (33) MERN **עֲזָרָה** according to some MSS.
- (39) **א**ל **עֲזָרָה**. **ΑΣ** *πλιονεζτιῖ*, cf. FIELD, p. 48, n. 7. Usually explained: *when he overreaches, cheats, when he is a עֲזָרָה עֲזָרָה* (Prov. 1,19). But the **עֲזָרָה** is not only in this, but in every case without **עֲזָרָה**. Since the point of the passage evidently is to show that God brings all happiness of the wicked to an end with death, as in *ψ* 49,7—15, we propose the emendation: **עֲזָרָה** = *when he dies*; cf. v. 8b.
- (40) **א**ל **עֲזָרָה** **עֲזָרָה** **עֲזָרָה** **עֲזָרָה**. Usually translated: *when God draws his soul out of his body*, which is a rather comical conception. Better, therefore: *“עֲזָרָה עֲזָרָה עֲזָרָה עֲזָרָה when God demands back his soul.* LAG. and WELLM. emend similarly.
- 167¹ (7) **א**ל **עֲזָרָה**, **ΣΘ** *καὶ κληρονομία ἦν οἱ ἐκαμπείς παρὰ τοῦ ἰκανοῦ κομίζονται*. To be emended accordingly **עֲזָרָה** *scil.* **עֲזָרָה**.
- (10) **א**ל without **עֲזָרָה**, which is to be inserted with OLSH. in accordance with v. 15^b.
- (16) **א**ל **עֲזָרָה** due to the parallel word **עֲזָרָה**. But as moths do not build houses, **Θ** translates *ὡσπερ ἀράγνη* (together with *ὡσπερ σήτες*), in accordance with which MERN emends **עֲזָרָה**. We prefer **עֲזָרָה**. He only builds his house for the termites; cf. 4,19.
- (18) **א**ל **עֲזָרָה** is opposed to the sense of the passage. Read **עֲזָרָה** (some MSS. of **Θ** *πρὸςθῆσει*; **Σ** **עֲזָרָה** **עֲזָרָה**) *he does not do it again*, because in the meantime the catastrophe has taken place. With regard to the dittography cf. 1 S. 18,29.
- (20) MERN emends **עֲזָרָה** on account of **עֲזָרָה** in v. 20^b. But *terror* and *whirlwind* would be a bad parallelism. Besides **Θ** has *ὡσπερ ὕδωρ*, **Σ** **עֲזָרָה** **עֲזָרָה**. The reason MERN gives for his emendation (*water is here not in its place as a parallel expression to wind*) is a rather strange one. See on the contrary Math. 7,27.
- (24) MERN points **עֲזָרָה**: *it dashes itself*. But can the Hophal have a reflexive meaning? **Θ** *ἐπιρρίψει* agrees with **א**ל.
- (26) **א**ל **עֲזָרָה** **עֲזָרָה**. **עֲזָרָה** owes its origin to **עֲזָרָה**, and the latter requires a plural verb. To be emended therefore: **עֲזָרָה** **עֲזָרָה**; cf. **Θ** *ἐπ’ αὐτόν*.
- (27) **א**ל **עֲזָרָה**, **Θ** *καὶ σκουῖ. Σ* *καὶ ἐσκουῖετ.* — The plural is better, cf. the preceding note.
- (34) **א**ל **עֲזָרָה** is generally translated: *far from these that dwell there*. But **עֲזָרָה** is not = **עֲזָרָה**. **Σ** **עֲזָרָה** **עֲזָרָה** **עֲזָרָה** read **עֲזָרָה**, **Θ** *ἀπὸ ζορίας*, in accordance with which MERN: **עֲזָרָה** *from out of the ground*. The shaft, however, does not go away from the **עֲזָרָה**, but on the contrary into it. We may perhaps, therefore, emend **עֲזָרָה**. cf. **ΑΣ** *ὄπον ζορία*.
- (35) **א**ל **עֲזָרָה** **עֲזָרָה** **עֲזָרָה** is entirely without sense.
- (38) **עֲזָרָה** = **עֲזָרָה** **עֲזָרָה**. With regard to the suppression of **עֲזָרָה** after **עֲזָרָה** cf. 29,1; Is. 9,3 and in general E. SCHWABE, *עֲזָרָה nach seinem Wesen* &c. (1883) p. 20 sq.
- (β) Explanatory gloss to v. 3^b: *he searches to the farthest ends, viz. v. 3c: after the stones that lie there in profound darkness. Σ* *λίθος ζόφος καὶ σκία θανάτου. (There is nothing else there but rocks, darkness and gloom).*
- 177 (4) LAG. *l. c.* refers to **עֲזָרָה**. FREYTAG IV 427a. **ΑΣ** *ῥεῖθρα*.
- (10) **א**ל **עֲזָרָה**. **Α** *τάξις αὐτῆς, Σ* *τιμημα αὐτῆς, Θ* *σίρεσιν*; but this is not the meaning of the passage. According to v. 12 what is sought after is the *way* to wisdom. **Θ** *ὁδὸν αὐτῆς*. To be emended accordingly: **עֲזָרָה**.
- (14) **א**ל **עֲזָרָה** is hardly the true reading; perhaps we should read **עֲזָרָה** = **עֲזָרָה** 1 K. 6,20. Cf. **Α** *ἀπόλλειστον*.

- 15^r (28) מִי־לֶחֶם *his mashy mixed fodder*. But this cannot be reaped in the fields, since it has to be prepared by hand. Θ *πρὸ ὄρου*, in accordance with which MERX makes the extremely clever emendation מִי־לֶחֶם. — Kethib מִי־לֶחֶם, Qere מִי־לֶחֶם.
- (38) מִי־לֶחֶם read מִי־לֶחֶם *dying men* in accordance with the parallelism מִי־לֶחֶם, which here = *wounded to death*. So also some MSS. and S.
- 15^l (4) מִי־לֶחֶם. Usually translated: *towards dawn*. But it is difficult to see why the murderer should choose a time when he would be most exposed to the danger of being surprised by the approach of day-light. Better to emend with ABBOTT, *Hermathena* (1892) p. 17: מִי־לֶחֶם. [Cf. T. K. ABBOTT, *Essays chiefly on the Original Texts of the Old and New Testaments* (London 1891) p. 210].
- (6) מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם hardly the true reading, in spite of Θ *ἔσται ὡς κλέπτῃς*. MERX emends מִי־לֶחֶם *the thief slinks, steals along*.
- (11) מִי־לֶחֶם. Various explanations. According to some, the thieves are supposed to have marked, during the day-time, those houses they intended to break into with a seal, which would, however, have been difficult to find again at night. According to others, the thieves lock up their houses in the day-time, because they dread the light. But locking up a house does not make it darker inside. Besides מִי־לֶחֶם is never used in connection with houses instead of מִי־לֶחֶם. Θ *ἡμέρας ἐσφράγιον ἑαυτοῖς* (C) shows that this hemistich contains an idea corresponding to מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם *they seal up the days unto themselves, the days are for them a time that is closed up*. To be emended therefore: מִי־לֶחֶם.
- (17) מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם. ΑΘ *οὐκ ἐκκλιεῖ (Σ ἀναστρέψει) εἰς ὁδὸν ἀπειράτων* (wanting in ΘΣ) *τῶν ἀμπιλώνων*, which is usually rendered: *he doth not turn (any more) towards the way to the vineyards*, as meaning that he cannot visit his vineyards any more because he has lost all his property. Hardly a cogent reason! Other causes might have prevented equally well; and the poet would have left rather too much to be guessed by the reader. Θ *ἀναφανείη δὲ τὰ γεντὰ αὐτῶν ἐπὶ γῆς ξηρᾷ* takes in מִי־לֶחֶם from v. 19. We conjecture that *ἐπὶ γῆς ξηρᾷ* originally read *ἐπὶ γῆ ξηρᾷ*, since מִי־לֶחֶם never means *heat, drought*, which would be the only admissible sense if it belonged to v. 19, but always *arid, dried-up land*. We therefore propose the emendation מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם, the verse ending with מִי־לֶחֶם.
- (18) מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם *drought and heat carry off the snow waters*. But cf. the preceding note. Θ *ἐγκαλίδα γὰρ ὄρουσαν ἤρασαν* would seem to point to מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם. Θ *καὶ γὰρ αὐτοὶ σέλωσι* seems to have read מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם. Verse 19 contains fragments of several verses.
- (23) מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם, Θ *θνητῷ δὲ κατέστρωψεν ἀδενάτους*. Too corrupt for emendation.
- (24) מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם, Θ *ἀναστὰς τοιγαροῦν οὐ μὴ πιστεύσῃ κατὰ τῆς ἑαυτοῦ ζώης*. Although this is unintelligible, the context being wanting, it appears to be the reading of the original.
- (25) מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם. Unintelligible.
- (28) מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם, Θ *ἐμαρῶνθι δὲ ὄσπερ μολόχη (malloia, cod. C: χλωή) ἐν καύματι*. We have emended conjecturally on the strength of 8,12: מִי־לֶחֶם מִי־לֶחֶם. OLSH. emends the last word: מִי־לֶחֶם.
- (31) מִי־לֶחֶם, Θ *εἰς οὐδέν*. But I *ante Deum* מִי־לֶחֶם. Similarly S and Σ *παρὰ τῷ θεῷ*. We emend מִי־לֶחֶם, cf. Is. 40,23 מִי־לֶחֶם.
- (37) Σ *ἐπιτάγματι* seems to have read מִי־לֶחֶם.
- (40) מִי־לֶחֶם = מִי־לֶחֶם 31,26. Θ *ἐπιφάσκει. Α διανοήσεται*.
- 16^r (7) מִי־לֶחֶם, cf. MICH. *ad loc.* HIRTZIG reads מִי־לֶחֶם = מִי־לֶחֶם (*the face of the full moon [he covers]*) Θ *ἐκπετάζων*.

141 (21) v. 28a seems to be an imitation of Is. 8,10. Concerning the reading of Θ see MERX, p. 119, n. 11.

(23) $\text{אל } \text{זֶה־הוּא־הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ} \text{ — } \Theta \text{ ἡ κατίνωσας σιατόν;}$ to be emended accordingly. Σ $\text{ἐν ταπειροφρονήσῃ τις}$.

(24) In אל the subject is wanting. We supply לֵךְ .

(25) $\text{אל } \text{זֶה־הוּא־הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ} \dots \text{לֵךְ}$ is a later and artificial correction, made in order to bring in the idea that even the guilty are sometimes saved through the intercession of the just. But the context only admits of the idea that God saves the innocent. We therefore emend in accordance with Θ $\text{ῥύσεται ἀθῶνον καὶ διασώθητι ἐν καθαρῶτις χιρσί σου}$.

(29) $\text{אל } \text{זֶה־הוּא־הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$. *Even to-day?* But what would be the antithesis? We propose to read $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ as in 16,19. — $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ *refractoriness* would involve a self-excusing on the part of Job; לֵךְ is due to $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$. To be emended $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ *Yea, bitter is my complaint*.

(30) $\text{אל } \text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$. To be emended in accordance with Θ ἡ χεῖρ αὐτοῦ , so also OLSHAUSEN, EWALD.

(31) $\text{אל } \text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$. To be emended $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$, וְ having been overlooked by the copyist on account of the following לֵךְ .

(33) $\text{אל } \text{זֶה־הוּא־הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$. Θ ἐμαντοῦ χοῖμα . To be emended accordingly.

(40) Verses 8 and 9 (see p. 15r, l. 42) are an interpolation.

15r (5) $\text{אל } \text{זֶה־הוּא־הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ לֵךְ $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$. The וְ in לֵךְ is a repetition of the וְ in $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$; וְ , on the other hand, in $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ was by mistake written but once. To be emended in accordance with Θ $\text{ἀπὸ ἐντολῶν αὐτοῦ οὐ μὴ παρέλθω}$: שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ לֵךְ $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$. Cf. for the construction of שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ Is. 46,7; Prov. 17,13 &c.

(6) $\text{אל } \text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$. To be emended with OLSH. in accordance with Θ ἐν δὲ κόλπῳ μου : $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$; with regard to this orthography cf. 19,27.

(8) $\text{אל } \text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ לֵךְ $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$. Usually translated: *if he intends doing something*, but $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ cannot be used in this manner. DILLM. *he is one and the same; who can turn him from it?* How is it possible to turn anyone from the fact of his being one and the same? Θ $\text{ἐὶ δὲ καὶ αὐτὸς ἔκρινεν οὕτως}$ is a mere guess. We emend in accordance with Is. 43,13: לֵךְ $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$.

(10) $\text{אל } \text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$. To be emended after the analogy of v. 14b ($\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$). לֵךְ refers to what goes before.

(16) $\text{אל } \text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ לֵךְ $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ לֵךְ $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$. Usually translated: *I do not perish because of the darkness*. But we should expect the contrary from the context. Θ $\text{οὐ γὰρ ἠδύν, ὅτι ἐπελείσεται μοι σκότος}$, in accordance with which MERX emends $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ לֵךְ $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$. We would conjecture $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ *I was not preserved from the darkness*.

(18) $\text{אל } + \text{לֵךְ}$ is at variance with the sense of the passage; dittography from v. 1b.

(20) $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ is wanting in אל ; to be supplied in accordance with Θ ἀσεβῆς . According to OLSH. the word should also be inserted in v. 1.

(21) $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ and *pastured them*. Naturally! but why should this be told? To be emended with MERX in accordance with Θ σὺν ποιμένι : $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$.

(24) $\text{אל } \text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$. In modern Europe it is possible to push a man down from an asphalt side-walk; but in the ancient East the roads were not of such a nature as to make anyone feel his being pushed down from them to be an aggravation of his condition. Nor would the $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ have put themselves in anybody's way. Θ ἐξ ὁδοῦ δικαίας makes a figurative interpretation. We consider $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ to be a clerical error, and emend $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ in accordance with Is. 10,2. — Σ attempts to improve (*παρέτρεψαν γὰρ πενήτων ὁδόν*).

(26) $\text{אל } \text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$, Θ ὄσπερ . To be emended accordingly with MERX: $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ} = \text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ} = \text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$. — $\text{אל } \text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ to be emended $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ in accordance with ψ 104,23, cf. Σ *προέρχονται εἰς ἑργασίαν αὐτῶν*.

(27) $\text{אל } \text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$, to be emended $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$; $\text{הַיּוֹם־שֶׁ־אֲנִי־בָרֵךְ}$ being invariably construed with the acc., cf. *ad* 8,5.

- 131 (5) **𐤀** according to BAER **𐤁𐤀𐤁**; but **𐤁𐤀𐤁** (MICH., HAHN) is preferable, as being more in conformity with usage (cf. *ψ* 49,5, Is. 30,29).
- (7) **𐤀** Kethib **𐤁𐤀𐤁**; the Qerê is, however, preferable, cf. BAER, p. 46.
- (8) **𐤀** **𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁** is a dogmatic correction. That the wicked should spend their days in happiness (v. 13a) did not seem admissible from the dogmatic point of view, unless they were punished by a sudden and premature death (cf. *ψ* 49,13. 21; 90,7; 102,25). **𐤀**, therefore, made the correction *but in a moment they are scared into the lower-world*. The usual explanation that an easy, quick death is meant, is without foundation, the word **𐤁𐤀𐤁** being entirely at variance with it. **Θ** *ἐν δὲ ἀναπαύσει ἄδου ἐχοιμήθησαν* has preserved the original reading. This is in keeping with the opinion elsewhere advanced by Job, that the peace of the lower-world is to be preferred to the sufferings endured on earth (3,13. 26). To be emended therefore **𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁** and in the freedom of the lower-world they have rest.
- (17) **𐤀** **𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁** usually translated *God distributes destinies in his anger*. But according to *ψ* 16,6 He does not do this in his anger at all. Others translate *snares* instead of *destinies*; but snares are not usually distributed to those whom it is intended to catch with them. MERN, following **Θ** *ὠδίνες δὲ αὐτοὺς ἔξουσιν ἀπὸ ὀργῆς*, emends rightly **𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁**, cf. Is. 13,8; Jer. 13,21.
- (26) **𐤀** **𐤁𐤀𐤁**; Ew. emends **𐤁𐤀𐤁**, and refers to 14.5 (?).
- (29) **𐤀** **𐤁𐤀𐤁**, *A ἔψηλον*; **Θ** *μόνος* = **𐤁𐤀𐤁**, which is by no means an improvement. For other readings see MERN, p. 110.
- (31) **𐤀** **𐤁𐤀𐤁** (MICH., HAHN), or **𐤁𐤀𐤁** (BAER) is a clerical error; see STADE, § 243,8 n. and cf. OLSHAUSEN *ad locum*.
- (32) **Θ** *τὰ ἔγχατα αὐτοῦ*; but if this be the right meaning, we should have to read **𐤁𐤀𐤁** with Ew. as **𐤁𐤀𐤁**, which would bring about a stricter parallelism with v. 24^b.
- (45) **𐤀** **𐤁𐤀𐤁** in v. 30^a and ^b seems to be a dogmatic correction according to which the passage was to read: *the evil-doer was reserved to the day of destruction, and led forth to the day of divine wrath*, instead of = *in that day the evil-doer was spared and safely guided to it*, which alone suits the context.
- 141 (14) **𐤀** **𐤁𐤀𐤁**, transposed from **𐤁𐤀𐤁** in which **𐤁** is merely a dittography of the **𐤁** in **𐤁𐤀𐤁**; **𐤁𐤀𐤁** is, therefore, to be restored.
- (27) **𐤀** **𐤁𐤀𐤁**, clerical error. **Θ** *ἐλάττωσας*; to be emended, therefore, **𐤁𐤀𐤁**.
- (30) **𐤀** **𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁** or *dost thou not see the darkness?* is void of sense. **Θ** *τὸ φῶς σοι σκότος ἐπέβη*, in accordance with which we emend . . . **𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁** = *thou shalt not see thy light because of the darkness*.
- (32) **𐤀** **𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁**. **Θ** *ο τὰ ἔψηλὰ ναιὼν* points to ' **𐤁𐤀𐤁** is not God in the height of heaven?
- (33) **𐤀** **𐤁𐤀𐤁**. In **Θ** *τοὺς δὲ ὕβρει φερομένους ἐταπεινώσει* a slight trace of the true conception of the meaning has been preserved. God looks with wrath upon everything that is exalted in order to humble it (cf. 40,11. 12).
- 141 (1) **𐤀** **𐤁𐤀𐤁**, clerical error for **𐤁𐤀𐤁**, **Θ** *ἡμῶν*.
- (4) **𐤀** **𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁**, to be emended **𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁** *our opponents have disappeared*.
- (8) MICH. & BAER **𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁**; for the reasons why such a form is impossible see OLSH. *ad locum*. **Θ** *καρπός* points to **𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁**.
- (11) **𐤀** **𐤁𐤀𐤁**, **Θ** *ἐναντι*. — **𐤀** **𐤁𐤀𐤁**, **Θ** *ταπεινώσας σεαυτὸν*. MERN emends **𐤁𐤀𐤁**; Ew. **𐤁𐤀𐤁**, LAG. *l. c.* **𐤁𐤀𐤁**, HITZIG **𐤁𐤀𐤁**. We would propose **𐤁𐤀𐤁** . . . **𐤁𐤀𐤁**.
- (13) So **𐤀**, also **Θ** *θήση*. Otherwise **𐤁𐤀𐤁** would seem to be more suitable.
- (14) MERN, following **Θ** *ὡς πέτρα*, emends **𐤁𐤀𐤁**; **Σ**, however, *ἐν τῷ ἄροστομῳ*, and the parallel phrase **𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁** speak in favor of the reading of **𐤀**.
- (16) **𐤀** **𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁 𐤁𐤀𐤁**.

- 131^r (5) אִלּוּ בְּיָמָיו . The plural בְּיָמָיו = $\Sigma' \acute{\alpha} \epsilon \lambda \theta \acute{\epsilon} \mu \iota$, is better. — אִלּוּ בְּיָמָיו . It is better to point in accordance with Θ σωθήσεται .
- (10) אִלּוּ בְּיָמָיו and בְּיָמָיו (l. 11) are to be pointed as futures, since they denote acts, and not wishes.
- (11) $\text{אִלּוּ בְּיָמָיו בְּיָמָיו}$. Θ $\epsilon \lambda' \alpha \nu \tau \acute{\omega} \nu \delta \delta \acute{\epsilon} \nu \tau \alpha \varsigma$ following which MERNX rightly emends $\text{בְּיָמָיו בְּיָמָיו}$.
- (12) $\text{אִלּוּ בְּיָמָיו בְּיָמָיו}$. Usually translated: *he fleeth from the iron armor*. But why should he flee from the armor? Θ $\text{\kappa \alpha \iota \omicron \nu \mu \acute{\iota} \sigma \omega \theta \eta \iota \zeta \chi \epsilon \iota \rho \acute{\omicron} \varsigma \sigma \iota \delta \acute{\eta} \rho \omicron \upsilon \nu}$ which suggests $\text{בְּיָמָיו בְּיָמָיו}$ ס' .
- (14) $\text{אִלּוּ בְּיָמָיו בְּיָמָיו}$ ס' בְּיָמָיו . Usually translated: *he draweth it* (the missile mentioned in v. 24) *out, and it cometh out of his body* (which no one would be inclined to doubt), *and the steel* (scil. of the missile) *or according to others: a stream* (of blood &c. cometh) *out of his gall*. In spite of the corrupt text and obscurity of Θ , we can still see that the poet was innocent of any such nonsense. We conclude from the words $\text{\delta \iota \epsilon \xi \acute{\epsilon} \lambda \theta \omicron \iota \delta \acute{\epsilon} \delta \iota \acute{\alpha} \sigma \acute{\omega} \mu \epsilon \tau \omicron \varsigma \alpha \nu \tau \omicron \upsilon \beta \acute{\epsilon} \lambda \omicron \varsigma}$ that the original reading was: $\text{בְּיָמָיו בְּיָמָיו}$ ס' *and the missile* (which went through him according to v. 24) *cometh out of his back*. — אִלּוּ בְּיָמָיו (cf. note on 131^r,12), Θ $\text{\acute{\alpha} \sigma \tau \rho \alpha \delta \acute{\epsilon} \acute{\epsilon} \nu \delta \iota \alpha \iota \tau \alpha \varsigma \alpha \nu \tau \omicron \upsilon}$, probably a blunder for $\text{\acute{\alpha} \sigma \tau \rho \alpha \lambda \acute{\eta}}$. $\text{Αθ \acute{\epsilon} \nu \delta \iota \alpha \iota \tau \alpha \varsigma \alpha \nu \tau \omicron \upsilon}$ points to some reading like בְּיָמָיו . Θ gives, therefore, no assistance. Perhaps we should read $\text{בְּיָמָיו בְּיָמָיו}$ *and it flasheth out from his gall*, cf. 16,13.
- (15) אִלּוּ בְּיָמָיו ; we must, however, point it as a plural on account of בְּיָמָיו .
- (16) אִלּוּ בְּיָמָיו . $\text{Αθ \tau \omicron \iota \varsigma \acute{\epsilon} \gamma \chi \epsilon \lambda \omicron \upsilon \mu \acute{\epsilon} \nu \omicron \iota \varsigma \alpha \nu \tau \omicron \upsilon \delta \iota \acute{\alpha} \sigma \acute{\omega} \mu \epsilon \tau \omicron \varsigma}$ usually taken to mean *his treasures* (on the strength of the very doubtful passage ψ 17,14), but one cannot see how these could be injured by darkness. Θ has $\text{\pi \acute{\alpha} \nu \delta \acute{\epsilon} \sigma \acute{\omicron} \tau \omicron \varsigma \alpha \nu \tau \omicron \upsilon \acute{\iota} \pi \omicron \mu \acute{\epsilon} \nu \alpha \iota}$, and we must emend accordingly בְּיָמָיו ; the reading of the text is due to a gloss בְּיָמָיו by which בְּיָמָיו was explained. The darkness described here is the storm-cloud, out of which according to v. 26^b the fire of God shoots forth.
- (21) MERNX points בְּיָמָיו *may it be rolled away*. But בְּיָמָיו is beyond all question also used in the sense of *he is gone, has disappeared*, cf. I S 4,21 sq.; Is. 24,11 &c.
- (22) $\text{אִלּוּ בְּיָמָיו בְּיָמָיו}$; usually taken to mean *things gathered together*, everything which he had brought together by robbery, scil. goes away, is lost. בְּיָמָיו in Niph., however, means *to be poured out*, and בְּיָמָיו would be, therefore, = *things which melt away*. Θ $\text{\acute{\eta} \mu \acute{\epsilon} \rho \alpha \delta \acute{\omicron} \gamma \eta \varsigma \acute{\epsilon} \pi \acute{\epsilon} \lambda \theta \omicron \iota \alpha \nu \tau \omicron \upsilon}$ seems to point to $\text{בְּיָמָיו בְּיָמָיו}$.
- (28) $\text{אִלּוּ \& \text{בְּיָמָיו}}$, Σ $\text{\kappa \alpha \iota \gamma \epsilon \nu \acute{\epsilon} \sigma \theta \omega}$, but Θ $\text{\acute{\iota} \nu \alpha \mu \acute{\eta} \acute{\eta}}$. Read accordingly $\text{בְּיָמָיו בְּיָמָיו}$.
- (30) $\text{אִלּוּ בְּיָמָיו בְּיָמָיו}$ בְּיָמָיו , cf. Θ $\text{\textcircled{C} \text{בְּיָמָיו בְּיָמָיו}}$, usually translated: *and after I have spoken, thou mayst mock*. But (1) this would require בְּיָמָיו ; (2) an exhortation to mock would be irreligious; and (3) it would be entirely superfluous for Job to speak at all, if at the outset such an expectation were held. Θ has $\text{\acute{\epsilon} \tau' \omicron \nu \kappa \alpha \tau \alpha \gamma \acute{\epsilon} \lambda \acute{\alpha} \sigma \tau \acute{\epsilon} \mu \omicron \upsilon}$. Job's idea is that when they have quietly listened to him, their scoffing will cease of itself. We emend, therefore, in accordance with Θ : $\text{בְּיָמָיו בְּיָמָיו}$ ס' . OLSH. makes at least the correction $\text{בְּיָמָיו בְּיָמָיו}$.
- (31) אִלּוּ בְּיָמָיו seems to be a dittography from v. 3^a. No reasonable ground can be assigned for emphasizing the personal pronoun. Nor is it admissible to translate: *is my complaint against man*, since בְּיָמָיו does not mean *accusation*. To be emended בְּיָמָיו , in accordance with $\text{\textcircled{C} \text{בְּיָמָיו}}$, *shall I address my complaint to man?* His meaning is: of what use is it if I accuse man, since God himself is the object of my complaint; but He does not hear me. This agrees well with v. 4^b: *is it not natural under these circumstances, when justice can be had neither from God nor man, that one should become impatient?*

(a) אִלּוּ בְּיָמָיו explanatory gloss to בְּיָמָיו .

131^l (1) אִלּוּ בְּיָמָיו , Θ $\text{\acute{\eta} \beta \omicron \tau \acute{\epsilon} \varsigma \alpha \nu \tau \omicron \upsilon \nu}$; to be emended accordingly בְּיָמָיו .
 (2) אִלּוּ בְּיָמָיו , Θ $\text{\acute{\alpha} \nu \tau \omicron \upsilon \nu}$ ($\acute{\epsilon} \nu \gamma \alpha \sigma \tau \rho \iota \acute{\epsilon} \lambda \omicron \upsilon \sigma \alpha$).
 (3) אִלּוּ בְּיָמָיו transposed from בְּיָמָיו .

- 12r (α, 3) אִל אֲנִי־מֵאֲדָמָה עֲרִיבִי עֲרִיבִי. Ὁ ἀναστήσει τὸ δέγμα μου τὸ ἀναντελοῦν ταῦτα probably points to: אֲנִי מֵאֲדָמָה עֲרִיבִי עֲרִיבִי. Similarly C ברר הארצה נשכחי after my skin had become swollen. With regard to עֲרִיבִי עֲרִיבִי to endure, stand an illness cf. Prov. 18, 14. The sense would, therefore, be: *he shall arise upon my dust, in order that he may renew my skin, which must endure this, i. e. leprosy* (cf. 2 K. 5, 14).
- (α, 4) אִל הַיֵּשׁוּבִים הַחַיִּים אֲרִיבִי עֲרִיבִי, C אֲרִיבִי הַיֵּשׁוּבִים אֲרִיבִי עֲרִיבִי; G, however, παρὸ γὰρ νεφελὸν ταῦτά μοι συνετελέσθη suggests אֲרִיבִי לִי אֲרִיבִי עֲרִיבִי. How easily the words for flesh and bones could creep into a passage in which skin is mentioned, we have seen in the note on 12r, 30. The substitution of אֲרִיבִי for אֲרִיבִי is explained by the influence of v. 27a. These attempts at emendation, which are supported by G, at least give sense and coherence to vv. 25—27 a. b. We therefore interpret: *I know that my avenger liveth, and that a surviving kinsman shall arise upon my grave as my defender. He will infuse new life into my skin, which had to suffer leprosy, and will by this give an actual proof of my rectitude* (cf. 42, 10). *And it is God himself who shall avenge me, he shall be the God that calleth me up out of the grave and maketh me whole again.* We look upon the whole passage as a later gloss in which the resurrection of the just is regarded as a possibility (cf. Dan. 12, 13; 2 Macc. 7, 9. 11), contrary to the opinion put forth in the book of Job with regard to Sheol (ch. 3 &c.).

- 12l (1) Different division of verses from that in the text; vv. 27b and 28a belong together.
- (3) אִל בָּ. The sense, however, requires the third person, in accordance with G ἐν αὐτῷ, C בָּ.
- (4) אִל בָּ, Σ μάχαρον. — G ἀπὸ ἐπικαλίμματος. Perhaps to be emended אֲרִיבִי destruction, ruin.
- (5) אִל בָּ. To be emended in accordance with G θυμὸς γὰρ ἐπ' ἀνόμους ἐπέλεψεται.
- (6) אִל Kethib וְקָרַע, Qerê וְקָרַע; A ὅτι κρίσις, ΣΘ ὅτι ἔστι κρίσις, C אֲרִיבִי קָרַע וְקָרַע, G ποῦ ἔστιν αὐτῶν ἢ ἔλγ, is quite incomprehensible. EWALD makes a wild emendation, as usual: אֲרִיבִי קָרַע what your violence is like. HITZIG emends וְקָרַע, MEX וְקָרַע. We emend אֲרִיבִי, assuming that our emendation אֲרִיבִי in v. 29 is right.
- (9) אִל בָּ. Better with G οὐχ οὕτως.
- (10) אִל בָּ. Probably a fragment of a verse.
- (14) אִל אֲנִי. MEX, following S and Σ, אֲנִי. But G has μὴ ταῦτα ἔργως.
- (28) אִל אֲרִיבִי. But אֲרִיבִי in v. 11b requires the fem. sing. Emend accordingly.
- (36) אִל אֲרִי v. 23a is to be placed after v. 15a. In consequence of the word having been misplaced, אֲרִי was made to conform with אֲרִיבִי in v. 23b, the א being elided.
- (41) אִל + אֲרִי is to be canceled, cf. Σ ἕϊθρα μέλιτος.
- (42) אִל אֲרִיבִי. Usually translated: *he must give back the earnings*. But אֲרִיבִי is not what is earned, but the labor by which something is earned. Besides, the sequence of the tenses (אֲרִיבִי, then אֲרִיבִי) would be strange. It is better to emend with G εἰς κενὸν καὶ μάταια ἐκοπίσεν אֲרִיבִי אֲרִיבִי (cf. Is. 49, 14) *in vain has he labored*. — אִל אֲרִיבִי gives no sense with the context: *like the wealth of his exchange* (what he has received in exchange). We must, therefore, emend אֲרִיבִי אֲרִיבִי אֲרִיבִי = *for he shall not devour the property* (of others).
- (β, 1) אִל אֲרִיבִי does not relate to anything.

- 13r (1) אִל אֲרִיבִי אֲרִיבִי אֲרִיבִי gives no sense. We would read אֲרִיבִי אֲרִיבִי אֲרִיבִי, basing our emendation upon G ὅσπερ στρογγὸς ἀμάσητος, ἀκατάποτος, where property belonging to others is compared with hard meat which can be neither chewed nor swallowed.
- (2) אִל אֲרִיבִי. To be emended in accordance with G οἰζὸν ἀδνράτων.
- (4) אִל אֲרִיבִי. To be emended in accordance with G οὐκ ἔστιν αὐτοῦ σωτηρία. — אִל אֲרִיבִי. It is better to emend in accordance with G ἐν τοῖς ἐλάροισιν.

- 111 (16) $\text{אל } \text{יִרְצֵנִי}$ usually explained *that in which he trusted*, possibly his *terafim*. But יִרְצֵנִי is doubtful. Θ ἰσως (?) , $\text{Α καὶ ἐπιβήσεται αὐτῷ τοῦ βασιλείως ἀνναρωξία (?)}$.
- (17) $\text{אל } \text{יִרְצֵנִי}$ יִרְצֵנִי (HAHN; יִרְצֵנִי , but cf. MICH. & BAER, p. 44). Corrupt text.
- (18) The fem. יִרְצֵנִי refers to the same substantive in 14b, with which the fem. יִרְצֵנִי is in agreement. — $\text{אל } \text{יִרְצֵנִי}$ (cf. BAER, p. 44) usually taken to mean *something of that which does not belong to him* = *an entire stranger*. But this would be an improbable way of expressing the idea of יִרְצֵנִי . Θ ἐν νεκτὶ αὐτοῦ points to יִרְצֵנִי , which would not be any clearer. $\S$ $\text{אל } \text{יִרְצֵנִי}$.
- (25) $\text{אל } \text{יִרְצֵנִי}$. Better יִרְצֵנִי *they make him to be unsettled, drive him out of the land like Cain*.
- (29) $\text{אל } \text{יִרְצֵנִי}$, Θ ἴσχει , in accordance with which MEXX emends יִרְצֵנִי .
- (37) $\text{אל } \text{יִרְצֵנִי}$ the verb is usually rendered *to ill-treat, dishonor*. GES. reads יִרְצֵנִי *ye treat me unjustly*; OLSH. יִרְצֵנִי *ye abuse, revile me*. MEXX: יִרְצֵנִי (*sic!* probably intended for יִרְצֵנִי). Θ ἐπίκειται μοι . We propose: יִרְצֵנִי *ye are leagued against me*.
- (4) Gloss to $\text{אל } \text{יִרְצֵנִי}$ v. 13b, which was unintelligible. The gloss was not added until v. 13b had become corrupt.
- 12r (16) $\text{אל } \text{יִרְצֵנִי}$, Θ ἄλυστησασ . We adopt the emendation of MEXX, יִרְצֵנִי , which is in accordance with the usage Gen. 44,4. Σ πόρρω ἐποίησαν read the plural, but misunderstood the verb-form.
- (17) MEXX יִרְצֵנִי , which is opposed to the parallelism of verses 13a and 14a.b.
- (25) $\text{אל } \text{יִרְצֵנִי}$ (BAER); MICH., HAHN: יִרְצֵנִי ; Θ $\text{προσεκαλούμην ζολαζέων}$, usually translated *I pray for mercy*; but יִרְצֵנִי means *to be merciful, to show mercy, favor*. We conjecture יִרְצֵנִי : *I am become an abomination*, cf. 15,16 and 19,19.
- (30) $\text{אל } \text{יִרְצֵנִי}$ יִרְצֵנִי יִרְצֵנִי . $\text{Α ἐν δέσματί μου καὶ ἐν κρέα μου}$ ($\Sigma\Theta$ καὶ τῆ σαρκὶ μου) $\text{ἐκολλήθη τὸ ὀστοῦν μου}$ ($\Sigma\Theta$ τὰ ὀστᾶ μου) Ἐ σῶσθαι ὁσῶσθαι . That the skin and flesh are attached to the bones is no symptom of disease, but on the contrary something quite natural. The reading is a hybrid one, formed by the fusion of ψ 102,6 יִרְצֵנִי יִרְצֵנִי and LAM. 4,8 יִרְצֵנִי יִרְצֵנִי . Evidently the meaning of the original was that the skin hangs on the bones as a sign of the utmost emaciation. We, therefore, emend יִרְצֵנִי יִרְצֵנִי . In ψ 102,6 also יִרְצֵנִי is unquestionably wrong, since it denotes the healthy condition, the absence of which would be a misfortune. Θ $\text{ἐν δέσματί μου ἐσάπησαν αἱ σάρκες μου}$ read יִרְצֵנִי יִרְצֵנִי .
- (31) $\text{אל } \text{יִרְצֵנִי}$ יִרְצֵנִי , $\text{Ἐ κατελείφθη ἐπὶ δέσματός τ. ο. μ.}$; HUFF. יִרְצֵנִי 'א'; MEXX, following Θ , $\text{τὰ δὲ ὀστᾶ μου ἐν ὀδοῦσιν ἔχεται}$, יִרְצֵנִי 'א'. — Σ $\text{καὶ ἐξέτιλλον τὸ δέσμα μου ὀδοῦσιν ἐμοῖς}$, seems to have thought of יִרְצֵנִי : *I plucked at my skin with my teeth*, a proceeding for which no reason could be assigned.
- (38) In our opinion the words are transposed, cf. v. 23a, and since the verb no longer stands *in pausa* we must read יִרְצֵנִי instead of $\text{אל } \text{יִרְצֵנִי}$ (see BAER, p. 44) MEXX, following Θ ἐν βιβλίῳ , reads יִרְצֵנִי is, however, to be taken in the sense of *the usual writ of accusation*, like יִרְצֵנִי &c.
- (40) In אל the words are transposed, since יִרְצֵנִי usually stands at the end of a verse or sentence, cf. Am. 1,11, ψ 9,19 &c. MEXX reads יִרְצֵנִי *may they be engraven upon a rock as a witness*, following Θ ἐς μαρτύριον .
- (a,2) Since the *Goel* avenges his murdered relation (Num. 35,10 sqq.; 2 S 14,6 sqq.) he may be regarded as his descendant, *i. e.*, as his survivor, and may, therefore, be termed יִרְצֵנִי , whereas the murdered man would be יִרְצֵנִי (cf. 18,20). יִרְצֵנִי v. 25a (Θ ὁ ἀγγιστεύς μου) corresponds, therefore, to יִרְצֵנִי in v. 25b. — $\text{אל } \text{יִרְצֵנִי}$, Ἐ σ-ע-ע . The sense, however, requires יִרְצֵנִי , in the sense of *dust of the grave, grave*, in late Hebrew = יִרְצֵנִי . The meaning of the passage is, therefore: *at that time my surviving relation shall stand upon my grave as my avenger*.

117 (22) אִל תִּדְבַר וְאָמַר תִּדְבַר is a case of *lectio hybrida*, formed by the fusion of the two readings תִּדְבַר וְאָמַר תִּדְבַר *first be sensible and then speak* and אָמַר תִּדְבַר וְאָמַר *τί σχές ἴνα αὐτοὶ λαλήσωμεν*. MEXX reads תִּדְבַר. *ἐπίσχές* seems to point to expressions like Prov. 17,27 וְהִשְׁבִּיחַ אֶת־פִּי; 10,19 וְהִשְׁבִּיחַ אֶת־פִּי; Job 7,11 וְהִשְׁבִּיחַ אֶת־פִּי. That וְהִשְׁבִּיחַ is also used in an elliptical sense *to hold back, stop, pause*, is shewn by Is. 14,6.

(24) אִל תִּדְבַר וְאָמַר תִּדְבַר, *Θ ἐναντίον σου*. To be emended, therefore, תִּדְבַר.

(25) This is evidently the end of verse 3; 4b and 4c form a strictly tautological parallelism, and 4b clearly makes a new beginning. The וְהִשְׁבִּיחַ אֶת־פִּי is, therefore, to be placed after וְהִשְׁבִּיחַ אֶת־פִּי. — MEXX emends תִּדְבַר וְאָמַר תִּדְבַר. But *Θ* has τί γάρ, and the words *ἐὰν σὸ ἀποθάνῃς* are an explanatory paraphrase of this expression.

(α) Verses 16,22 and 17,1 are interpolated and mar the sense of the passage, since they treat of the shortness of life, which has no connection with the subject of the context in which Job defends his cause against God. LAGARDE'S emendation אִל תִּדְבַר וְאָמַר תִּדְבַר (*Proph. Chald. L*) is plausible, but has this objection that the lamentation for the dead would have to last for years.

(α, 4) V. 1b is evidently mutilated, cf. *Θ δέομαι δέ*.

(β, 2) אִל תִּדְבַר (מִלִּשְׁתִּי) usually taken to mean: *ea quae cor meum occupaverant*. V. 11b is evidently mutilated. *Θ ἐροῦναι δὲ τὰ ἄσθρα τῆς καρδίας*.

(β, 4) This hemistich is entirely without sense or coherence. אִל תִּדְבַר וְאָמַר תִּדְבַר; Syro-hex. אִל תִּדְבַר וְאָמַר תִּדְבַר seems to interpret: *Light is nearer to him that hath been tested than darkness*.

(β, 10) אִל תִּדְבַר וְאָמַר תִּדְבַר, *Θ τὴ ἀγάθᾶ μου*. In accordance with this to be emended with MEXX: תִּדְבַר. HITZIG emends תִּדְבַר.

(β, 11) אִל תִּדְבַר usually translated *to the bars (bolts) of the lower world*. MEXX reads תִּדְבַר *my members*, HITZIG תִּדְבַר *in sufficientiam*(?) It is best to emend תִּדְבַר in accordance with *Θ μετ' ἐμοῦ*, giving the sense *Hope and joy go down with me to the lower world*.

(β, 12) אִל תִּדְבַר clerical error; emend תִּדְבַר. — אִל תִּדְבַר clerical error, to be emended תִּדְבַר: *There do they rest together in the dust*.

111 (5) אִל תִּדְבַר וְאָמַר תִּדְבַר (כִּי תִשָּׁתֵּן בְּרֶגְלֶיךָ). This reading seems to have originated under the influence of Jud. 5,15 (וְהִשְׁבִּיחַ אֶת־פִּי). *Θ ἐμβέβληται δὲ ὁ πούς αὐτοῦ ἐν πυγίδι* points to אִל תִּדְבַר וְאָמַר תִּדְבַר *his foot shall be driven into the net*. MEXX reads אִל תִּדְבַר וְאָמַר תִּדְבַר *he puts his feet into the net*. But why should he do this?

(7) אִל תִּדְבַר. Better *Σ αὐτὸν*.

(12) אִל תִּדְבַר וְאָמַר תִּדְבַר, *ΑΘ διεσκόρπισαν αὐτὸν ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ* they scatter him about to his feet is without sense. MEXX emends תִּדְבַר *they apply it (i. e. the things just mentioned: cord and trap) to his feet*. *Θ πολλοὶ δὲ περὶ πόδα αὐτοῦ ἔλθουσιν* points to another reading, which was, however, entirely unintelligible to the translator.

(13) אִל תִּדְבַר. To be pointed תִּדְבַר, as MEXX proposes.

(14) אִל תִּדְבַר usually translated *at his side*. The *ל*, however, refers to those for whom destruction is prepared. Emend תִּדְבַר in accordance with *Σ αὐτὸν*.

(15) אִל תִּדְבַר וְאָמַר תִּדְבַר. Corrupt text. Usually explained: *the first-born of death (= כִּי תִשָּׁתֵּן בְּרֶגְלֶיךָ he who has incurred death) shall devour pieces of his own body* (cf. Is. 9,19). He is supposed to this, because the famine has become as great as that described in 2 K. 18,27. But we can hardly believe that the poet would have put such difficulties in the way of his readers' comprehension. *Θ* has κατέδεται δὲ αὐτοῦ τὰ ὄρατα θανάτου. [*πρωίμος* in ΣΘ is a later addition, see FIELD, p. 33b]. We, therefore, imagine the original text to have read somewhat as follows: *death gnaws at his splendor*, תִּדְבַר וְאָמַר תִּדְבַר; cf. *ψ* 49,15 & 21. *Θ* ΑΙ. *ὄμμα* seems to be a correction which was made on the strength of אִל תִּדְבַר. The second hemistich is lost.

- 10¹ (3) LAG, *Ann.* 2, *Prov* VI: פִּי־וְהַיָּסֵף. Similarly MERN — Θ ἐναλοῦμαι; Σ (ἐτίροις) προσ-
εγρόμην ἔν (ἐμίρ λόγοις) shows by this paraphrase that פִּי־וְהַיָּסֵף stood in the text.
  - (6) H פִּי־וְהַיָּסֵף. Θ κρίνειν δὲ γέλωτ' οὐ γέλωμα in accordance with which MERN
emends rightly פִּי־וְהַיָּסֵף נִבְּ.
  - (11) MERN reads פִּי־וְהַיָּסֵף my fame. It is, however, evident from the several passages in
the poem that the individuals who are here opposed to one another represent
whole groups or tendencies of the פִּי־וְהַיָּסֵף whose opinions are here engaged in dis-
pute with one another, ch. 5,27; 15,9, 10, 18, 19: the group of those who defend
the old doctrine; in like manner Job represents a particular group of those who
controvert the old doctrine of retribution in ch. 18,2, 3. It must be admitted, how-
ever, that the last passage is doubtful.
  - (12) For v. 8 *A* καὶ ἐροῦντιδώσός με εἰσέτι γίνετα, καὶ ἐπανάστη μοι ἄρρησίς μου,
ἐν προσώπῳ μου ἐποροθήσεται cf. FIELD, p. 313, n. 14.
  - (13) פִּי־וְהַיָּסֵף is to be taken as the subject. The lie spread about me served as a witness
and rose up against me. Instead of פִּי־וְהַיָּסֵף EW. read פִּי־וְהַיָּסֵף misfortune: misfortune seizes
me as a witness.
  - (25) H פִּי־וְהַיָּסֵף usually translated: *I have bored, put in.* But פִּי־וְהַיָּסֵף and its derivatives are
never used this way. We emend פִּי־וְהַיָּסֵף, cf. Lam. 3,29.
  - (26) So according to H Qerê.
  - (34) H פִּי־וְהַיָּסֵף usually translated *they who scoff at me are my friends*, which would
be a rather strange way of expressing the idea *my friends are scoffing at me.* Be-
sides *scoffer* is elsewhere פִּי־וְהַיָּסֵף, and פִּי־וְהַיָּסֵף is *interpreter.* The whole idea is not in
keeping either with the context or with the parallelisms which present in vv. 19
and 20 a variation of the idea of the divine witness. According to Θ ἀγίζοιτό
μου ἢ δέησις πρὸς τίποιον, פִּי־וְהַיָּסֵף should be inserted in the first hemistich; this
gives a better syntactical construction than פִּי־וְהַיָּסֵף to pour out tears to anyone, which
certainly no Hebrew would have said. We therefore emend as above; cf. ψ 119,170.
  - (35) H without פִּי־וְהַיָּסֵף. We emend in accordance with Θ ἐναντι δὲ αὐτοῦ στάζει μου ὁ
ὄφθαλμός.
  - (37) In H פִּי־וְהַיָּסֵף the points are wrong. Read פִּי = פִּי.
  - (d) Explanatory gloss to the preceding expression.
  - (ε) Verses 10, 11 are interpolated and describe the suffering undergone by Job through
the scoffing of those about him. This, however, disturbs the continuity of the
passage, since it relates to the one divine opponent only. The immediate connection
of v. 12 and vv. 7—9 is evident.
  - (ε,4) H פִּי־וְהַיָּסֵף Θ ἄδλωρ. To be emended, therefore, with MERN: פִּי־וְהַיָּסֵף.
  - (ζ) V. 13a is also an interpolation which properly belongs to vv. 10, 11; v. 13b joins on
to v. 12. — Instead of H פִּי־וְהַיָּסֵף read with LAG, *Proph. Chald.* L: פִּי־וְהַיָּסֵף.
- 11¹ (6) H פִּי־וְהַיָּסֵף (MICH., HAHN) or פִּי־וְהַיָּסֵף (BAER, p. 43). The object is wanting. Read פִּי־וְהַיָּסֵף;
cf. Θ ὑπόσχεσις αὐτοῦ.
- (7) H פִּי־וְהַיָּסֵף פִּי־וְהַיָּסֵף, Σ Θ τῆ μεριδι ἀναγγελεῖ κακίας(?). Text mutilated.
  - (9) H פִּי־וְהַיָּסֵף פִּי־וְהַיָּסֵף. We emend in accordance with Θ ἔθον δὲ με θορήλλημα
[$\text{A}\Sigma\Theta$ παραβολήν] ἐν ἔθρεσι.
  - (10) H (פִּי־וְהַיָּסֵף) פִּי־וְהַיָּסֵף פִּי־וְהַיָּסֵף. This is supposed to mean *an abomination to their face.* But
פִּי־וְהַיָּסֵף is in the O. T. a name of a place, and designates the furnace (cf. פִּי־וְהַיָּסֵף) in the
Valley of Hinnom near Jerusalem (2 K 23,10; Jer. 7,31 &c.). The word has nothing
to do with *abomination.* Θ γέλωσι δὲ αὐτοῖσι ἀπέβην indicates the true reading;
The פִּי־וְהַיָּסֵף (Gen. 21,6) corresponds to the פִּי־וְהַיָּסֵף of v. 6a. To be emended accordingly.
  - (17) H פִּי־וְהַיָּסֵף is a later paronomasia, caused by the pointing of פִּי־וְהַיָּסֵף; as it is at variance with
the construction, it must either be canceled, or altered to פִּי־וְהַיָּסֵף.
  - (21) H פִּי־וְהַיָּסֵף פִּי־וְהַיָּסֵף פִּי־וְהַיָּסֵף פִּי־וְהַיָּסֵף; cf. Θ פִּי־וְהַיָּסֵף פִּי־וְהַיָּסֵף פִּי־וְהַיָּסֵף פִּי־וְהַיָּסֵף. It is better to emend
in accordance with Θ μέλοι τίνος οὐ πάσης.

- 8^r (10) אִל מִנְּהָרָה to be emended according to 39,5: מִנְּהָרָה *the chains fastened on by kings*. Cf. שׁוֹשִׁילֹתָא דְּמַלְכֵי־נַשְׁרָא.
- (23) אִל מִנְּהָרָה מִנְּהָרָה. Usually rendered: *he looseth the girdle of the strong*. But מִנְּהָרָה means elsewhere a *channel, wady*, never a *powerful man* &c. מִנְּהָרָה, which only occurs here, *girdle* being elsewhere מִנְּהָרָה (Is. 23,10; *ψ* 109,19), is suspicious; HITZIG's defence of the word (p. 94) is too subtle. — Ὁ καταρροὺς δὲ ἕλωται shows (1) that מִנְּהָרָה is a clerical error for מִנְּהָרָה; (2) that מִנְּהָרָה is here to be taken as = מִנְּהָרָה as in Jer. 3,22; *ψ* 60,4 and to be pointed מִנְּהָרָה accordingly; (3) that Ὁ has here, as elsewhere, given an abridged translation, since מִנְּהָרָה certainly represents some word which Ὁ has omitted. We conjecture מִנְּהָרָה, comparing Is. 30,26, and translate accordingly: *and he healeth the wound of the poor*. Thus v. 21^b is an antithesis to 21^a.
- (26) אִל מִנְּהָרָה (vgl. BAER, p. 41) usually understood to mean: *he giveth increase unto the nations*. Ὁ ἀλλαντῶν ἐθνῶν suggests מִנְּהָרָה. אִל מִנְּהָרָה. The dative does not agree with the verb and has probably crept in from v. 22 (מִנְּהָרָה). To be emended מִנְּהָרָה.
- (30) אִל מִנְּהָרָה. *י* is to be canceled, cf. v. 24^b.
- (33) That the interpolation ends here, is evident from the fact that 13,2 connects directly with 12,3.
- (38) אִל + מִנְּהָרָה, dittography from v. 3.
- (a) Verses 11,12 are interpolations. The subject here treated of is God's wisdom, not the wisdom of old age. V. 11 is a reminiscence of 6,30^b, and v. 12 is a parallel to 8,8. V. 13 must be directly connected with v. 10.
- 8^l (10) אִל מִנְּהָרָה. The context demands מִנְּהָרָה, cf. מִנְּהָרָה. See also v. 8.
- (18) אִל + מִנְּהָרָה, dittography from the end of v. 13.
- (20) אִל + Qerê מִנְּהָרָה is a dogmatic correction which has also crept into מ and A.
- (25) LAG. *l. c.* proposes the emendation מִנְּהָרָה or מִנְּהָרָה.
- 9^r (8) אִל מִנְּהָרָה. The third person has crept in from v. 5 in consequence of v. 6 having been transposed.
- (9) אִל מִנְּהָרָה. — There is no need to alter מִנְּהָרָה. Translate: *that I may have enjoyment, as a hireling* (scil. *enjoyeth*) *his (completed) day's work*.
- (15) מִנְּהָרָה is wanting in אִל, but is demanded by the sense of the passage, cf. v. 16^b.
- (23) אִל + מִנְּהָרָה to be canceled; merely interpolated in consequence of the transposition of the verse.
- (25) אִל + מִנְּהָרָה interpolated in order to connect vv. 4 and 5. The proper sequence having been restored, it is to be canceled.
- (26) Qerê מִנְּהָרָה refers to the Mosaic laws. Σ *ῥῆσιν*.
- (28) אִל מִנְּהָרָה. — *י* is to be canceled as a dittography, and the two words are to be transposed.
- (35) אִל מִנְּהָרָה. Evidently wrong, since ch. 3 leaves no doubt as to where man is after death. To be emended in accordance with Ὁ οὐκ ἔτι ἐστί.
- (44) אִל מִנְּהָרָה do not go together. מִנְּהָרָה means *to wither*, used of plants. We have adopted LAGARDE's emendation (*l. c.*).
- 9^l (3) V. 19^c seems to be a fragment of a new verse.
- (8) LAG. *l. c.* proposes מִנְּהָרָה; but cf. Is. 66,24 for a description of the pains felt whilst the body is undergoing putrefaction. מִנְּהָרָה is also more in keeping with מִנְּהָרָה v. 22^b.
- (25) אִל מִנְּהָרָה gives no sense. To be emended in accordance with Ὁ ἀφίκετο.
- (44) אִל מִנְּהָרָה. *ו* is a later addition, the relative force of מִנְּהָרָה not having been perceived.

10^r (7) אִל מִנְּהָרָה; Ὁ μὴ πιστεύεται allows us to infer מִנְּהָרָה.

(8) אִל Qerê מִנְּהָרָה, cf. BAER, p. 42.

Job.

- 71 and would not, therefore, give sufficient cause for being at rest. $\aleph$ translates *de-fossus securus dormies*, and seems to have read $\text{תָּרִיבֶנָּה} \text{ תְּרִיבֶנָּה}$ *thou art interred, hidden*. In this case the sense would be *thou shalt lie in safety in thy hiding-place*. The rendering of $\Theta \epsilon\kappa \mu\epsilon\rho\iota\mu\eta\gamma\eta\varsigma \kappa\alpha\iota \varphi\rho\omicron\nu\tau\iota\delta\omicron\varsigma \acute{\alpha}\nu\alpha\varphi\alpha\rho\epsilon\iota\tau\alpha\iota \sigma\omicron\iota \epsilon\iota\rho\eta\gamma\eta$ is evidently very free and gives no assistance. We must read תָּרִיבֶנָּה ; in accordance with the parallelism תָּרִיבֶנָּה ; and *thou canst have the firm trust that thou shalt rest in safety*.
- (20) MEX following Θ cod. Al. $\text{παρ' αὐτοῦ γὰρ σοφία καὶ δύναμις}$ proposes to add: $\text{הַבְּרִיָּה הַבְּרִיָּה מִיָּמֵינוּ}$. This would, however, not only mar the beauty of the three-membered parallelism of v. 20, but would also weaken the whole idea by a lame conclusion.
- (24) $\aleph$ $\text{אֲבָרְכָה, \Theta ἀποθαρῃται, \Theta τελευτήσῃ}$, clever but scarcely the reading of the archetype. To be emended in accordance with $\text{Αὐτὸν ἱμῖν τελεσιώματα σοφίας, \Sigma \sigma. \acute{\iota}. \acute{\eta} \tau\epsilon\lambda\epsilon\iota\omicron\tau\eta\varsigma \tau\eta\varsigma \sigma\omicron\varphi\iota\alpha\varsigma: \text{הִלְכֶנָּה}$.
- (27) $\aleph$ אֲרִיבֶנָּה . Suspicious in every way: (1) to whom should the suffix refer? (2) a friend would not scoff. To be emended אֲרִיבֶנָּה , a *laughing-stock am I to the villain-doer*. Cf. *ad rem* ψ 22,7.
- (28) $\aleph$ $\text{אֲרִיבֶנָּה, \Theta δίκαιος γὰρ ἀνὴρ καὶ ἀμεμπτος}$. The asyndetic juxta-position of the two adjectives is improbable.
- (29) In 12,5 the text appears to be hopelessly corrupt. $\aleph$ $\text{בְּיָדָם: הַבְּרִיָּה הַבְּרִיָּה בְּיָדָם בְּיָדָם: \Theta \epsilon\iota\varsigma \chi\rho\omicron\nu\omicron\nu\omicron\nu \gamma\alpha\rho \tau\alpha\kappa\tau\omicron\nu\omicron\nu \acute{\eta}\tau\omicron\iota\mu\alpha\sigma\tau\omicron \pi\epsilon\sigma\epsilon\iota\nu \epsilon\pi\omicron \acute{\alpha}\lambda\lambda\omega\nu, \aleph \text{lampas contempta apud cogitationes divitum parata ad tempus statutum}$. The attempts at translation and explanation to be found in the commentaries only strengthen the impression that the text is corrupt.
- (31) $\aleph$ אֲרִיבֶנָּה . This pausal form at the beginning of a verse is very strange. Usually translated: *peacefully lie, peacefully rest* scil. the tents. In this case, however, the dative הַבְּרִיָּה is very extraordinary; the parallelism would lead us to expect a substantive corresponding to בְּבִהוֹת . We propose אֲרִיבֶנָּה (cf. 5,24) which would bring the two hemistichs into complete harmony with each other: *Security of the tents (אֲרִיבֶנָּה) belongs to (is enjoyed by) the robbers, and safety to those that provoke God*.
- (35) $\aleph$ $\text{אֲרִיבֶנָּה, \Theta מִלֵּב לֵבִי מִלֵּב לֵבִי}$ from which no satisfactory sense can be extracted. HITZIG's clever conjecture $\text{אֲרִיבֶנָּה, \Theta מִלֵּב לֵבִי מִלֵּב לֵבִי}$ (see *Das Buch Hiob*, p. 91), which we accept, has in its favor that with it the usual four divisions of the animal kingdom (Gen. 9,2; 1 K. 5,13) are represented.
- (ζ) V. 14 is an interpolation which disturbs the sequence of the clauses in vv. 13 & 15.
- (η) Explanatory gloss, derived from 13,2.
- (θ) This gloss is contrary to the sense, since Job's complaint is that God does not hear him; it is a correction made from the point of view of the doctrine of retribution, according to which Gods helps the pious at once when they are in trouble.
- (ι) $\aleph$ $\text{אֲרִיבֶנָּה, \Theta מִלֵּב לֵבִי מִלֵּב לֵבִי}$ is to be transposed in the manner indicated; the sense is: [*he is secure (security belongs to him)*] *who raises his hand against God*. We regard the whole clause as a gloss intended to explain the expression אֲרִיבֶנָּה (v. 6b). They that provoke God are those that raise their hand against him, i. e. rebel against him (cf. 15,25).
- 81 (3) Instead of יְהוָה , which is open to suspicion, the name Jahveh being elsewhere avoided, some MSS. have אֲרִיבֶנָּה (see BAER, p. 41). This is, however, evidently a later correction.
- (4) $\aleph$ אֲרִיבֶנָּה . MEX following $\Theta \epsilon\iota \mu\eta\iota$, reads אֲרִיבֶנָּה , which is more in keeping with the syntactical construction of vv. 9 and 11.
- (S. 9) MEX following Θ and $\aleph$ proposes to read $\text{אֲרִיבֶנָּה, \Theta מִלֵּב לֵבִי מִלֵּב לֵבִי}$. There is, however, no reason to alter $\aleph$, cf. Is. 22,22: $\text{אֲרִיבֶנָּה, \Theta מִלֵּב לֵבִי מִלֵּב לֵבִי}$.

61 (34) אִל אֲנִי מְצַרְרָה אֲדַלְּמָה אֶתְּמוֹתַי וְעַתָּה מִן־הַיָּם אֲרַחֲמֶנּוּ *thou didst plunge me in altogether* (so that I am surrounded by waves of sorrow); to be emended accordingly.
 (γ) Is a gloss intended to explain צַרְרָה.

71 (2) אִל אֲנִי מְצַרְרָה אֲדַלְּמָה אֶתְּמוֹתַי, being dittography (cf. the following אֲנִי מְצַרְרָה), is to be canceled.
 (6) אִל אֲנִי מְצַרְרָה אֲדַלְּמָה. It is better to emend with LAG. *l. c.* *intoxicated with misery*, in accordance with צַרְרָה אֲדַלְּמָה.

(12) Verses 18-22 form a parallel to ch. 3 and should, therefore, have been printed in blue; so, too, note β.

(13) אֲנִי מְצַרְרָה is wanting in אִל, but is indispensable, cf. 3,11.

(16) אִל Qerê: אֲדַלְּמָה.

(17) אִל Kethib: אֲדַלְּמָה; Qerê: אֲדַלְּמָה as an imperative; אֲדַלְּמָה in the sense of *to take away from anything*, is contrary to usage. Better אֲדַלְּמָה *scil.* אֲדַלְּמָה. — LAG., *l. c.*, reads אֲדַלְּמָה following Is, 24,8.

(α) Words without coherence, cf. 14,14.

(β) V. 22^v is intended to explain אֲדַלְּמָה. The meaning of the glossator is, that it is a profound darkness, which can be placed on a par with אֲדַלְּמָה (MICH., HAHN) or אֲדַלְּמָה (BAER, p. 40) is a clerical error for אֲדַלְּמָה, from the stem אֲדַלְּמָה II = אֲדַלְּמָה II; cf. the transposition אֲדַלְּמָה *exhausted*, from the stem אֲדַלְּמָה I = אֲדַלְּמָה I.

(29) אִל אֲנִי מְצַרְרָה. MERN following Θ *ἐναρτίον αὐτοῦ* reads אֲנִי מְצַרְרָה. What Job complains of, is, however, that Jahveh regards him as an evil-doer. We emend אֲנִי מְצַרְרָה, since Job is in his own eyes a just man.

(34) MERN (p. 48 f.) following Θ alters אֲדַלְּמָה to אֲדַלְּמָה (?).

(γ) A gloss, intended to define still more clearly the sublimity of divine as compared with human wisdom. — Θ *ὑπεροχῆς*, cf. *ad rem* 2 K 2,9. We would, therefore, reject the emendation proposed by MERN: אֲדַלְּמָה = אֲדַלְּמָה.

(δ) The verses 7-9 are evidently an interpolation; v. 10 joins with v. 6.

(δ,2) אִל אֲנִי מְצַרְרָה suspicious as being dittography of the end of v. 7^a. LAG., *l. c.*, takes it as = אֲנִי מְצַרְרָה, aram. *venies*. Can we, however, suppose that the poet would have used the word in the same verse in two different senses? אֲנִי מְצַרְרָה seems to suit אֲנִי best.

(δ,3) אֲנִי מְצַרְרָה אֲדַלְּמָה is not in keeping with the parallelism; cf. vv. 8^b, 9^a.

(δ,5) אִל אֲנִי מְצַרְרָה, BAER also; אֲנִי מְצַרְרָה is more suited to the sense as an accusative of specification.

71 (8) אִל + אֲנִי.

(9) MERN following Θ *ἐξόσμη ἑύπορον* proposes אֲנִי אֲדַלְּמָה (?).

(10) אִל אֲנִי מְצַרְרָה אֲדַלְּמָה. There is no necessity here to emphasize the personal pronoun. We emend in accordance with אֲנִי מְצַרְרָה אֲדַלְּמָה.

(12) אֲנִי is necessary, and seems to have been omitted in the text.

(13) אִל אֲנִי מְצַרְרָה usually translated *though it be dark*, but as אֲנִי מְצַרְרָה in v. 17^a is masculine, the verb would have no subject. The reading of Θ *ἢ δὲ ἐρχή σου ὄσπερ ἔωσ-φθρος* points to אֲנִי מְצַרְרָה.

(15) אִל אֲנִי מְצַרְרָה. It is difficult to accept the usual explanation *and though thou hast been confounded* (from אֲדַלְּמָה), *thou shalt dwell in peace*, even if the arbitrary interpolation of *once* (*ou one particular occasion*) be made in the first clause. Others translate *if thou search* (from אֲדַלְּמָה *to dig, search after*), *thou shalt dwell in safety*. But since dwelling in safety is not a consequence of searching, the second clause is usually rendered *thou shalt lie down with thy heart at rest*, which would not only be contrary to the usual meaning of אֲנִי מְצַרְרָה, אֲנִי מְצַרְרָה, אֲנִי מְצַרְרָה, but would also involve the arbitrary assumption that the passage meant *because thou hast not found anything in thy search to cause anxiety, thou shalt rest in peace*. For even a careful search would not be a guaranty that everything that could cause anxiety had been observed,

Handwritten note: 71, 3, 10

- 41 (27) **¶** Kethib **בַּעַל**.
 (31) **¶** + **בַּעַל**, repeated by mistake from v. 3b.
 (34) The Masoretic division of the verse is wrong. The first hemistich ends with **בַּעַל**.
 (35) **¶** Kethib **בַּעַל**, Qerê **בַּעַל**.
- 51 (13) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ** gives no sense. — Contrary to the reading of the Masora, **וְיִשְׁמְרוּ** is to be joined to v. 15; v. 16 begins with **וְיִשְׁמְרוּ**.
 (24) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**; the question, however, is continued. — **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**, but **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**.
 (25) MERX reads **וְיִשְׁמְרוּ** in accordance with **¶** **ἐπιούσω λήθητι**, following the orthography of Jer. 23,39. **וְיִשְׁמְרוּ** is, however, so generally used in connection with words having the meaning of *sin*, that the rendering of **¶** must be regarded as being due to a misunderstanding.
 (34) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ** twice, cf. **¶** **μεταστρέψει, μεταστρέψει**.
 (37) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**, probably dittography, since **וְיִשְׁמְרוּ** is elsewhere construed with the accus.
 (42) **¶** in MICH., HAHN **וְיִשְׁמְרוּ**, BAER (p. 38) **וְיִשְׁמְרוּ**. The Hiphil is preferable: *thy letter and he shall greatly increase*.
- 51 (2) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**; **וְיִשְׁמְרוּ** (OLSH.) is more in keeping with the parallelism **וְיִשְׁמְרוּ**. — **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**; the suffix gives no sense.
 (3) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ** usually taken to mean *of yesterday*, which would be **וְיִשְׁמְרוּ**. The simplest emendation is the one suggested by LAGARDE, *Prophetæ Chaldaice*, L: **וְיִשְׁמְרוּ**.
 (11) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**. It is better to emend in accordance with **¶** **τὸ ἕσχατα**.
 (13) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**, **וְיִשְׁמְרוּ**. Usually rendered *to tear, break off*. The reading **וְיִשְׁמְרוּ** is preferable.
 (20) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**; **וְיִשְׁמְרוּ**, **וְיִשְׁמְרוּ** gives no sense. STICKEL., EWALD: **¶** **ἡ ἄσπετος** between stones it looks through = *it bores its way through*. MERX: **¶** **ἡ ἄσπετος** it looks upon a superabundance of offshoots. We emend in accordance with **¶** **ἐπιμέσῳ γαλήνων ζήσεται**. For **וְיִשְׁמְרוּ** to remain alive, to be preserved cf. 21,7.
 (23) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ** the joy (of his way) is not in keeping with the description of the fall of the wicked; MERX, following **¶** **καταστροφῆς**, emends **וְיִשְׁמְרוּ**. But **וְיִשְׁמְרוּ** is *falling off, backsliding, apostasy*. Better **וְיִשְׁמְרוּ**.
 (24) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**; the plural does not agree with the subject.
 (28) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ** gives no sense. — For **וְיִשְׁמְרוּ** cf. STADE §§ 143^c, note 1; 492^a, note.
- 61 (3) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**, clerical error for **וְיִשְׁמְרוּ** 38,32; GEO. HOFFMANN in ZAT III 279 reads **וְיִשְׁמְרוּ**.
 (15) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**. The reading of **¶** **ὅτι ἀποκριθήσεται μοι** is better; point accordingly.
 (19) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**. Better **וְיִשְׁמְרוּ** = **וְיִשְׁמְרוּ**, according to LAGARDE, *l. c.*
 (23) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**, which would be impossible in this position.
 (24) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ** (MICH., HAHN) or **וְיִשְׁמְרוּ** (BAER) gives no sense, since the point is that Jahveh should be compelled to appear before the judgment-seat.
 (25) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ** (**¶** **τὸ στόμα μου**) is a dogmatic correction.
 (40) OLSHAUSEN emends **וְיִשְׁמְרוּ**.
 (42) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ** contrary to grammar.
 (43) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**.
- 61 (5) **¶** Kethib: **וְיִשְׁמְרוּ**, Qerê: **וְיִשְׁמְרוּ**.
 (9) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**.
 (11) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**. Read **וְיִשְׁמְרוּ** = **וְיִשְׁמְרוּ**, cf. 2 S 18,12, in accordance with **¶** **ἐθῆ**.
 (18) **¶** **וְיִשְׁמְרוּ** is contrary to the sense of the passage, since Job does not cease in his complaint. On this account the reading of **¶** **ἐπ' αὐτόν** (MERX **וְיִשְׁמְרוּ**) for **¶** **וְיִשְׁמְרוּ**, is no improvement, since Job continues to direct his complaint against God also. It is better to emend in accordance with **¶** 42,5.

- 31 (3) אִל יִרְרָקָה. **Θ**, however, ἄ σιμήγγαρον. FIELD, p. 12^a gives the reading ἐθίρισαν. Emend in accordance with this.
- (4) אִל יִזֵּי מַיִם מִבְּרִיתֵינוּ. A hopelessly corrupt passage. The versions conjecture. **℣** אִנְסַב אִנְרִי & **A** Δ πρὸς ἐρόπλων seem to have connected מַיִם with בְּרִיתֵנוּ. **Θ** αὐτοὶ δὲ ἐκ ζαζῶν οὐκ ἐξαιρέτοι ἴσονται, seems to have read מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ אִל. MERNX reads אִנְרִי God takes it out of the baskets, which is not a very suitable expression, when applied to God.
- (5) אִל מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ. A διαφῶταις, & so EWALD & MERN, who read מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ = מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ. Probably the verb also would then have to be in the plural.
- (14) אִל מַיִם. Are lifted up to safety is not a natural expression. It is better to emend in accordance with the Syro-Hex. ܕܠܘܕܥܘܥ, see FIELD, p. 12^b, n. 17.
- (21) אִל מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ is retained by EWALD, who reads מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ instead of מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ. He translates he rescueth the destroyed out of their mouth. The destroyed are, however, already in their belly. HITZIG's מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ their murderers is too rash a conjecture. מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ is evidently an explanatory gloss to מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ, and crept into the text through a copyist, displacing an יִזֵּי which would correspond to the יִרְרָקָה, cf. 5b.
- (26) אִל מַיִם which is quite unallowable before מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ.
- 7, 3) אִל מַיִם. It is perhaps better to read מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ. See KÖNIG, *Lehrgeb.* p. 433 f.
- (7, 4) אִל מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ, usually taken to mean sparks (of fire). The renderings of **A** (εἰσὶ πύρροι) & **Δ** (τὰ τέτρα τῶν πετεινῶν) are better. Emend the text accordingly into מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ, cf. Is. 40, 31. Verses 6 & 7 are an interpolation, out of place here, and belonging rather to the range of thought of ch. 3. For in ch. 5 the subject under discussion is not the sorrowful lot of mankind, but the destruction of the ungodly.
- 4r (6) אִל מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ. But מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ in 27^a requires the reading מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ; cf. **Θ** ἄ ἰκνηζόμεν.
- (10) אִל Kethib מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ.
- (15) אִל מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ gives but a forced sense, to be emended in accordance with **Θ** ζεντοῦσι.
- (21) אִל מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ, corrupt reading, paraphrased by **℣**: as though a menstruating woman were seated at a meal. MERNX, following **Θ** ὀρθὸν τὰ στήθεά μου ὄσπερ ὀσμὴν λείοντος, emends ingeniously מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ; this, however, does not suit the context, which refers to something which one would be loath to touch.
- (22) In some MSS. מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ, see BAER, p. 36.
- (23) אִל מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ is not in accordance with the parallelism.
- (32) אִל מַיִם, to be emended in accordance with **Θ** ἐλ' ἀντῶ.
- (35) אִל MICH., HAHN מַיִם, BAER, p. 36: מַיִם. HITZIG: to the patient sufferer(?). It is better to emend in accordance with **℣** מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ & **℣** qui tollit.
- (43) אִל מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ; but it is better to read with OLSH. מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ (Qal): they bend, turn the way.
- 41 (4) אִל מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ, the plural is, however, intended, cf. **℣** & **℞**.
- (6) אִל מַיִם. J. D. MICHAELIS has the correct reading מַיִם. — אִל אִל Kethib; אִל Qerē; cf. BAER, p. 37. אִל is usually rendered: for now ye are become as nothing, which would, however, require מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ, cf. Is. 40, 23. — אִל is to be read with MERNX: for now ye have been against me.
- (7) The reading מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ given by BAER (cf. p. 37) is based upon a Masoretic interpretation, explaining v. 21^b: ye feared the terror, yea, ye wert afraid.
- (15) אִל מַיִם. A λόγου ἐξουδῶς. **Θ** ἀληθινοῦ ἡγήματα = מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ.
- (19) אִל מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ, with the rather violent ellipsis of מַיִם. It is better to follow **Θ** ἐπιπίπτει ἐπ' ὀσφυρῶν and to read מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ; cf. Josh. 11, 7: to fall upon anyone, attack.
- (20) For מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ cf. ch. 40, 30. — MERNX reads מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ in accordance with ch. 19, 5. — For מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ see BAER, p. 37.
- (24) אִל Kethib מַיִם מִבְּרִיתֵנוּ is a clerical error. אִל מַיִם; the sense requires מַיִם.

Critical Notes On the Hebrew Text of the Book of Job.

- 1 (5) אַל + וַיִּבֶּן, a later addition to the text which mars the construction. *A* correctly: *ἕκαστος τὴν ἐαυτοῦ ἡμέραν*. *℣* harmonizing: *per domos, unusquisque in die suo*.
- (7) אַל וַיִּבְרָכֵהוּ, a correction due to religious reasons; cf. GEIGER, *Urschrift*, p. 267 f. For וַיִּקְבְּלֵהוּ cf. 3,1.
- (11) אַל וַיַּעַב is a clerical error for וַיִּשָּׂא. *AΣΘ* ἐπὶ (τὸν δοῦλόν μου); cf. אַל 2,3.
- (15) אַל וַיִּשְׁמַעְהוּ. For וַיִּשְׁמַעְהוּ cf. Prov. 30,10.
- (23) אַל וַיַּעַב. Read וַיַּעַב = וַיַּעַב, v. 16 f.
- 2 (1) אַל וַיִּשְׁמַעְהוּ, cf. notes on p. 1, ll. 7 & 15, also FIELD, p. 6^b, n. 91: *εἰς πρόσωπόν σου βλασφημήσει σε*.
- (3) אַל וַיַּעַב Kethib.
- (5) אַל וַיַּעַב, Σ ἔτα. MEXX emends to וַיַּעַב וַיַּעַב, following G & S. וַיִּקְבְּלֵהוּ, אַל וַיִּבְרָכֵהוּ; cf. notes on p. 1, ll. 7 & 15 and p. 2, l. 1.
- (6) אַל וַיִּשְׁמַעְהוּ. MEXX וַיִּשְׁמַעְהוּ. The pausal accent ought to be shifted to וַיִּשְׁמַעְהוּ, and another וַיִּשְׁמַעְהוּ inserted before וַיִּשְׁמַעְהוּ; cf. וַיִּשְׁמַעְהוּ which follows.
- 2^r (21) אַל וַיִּשְׁמַעְהוּ; cf., however, STADE § 231. Formed from the stem וַיִּשְׁמַעְהוּ.
- (35) MEXX, following G ἐν *zouliq*, emends to וַיִּשְׁמַעְהוּ. אַל is, however, to be preferred; cf. Jer. 20,17 and GRAF, *Der Prophet Jeremia* (Leipzig 1862-3) *ad locum*.
- 3^r (4) אַל וַיִּשְׁמַעְהוּ. So *℣* & *A*.
- (20) אַל וַיִּשְׁמַעְהוּ would mean: *to cause to stand up*. Niph. is better.
- (22) אַל וַיִּשְׁמַעְהוּ. It is better to emend in accordance with G *εἶδος καὶ οὐκ ἦν μορφή*.
- (28) אַל וַיִּשְׁמַעְהוּ. A possible formation; cf. DILLM. *Lex. Aeth.* 552. Read, however, as in 24,12: וַיִּשְׁמַעְהוּ.
- (31) אַל וַיִּשְׁמַעְהוּ has no subject. It is better to read with *℣* (*consumuntur velut a linca*) and 5,4: וַיִּשְׁמַעְהוּ.
- (33) MEXX follows G *παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ἐαυτοῖς βοῦθῆσαι*, & reads וַיִּשְׁמַעְהוּ. Cf., however, 9,5 וַיִּשְׁמַעְהוּ. *To perish unawares* suits v. 19 (*the houses eaten away by the moths*) better.
- (34) אַל וַיִּשְׁמַעְהוּ. The passages cited by EWALD (*Ijob*² p. 205) in favor of וַיִּשְׁמַעְהוּ, 6,13; 20,2 are themselves suspicious. Nor can we do much with וַיִּשְׁמַעְהוּ. OLSH., HRTZ. alter to וַיִּשְׁמַעְהוּ. In the translations of *℣* (*quoniam non poterunt auferri ex eis*) and *℣* (*qui autem reliqui fuerint auferentur ex eis*), which are evidently paraphrastic, there seems to be a trace of וַיִּשְׁמַעְהוּ.
- (39) אַל וַיִּשְׁמַעְהוּ; so *℣* וַיִּשְׁמַעְהוּ and *A* *καὶ κατηρασάμην*. This reading is, however, improbable. Why *suddenly*? How could man's curse bring about the effects stated in v. 4? G *καὶ ἐβρωσθήν*. So MEXX excellently וַיִּשְׁמַעְהוּ.
- (3) 5,1 is a gloss, intended to explain more fully וַיִּשְׁמַעְהוּ 4,21.

37 ואירו על כנפות הארץ:
 4 אחריו ישאג קול
 ורעם בקול גאיני
 ולא יעקבם כי ישמע קולו:
 5 ה ורעם אל בקולו נפלאות
 עשה גדלות ולא נדע:
 6 כי לשלג ואמר יקנה ארץ וגשם המטף
 9 "מן החרר תביא סיפה
 . . . קרה:
 10 - מנשמת אל יהן קרה
 ורחב מים במוצק:
 11 אף ברו יטריה עב
 ופיץ עין אירו:
 12 והוא מסבית מתהפך בתהבילתו לפעלם
 13 אם לשבט * לארצו
 אם לחסד ומצאהו:
 14 האזינה זאת אויב
 עמד והתבונן נפלאות אל:
 טו התדע בשום אלוה עליהם
 והופיע אור עניו:
 20 ה התדע על . . . עב
 יפלאות תמים דעים:
 17 אשר בגדיך חמים
 בהשקט ארץ מדרום:
 18 תרקיע עמו לשתקים
 תזקים כראי מוצק:
 19 הודיענו מה נאמר לו
 לא נערך מפני . . .:
 20 ה היספר לו כי אדבר
 אם אמר איש כי יבלע:
 30 ועתה לא ראו אור יבקאורו בשתקים
 ורוח עברה ותטהרם:
 22 מצפון יהוה יאתה
 על אלוה נורא הוד:
 23 שדי לא מצאנהו
 שגיא כח ומשפט ורם צדקה:
 24 לכן וראוהו אנשים
 לא וראה כל חכמי לב:
 37,6 (א) וגשם מטריית עזו:
 7 ביד כל אדם יחתום
 לדעת כל אנשי מעשהו:
 8 וחבוא חיה כמו איב
 ובמלתייה תשכן:
 10 כל אשר יצום על פני הבל איצח:
 23 לא יענה: (ב)

36 וחתם בקדשום:
 טו יהלץ עני בעניו
 ויגל בלחץ אזנם:
 16 ואף הסיתך מפי צר
 רחב לא מוצק תחתיה
 . . . שלחנך מלא דשן:
 17 ודין רשע ימלאך
 דין ומשפט יתמכר:
 18 כי חמה פן יסיתך בשפק
 ורב כפר אל יטך:
 19 . . . . .
 : . . . . .
 : . . . . .
 : . . . . .
 21 השמר אל תפן אל אין
 כי על זה בחרת מעני:
 22 הן אל ישגיב בבחו
 מי כמהו מורה:
 23 מי פקד עליו דרכו
 ומי אמר פעלת עולה:
 24 זכר כי תשגיא פעלו
 אשר שררו אנשים:
 25 כל אדם תזו בו
 אנוש יביט מרחוק:
 26 הן אל שגיא ולא נדע
 מספר שניו ולא הקר:
 27 כי יגרע נטפי מים
 יזקן מטר לאדו:
 28 אשר יזלו שתקים
 ירעפו עליו אדם ירב:
 29 אף מלי יבין מפרשי עב
 תשאות סבתו:
 ל הן פרש עליו אורו
 ושרשי הים כסה:
 31 כי בה ידין עמים
 יתן אכל למכביר:
 32 על כפים כסה אור
 ויצו עליו במפגיע:
 33 . . . . .
 : . . . . .
 37,8 אף לזאת יחרד לבי
 ויחר ממקומו:
 2 שמעו שמוע ברגז קלו
 והגה מפיו יצא:
 3 תחת כל השמים ושרהו

- 34 ויעמד אחרים תחתם :
 כה לכן יכור מעבדיהם
 והפנים לילה וידכאו :
 26 תחת רשעים ספקם
 במקום ראים :
 27 אשר על כן סרו מאחריו
 וכל דרכיו לא השבילו :
 28 להביא עליו צעקת דל
 וצעקת עניים ושמע :
 29 והוא ישקט ומי ורשע
 ויסתר פנים ומי ושוטרי
 ועל גוי ועל אדם יחד :
 ל ממלך אדם הנק
 ממקשו עם :
 31
 32 . . . . . אתה הרני
 אב עול פעלתו לא אסוף :
 33 המעמד «שְׁלֹמִים» כי מאסת
 כי אתה תבחר ולא אני
 ומה ידעת דבר :
 34 אנשי לבב יאמרו לי
 וגבר חכם שמע לי :
 לה איוב לא בדעת ידבר
 ודבריו לא בהשביל :
 36 «אולם» יבחן איוב עד נצה
 על תשבת באנשי און :
 37 כי יסיף על הטאתי פשע בינוני וספוק
 וירב אמרו לאל :
- 35,9 מרב עשוקים וזעיקו
 ישועו מזרוע רבים :
 י ולא אמר איה אלוה עשו
 נתן זמרות בלילה :
 11 מלפני מבהמות ארץ
 ומעוף השמים יחממו :
 12 שם יצעקו ולא יענה
 מפני גאון רעים :
 13 אך שוא לא ישמע אל
 ושדו לא ישורנה :
 14 אף כי תאמר . . . . .
 דין לפניו ותהולל לו :
 ט ועתה כי אין פֶּקֶד אפֹר
 ולא ידע בפש מאד :
 16 ואיוב הבל יפצה פיהו
 בבלי דעת מלון יכבר :
- 36,א ויסף אליהו ויאמר :
 2 כתר לו זעיר ואהוד
 כי עוד לאלוה מלים :
 3 אשא דעו למרחוק
 ולפעלו אתן צדק :
 4 כי אמנם לא שקר מלי
 תמים דעות עמד :
 5 הן אל כביר ולא ימאס
 כביר זה לב :
 6 לא יהיה רשע
 ומשפט עניים ותן :
 7 לא יגרע מצדיק עניו
 ואת מלכים לכסא
 וישיבם לנצה ויגבהו :
 8 ואם אסירים בזקים
 ילכדון בחבלי עני :
 9 ויגד להם פעלם
 ופשעיהם כי יתגברו :
 10 ויגל אזנם למוסר
 ויאמר כי ישובון מאון :
 11 אם ישמעו ויעבדו
 יכלו ימיהם בטוב
 ושניהם בנעימים :
 12 ואם לא ישמעו בשלח יעברו
 ויגועו בבלי דעת :
 13 וחנפו לב ושימו אף
 לא ישועו כי אסרם :
 14 תמת בנער נפשם
- 35,א ויען אליהו ויאמר :
 2 הזאת השבת למשפט
 אמרת צדקי מאל :
 3 כי תאמר מה יסבן לך
 מה «תֵּעִיל מהטאתי» :
 4 אני אשובך מלון
 ואת רעיד עמד :
 ה הבט שמים וראה
 ושור שהקים גבהו ממך :
 6 אם הטאת מה תפעל בו
 ורבו פשעיד מה תעשה לו :
 7 אם צדקת מה תתן לו
 או מה מידך יקה :
 8 לאיש כמוך רשעך
 ולבן אדם צדקתך :

- 34,3 כי אזן מלין תבחן
 וחד וטעם לאקלו:
 4 משפט נבחרה לנו
 נדעה בוינו מה טוב:
 5 כי אמר איוב צדקתי
 5 ואל הסיר משפטי:
 6 על משפטי אכזב
 איז חצי בלי פשע:
 7 מי גבר כאיוב
 ושתה לעג כמים:
 10 וארה לחברה עם פעלי אין
 וללכת עם אנשי רשע:
 9 כי אמר לא יסכן גבר
 ברצתו עם אלהים:
 15 לכן אנשי לבב שמעו לי
 חללה לאל מרשע ושדוי מעול:
 11 כי פעל אדם ושלם לי
 וכארה איש ימצאני:
 12 אף אמנם אל לא ירשיע
 20 ושדוי לא יעזת משפט:
 13 מי פקד עליו ארצה
 ומי שם תבל כלה:
 14 אם ישים אלוו לבי
 רוחו ונשמתו אלוו יאסה:
 25 יגיע כל בשר יחד
 ואדם על עפר ישוב:
 16 ואם בינה שמעה זאת
 האזינה לקול מלי:
 17 האף שונא משפט יחבוש
 30 ואם צדיק יכביר תרשיע:^א
 19 אשר לא נשא פני שרים
 ולא נכר שיע לפני דל
 כי מעשה ידיו כלם:
 2 רגע ימתו והצות לילה יגעשו עם ויעברו
 35 ויסירו אביר לא ביד:
 21 כי עינוו על דרכי איש
 יכל צעדיו יראה:
 22 אין חשך ואין צלמות
 לחסתר שם פעלי אין:
 40 כי לא על איש ישים עיד
 להלך אֶת־ אל במשפט:
 24 ירע כבירים לא חקר

34,18(2) האמר למלך בלעל

רשע אל נדיבים:

- 33,16 אז יגלה אזן אנשים
 ובמסרם יחתם:
 17 להסיר אדם מפי־שתי
 וגיה מגבר יִשָּׁה:
 18 והשך נפשו מני שהת
 והיתו מעבר בשלה:
 19 והוכה במכאוב על משכבו
 וקא־ב עצמיו אתן:
 20 ... חיתו להם
 ונפשו מאכל תאיה:
 21 וכל בשרו מראי
 ונשפ־ עצמתו לא קא־ב:
 22 והקרב לשחת נפשו
 וחייתו לַמְּוִתִים:
 23 אם יש עליו מלאך מלין
 להגיד לאדם ושרו:
 24 ויחננו ויאמר
 יִפְתָּה מרדת שהת
 מצאתי כפר:
 25 רטפש בשרו מנער
 ושיב לימי עלומיו:
 26 יעתר אל אלוה וירצהו
 וירא פניו בתרועה
 וישב לאנוש צדקתו:
 27 ישר על אנשים ויאמר
 חטאתי וישר העויותי
 ולא יִקְשִׁיב לי:
 28 פדה נפשי מעבר בשחת
 וחייתי באור תראה:
 29 הן כל אלה יפעל אל
 פעמים שלש עם גבר:
 3 להשיב נפשו מני שהת
 לאיר באור החיים:
 31 הקשב איוב שמע לי
 החרש ואנכי אדבר:
 32 אם יש מלין השיבני
 דבר כי הפצתי צדקד:
 33 אם אין אתה שמע לי
 החרש ואאלפך חכמה:
 34,א ויען אליהוא ויאמר:
 2 שמעו חכמים מלי
 וידעום האזינו לי:

33,23(א) אחר מני אלק

(דברי אליהוא)

	32, א	וּשְׁבַתוּ שְׁלֹשַׁת הַאֲנָשִׁים הָאֵלֹהִים מַעֲנוֹת אֶת אוֹיֵב כִּי הוּא צְדִיק בְּעֵינָיו:
	2	וַיַּחַר אֶף אֱלֹהֵיָא בֶן בְּרַכְאֵל הַבּוּזִי מִמְשַׁפַּחַת רַם בְּאוֹיֵב חִרָה אִפּוֹ עַל צְדָקָךְ
	3	נִפְשׁוּ מֵאֱלֹהִים: וּבְשֹׁלֶשֶׁת רַעֲיוֹ חִרָה אִפּוֹ עַל אֲשֶׁר לֹא מִצְאוּ מַעֲנָה וּרְשִׁיעֵי
	4. ה	אֶת אוֹיֵב: וְאֱלֹהֵיו חִכָּה אֶת אוֹיֵב בְּדַבְרֵיהֶם כִּי זָקְנִים הֵמָּה מִמֶּנּוּ לַיָּמִים: וַיֵּרָא
	6	אֱלֹהֵיָא כִּי אֵין מַעֲנָה בְּפִי שְׁלֹשַׁת הַאֲנָשִׁים וַיַּחַר אִפּוֹ: וַיַּעַן אֱלֹהֵיָא בֶן בְּרַכְאֵל
		הַבּוּזִי וַיֹּאמֶר
		צַעִיר אֲנִי לַיָּמִים וְאַתֶּם יוֹשִׁים
		עַל כֵּן זָחַלְתִּי וְאֵרָא
		מַחֲוֹת דַּעֲי אַחֲכֶם:
	7	אָמַרְתִּי וַיָּמִים יִדְבְּרוּ
		וְרַב שָׁנִים יִדְעֻנוּ חֲכָמָה:
	8	אֲכֵן רוּחַ הוּא בְּאִנְשׁוֹ
		וְנִשְׁמַת שְׁדֵי תְבוּנָם:
	9	לֹא רַבִּים יִחַכְמוּ
		וְזָקִים יִבְנוּ מִשְׁפָּט:
	י	לִכֵּן אָמַרְתִּי שְׁמַעָה לִּי
		אֲחֹה דַעֲי אֶף אֲנִי:
	11	הֵן הוֹחַלְתִּי לְדַבְרֵיכֶם
		אֲזַין עַד תְּבוּנַתִּיכֶם
		עַד תַּחֲקֻרוּן מְלִיךְ:
	12	וְעַדִּיכֶם אֲחַבֵּן
		וְהִנֵּה אֵין לְאוֹיֵב מוֹכִיחַ
		עֵינָה אִמְרוּ מִכֶּם:
	13	פֶּן תֹּאמְרוּ מִצְאוּ חֲכָמָה
		אֶל יִדְפְּנוּ לֹא אוֹשׁ:
	14	יִלֹּא עַד־אֵלֵי מְלִיךְ
		וּבִאמְרוֹכֶם לֹא אֲשִׁיבֵנִי:
	15	הָתָּה לֹא עָנוּ עֵיד
		הַעֲתִיקוּ מֵהֶם מַלְוִים:
	16	וַיִּהְיֶהלְתִּי כִּי לֹא יִדְבְּרוּ
		כִּי עֲמָדוֹ לֹא עָנוּ עֵיד:
	17	אֲעֵנָה אֶף אֲנִי הַלֵּקוּ
		אֲחֹה דַעֲי אֵף אֲנִי:
	18	כִּי מִלְּתֵי מַלְוִים
		הַצִּיקְתֵּנִי רִיחַ בְּטָנִי:
	19	הִנֵּה בְטָנִי כַּיּוֹן לֹא יִפְתַּח
		כַּאֲבוֹת הַדְּשִׁים יִבְקַע:
	20	אֲדַבְּרָה וַיִּרְוּה לִי
		אִפְתַּח שַׁפְתֵי וְאֲעֵנָה:
	21	אֶל כֹּל אֲשֶׁא פְנֵי אִישׁ
10	33, א	וְאֵל אָדָם לֹא אֲכַנָּה:
	22	כִּי לֹא יִדְעֹתִי אֲכַנָּה
		כְּמַעַט יִשְׁאַנֵּי עֲשָׂנִי:
10		וְכֹל דְּבַרֵי הָאֲזִינוּה:
	2	הִנֵּה נֹא פִתַּחְתִּי פִי
		דְּבַרְהָ לְשׁוֹנֵי בַחֲנִי:
	3	יִשָּׂר לְבִי אִמְרוּ
15		וְדַעַת שַׁפְתֵי בְרוּר מְלֵלוּ:
	4	רוּחַ אֵל עֲשָׂתִּי
		וְנִשְׁמַת שְׁדֵי תַחֲנִי:
	ה	אִם תּוֹכַל הַשִּׁיבֵנִי
		עֲרֹכָה לִפְנֵי הַתִּיבָבָה:
20	6	הֵן אֲנִי בְּפִיךְ לֹאֵל
		מִחֲמַר קִרְצַתִּי גַם אֲנִי:
	7	הִנֵּה אֲמַתִּי לֹא תִבְעַתְךָ
		וְכַפְּאִי עֵלֶיךָ לֹא יִכְבֹּד:
	8	אֶךְ אָמַרְתָּ בְּאָזְנִי
25		וְקוֹל מְלִיךְ אֲשַׁמְעֵ:
	9	זָךְ אֲנִי בְּלוּ פִשַׁע
		חֶף אֲנִי וְלֹא עֵוֹן לִי:
	י	הֵן תִּנְוָאוֹת עָלַי יִמְצָא
		יִתְשַׁבְּנוּ לְאוֹיֵב לִי:
30	11	יִשָּׂם בְּסֵד רַגְלִי
		יִשְׁמַר כָּל אֲרַחְתִּי:
	12	הֵן זֹאת לֹא צְדָקָת אַעֲנֶךָ
		כִּי יִרְבֶּה אֱלֹהֵי מֵאִנְשׁוֹ:
	13	מִדּוּעַ אֵלֵינוּ רִיבּוֹת
35		כִּי כָּל דְּבַרְךָ לֹא יֵעָנֶה:
	14	כִּי בִאֲחַת יִדְבֹר אֵל
		וּבִשְׁתֵּים לֹא תִשְׁרָפָה:
	15	בַּחֲלוֹם חֲזוֹן לִילָה
		בְּנַפְל תְּרַדְמָה עַל אֲנָשִׁים
40		בַּחֲזוֹנוֹת עָלַי מִשְׁכָּב:

- 42,א ויען איוב את יהוה ויאמר:
- 2 ידעתי כי כל חוכל
ולא יבצר ממך מזמה:
3 מי זה מעלים עצה בלי ידעתי-
לכן הגדתו ולא אבין
נפלאות ממני ולא אדע:
4 42.4 שמע נא יאנני אדבר
אשאלך והודיעני:
ה לשמע אזן שמעתוך
ועתה עיני ראחד:
5 6 על כן אשתק-
ונחמתני על עפר ואפר:
- 7 ויהי אחר דבר יהוה את הדברים האלה אל איוב ויאמר יהוה אל אליפז
התימני הרה אפי בך ובשני רעוך כי לא דברתם אלי נבונה מעבדו איוב:
8 ועתה קהו לכם שבועה פרים ישבעה אילים ולני אל עבדו איוב והעליתם
9 עילה בעדכם ואיוב עבדו יתפלל עליכם כי אם פניו אשא לבלתי עשות עמכם
10 נבלה כי לא דברתם אלי נבונה מעבדו איוב: ילני אליפז התימני ובלחד
השוהתי אצפר הנעמתו ויעשו כאשר דבר אליהם יהוה וישא יהוה את פני
11 איוב: ויהיה שוב את שבועות איוב כהתפללו בעד רעהו ויסף יהוה את כל
אשר לאיוב למשנה: ויבאו אליו כל אחיו וכל אחיותיו וכל דעויו לפניו
12 ויאמרו עמי לתם בביתו ויגדו לו וינחמו אתו על כל הרעה אשר הבוא יהוה
עליו ויתנו לו איש קשיטה אהת איש זבם זהב אהד: ויהיה ברוך את אחרית
איוב מראשיתו ויהי לו ארבעה עשר אלף אונן ויששת אלפים גמלים ואלף צמד
14.13 בקר ואלף אהינות: ויהי לו שבעות בנים ושלוש בנות: ויקרא שם האחת
טו ימימה ושם השנית קציעה ושם השלישית קרן הפיד: ולא נמצא שים יסות
16 סבות איוב בכל הארץ ויתן להם אניהם: הלנה בתוך אהיהם: ויהי איוב
אהרי זאת מאה וארבעים שנה וינא את בניו ואת בני בנותו ארבעה דרות:
17 וימת איוב זקן ירבע ימים:

41, ה מי גלה פני לבושר
 בכפל רסנו מי יבוא:
 6 דלתו פניו מי פתח
 סביבות שניו אימה:
 5 7 גאזה אפיקו מגניב
 סגור חותם צר:
 8 אחד באחד וַיָּשׁוּ
 ורוח לא יבא ביניהם:
 9 איש באחיהו ידבקו
 יתלכדו ולא יתפרדו:
 10 י עט־ישת־ההל אור
 ועינו כעפעפי שחר:
 11 מפיו לפידים יהלכו
 כידודי אש יתמלטו:
 12 מנחיריו יצא עשן
 כדוד נפוח ואגמן:
 13 נפשו פ־גחלים תלהט
 ולהב מפיו יצא:
 14 בצוארו ילון עז
 20 ילפניו תדוץ דאבה:
 ז מפלו בשרו דבקו
 . . . . .
 יצוק עליו בל ימיט:
 16 לבו יצוק כמו אבן
 25 ויצוק כפלה תחתית:
 17 משתו יגורו אלים
 משברום יתחטאו:
 18 משיגהו הרב בלי תקים
 חנית מסע ושריה:
 30 19 יחשב לחבן ברזל
 לעץ רקבין חושה:
 20 לא יבריהנו בן קשת
 לקש נהפכו לו אבני קלע:
 21 כקש נחשבו תותח
 35 וישחק לרעש כידוץ:
 22 תחתיו הדודי חרש
 ירפד תרוץ עלו טיט:
 23 ירתיה כסיר מצולה
 ים ישים כמרקחה:
 40 24 אחריו יאור תיב
 יחשב תהום לשביליה:
 ז אין על עפר מ־שלה
 העשו לבלוי חת:
 26 את כל גבה וראה
 45 הוא מלך על כל בני שחץ:

40 "חציר כבקר יאכל:
 16 הנה נא כחו במתניו
 ואונו בשרורו בטנו:
 17 יחפץ זנבו כמו ארז
 גידו פחדו ישרגו:
 18 עצמיו אפיקו נ־זשה
 גרמיו כמטיל ברזל:
 19 הוא ראשית דרכי אל
 ע־שׁוֹ יגש חרבי:
 = כו בול נהרים ישאו לו
 וכל חית השדה ישחקו שם:
 21 תחת צאלים ישכב
 בסחר קנה ובצה:
 22 יסכהו צאלים צ־ללו
 יסבהו ערבי נחל:
 23 הן יעשק נהר י־לא יחפוז
 יבטה כו יגיה ירדן אל פיהו:
 24 בעיניו י־ק־פ־ו־
 במקשים יקב אס:
 ז תמשך לויתן בחכה
 ובחבל השקיע לשונו:
 26 התשים אגמן באפי
 ובחוח תקב לחיו:
 27 הירבה אלוד תחנונים
 אם ידבר אלוד רכות:
 28 היכרת ברית עמד
 תקחנו לעבד עולם:
 29 התשחק בו כצפור
 ותקשרנו לנערו־תוך:
 ל יכרו עליו חברים
 יחצוהו בין כנענים:
 31 התמלא בשכות עורר
 ובצלצל דגים ראשו:
 32 שים עליו כ־פ־ד
 זמר מלחמה אל ת־וס־ק־
 (a) טו, 40 אשר עשיתי עמך
 *
 (b) א, 41 הן תחלתי נכזבה
 הנם אל מ־איו י־ל:
 2 לא אמור כי י־עו־נ־י
 ימי היא לפני י־ת־צ־ב:
 3 מי הקדי־נ־י ואשלם
 תחת כל השמים לו היא:
 4 לא אהיש בריו
 ודבר נביות ודון ע־י־כ־ו:

- 39 ולא יאמין כי קיל שופר:
 כה בדי שפר יאמר האה
 ומרהוק יריה מלחמה.
- 26 המבינתך נאבר נין
 5 יפרש כנפו לתימן:
 27 אם על פיד יגביה נשר
 וכי יריב קני:
 28 סלע ישכן ויתלנן
 על שן סלע ומאידה:
 10 משם חפר אכל
 למרהוק עינו וביטו:
 ל ואפרתו ילעלעו דם
 ובאשר הללים שם הוא:
- 40,א ויען יהוה את איוב ויאמר:
 2 הרב עם שדו יסור
 מוכיח אלה יעננה:
- 3 ויען איוב את יהוה ויאמר:
 20 הן קלתי מה אשיבך
 ידו שמתו למו פי:
 ה אחת דברתי ולא אענה
 ישתיב ולא אוסיף:
- 6 ויען יהוה את איוב מפי סערה ויאמר:
 25 אזר נא כנבר הלציד
 אשאלך והודיעני:
 8 האף חפר משפטי
 חרשיעני למען תצדק:
 30 ואם זרוע כאל לך
 ובקול נמהו תרעם:
 9 עדה נא גאון וגבה
 והוד והדר תלבש:
- 11 הפץ עברות אפך
 35 יראה כל גאה והשפילהו:
 12 ראה כל גאה הנזיעהו
 והדך רשעים תחתם:
 13 טמנם בעפר יחד
 40 פניהם חבש בטמין:
 14 וגם אני אידך
 כי תישע לך ימיך:
 ט הנה נא בחמות
- (c) 39, כה, רעם שרים והרועה:

- 39,4 יהלמו בניהם ירבו בפר
 יצאו ולא שבו למו:
- ה מי שלח פרא הפשר
 ומסרות ערוד מי פתח:
 6 אשר שמתו ערבה ביתו
 ומשכנתו מלחה:
 7 ישחק להמין קרוה
 תשארת נגש לא ישמע:
 8 יתור היום מרעהו
 ואחר כל ירוק ודרוש:
- 9 היאבה ריב עבדך
 אם ילין על אביסך:
 י הַקְּשֶׁרֶם בַּתִּלִּם בַּעֲבֹתָי
 אם ישדד עמקים אחרוך:
 11 התבטח בו כי רב כחו
 ותעזב אליו יגיעך:
 12 התאמין בו כי ישיב זרעך
 וגרנד יאסף:
- 13 כנף רננים נעלסה
 אם אברה חסידה ולצה:
 14 כי תעזב לארץ פיציף
 ועל עפר תחמם:
 ט ותשכח כי רגל תזורה
 והית השדה תרושה:
 16 הקשיקה בניה ללא לה
 לרוק יגיעה בלו פחד:
 17 כי קשה אליה חכמה
 ולא חלק לה בבניה:
 18 כעת במרום תמריא
 תשחק לסוס ולרכבו:
- 19 התהן לסוס גבירה
 התלביש ציאררו רעמה:
 ט התרעישנו כארבה
 הוד נחרו אימה:
 21 <יחפר> בעמק וישוש בכה
 יצא לקראת נשק:
 22 ישחק לפחד ולא יחת
 ולא ישוב מפני הרב:
 23 עליו תרנה אשפה
 להב הנית וכידון:
 24 ברעש ורגז יגמא ארץ

- 38,ה: מי פלג לשטף העלה
 ודרך לחזיון קלות:
 26 להמטיר על ארץ לא איש
 מדבר לא אדם בו:
 27 להשביע שׁוֹאָה ומשׁוּאָה
 ולהצמיח מִצֵּא דשא:
 28 היש למטר אב
 או מי היליד אגלו טל:
 29 מבטן מי יצא הקרח
 וכפר שמים מי ילדו:
 30 כאבן מים יתלכד
 ופני תהים יתחבא:
 31 התקשר מעדנות נימה
 או משכנת כסיל תפתח:
 32 התצא מזרות בעתי
 ועיש על בניה תנחם:
 33 הודעת הקות שמים
 אם השום משטרו בארץ:
 34 התרום לעב קולך
 ושפעת מים תכסך:
 35 התשלה ברקים וילכו
 ויאמרו לך הניני:
 36 מי שת בטהות הכמה
 או מי נתן לִשְׁכְּנֵי בינה:
 37 מי וספר שהקים בתכמה
 ונבלו שמים מי ושוב:
 38 בצקת עפר למיזק
 ורגבים ידבקו:
 39 התציד ללביא טרם
 יחית כפירים תמלא:
 40 כי ושהו במעונות
 ישבו בסכה למי ארב:
 41 מי יכון לערב צידו
 כי ילדו אל אל ושיעי
 יתעו לבלו אכל:
 42 הודעת עת לדה ועלו סלע
 הלל אֵילֹת תשמר:
 43 הספר ירחים תמלאנה
 יודעת עת לדתנה:
 44 תכרענה ולדיהן תפלהנה
 הבלוהם תשלחנה:
 38 או מי וטה עליה קו:
 6 על מה אדניה הטבעו
 או מי ורה אבן פנהה:
 7 ברץ יהד כוכבו בקר
 ויריעי כל בני אלהים:
 8 ויסך בדלתים ים
 בגיהו מרחם יצא:
 9 בשימו ענן לבשו
 וערפל התלתי:
 * יאשבר עליו <הק>
 יאשים ברוח ודלתים:
 11 יאמר עד פה הביא ולא הסיף
 יפא ישות בגאון גליך:
 12 המימין צוות בקר
 יִקְעָתָה שחר מקומי:
 13 לאהז בכנפות הארץ:
 14 תתחפך כחמר הותם
 ויתוצבו ... כמו לבוש:
 16 הבאת עד נכבו ים
 יבהקר תהום התהלכת:
 17 הגלוי לך שערו מות
 ישערו גלמות תראה:
 18 התפנות עד רחבי ארץ
 הגד אם ידעת כלה:
 19 אי זה הדרך ושכן איר
 וחשך אי זה מקומי:
 20 כי תקח-י אל גבולו
 וכו תבון נתיבות בותי:
 21 ידעת כי אז תולד
 ומספר ימך רבים:
 22 הבאת אל אצרות שלג
 ואיצרות ברד תראה:
 23 אשר חשכתו לעת צר
 ליום קרב ומלחמה:
 24 אי זה הדרך והלק <כפר>
 יפך קדים עלי ארץ:
 38,13(א) וינערו רשעים מונחה:
 *
 38,17(ב) וימנע מרשעים אורם
 ויהרע רמה תשברי:

- 31,10-11 אב אשמה כי רב הילי
יבני כבוד מצאה ידו:
- 26 אב אראה איר כי יהל
יורה יקר הלך:
- 27 ייפת בסתר לבי
יתשק ידו לפי:
- 28 גם הוא עין פלילי
כי כחשתי לאל ממעל:
- 29 אב אשמה בפיד משנאי
יהתעורתי כי מצאי רע:
- 30 ילא נתתי לחטא חכי
לשאל באלה נפשי:
- 31 אב לא אמרו מתי אחלי
מי יתן מבשרו לא נשבע:
- 32 בתוך לא ילך גר
דלתי לארץ אפתח:
- 33 אב כסיתי כאדם פשעי
לשמין בהבי עיני:
- 34 כי אערין המין רבה
יבזו משפחות יחתי:
- 35 יאדם לא אצא פתי:
- 36 מי יתן לי לשמע לי
הן תוי שדו יענני
יספר כתב איש ריבוי:
- 36 אב לא על שבמי אשאני
אענדנו עטרות לי:
- 37 מספר צעדי אגודנו
כמו נגיד אקרבני:
- 38 תמו דברי איוב:
- 38,8 ויענה יהוה את איוב ומצי הסערה ויאמר:
2 מי זה מחשיך עצה
במליך בלי דעת:
- 3 אזר נא כגבר חלוצך
ואשאלך והודיעני:
- 4 איפה היית ביסודי ארץ
הגד אב ידעת בונה:
- 5 מי שם ממדריה כי תדע
- 31 יעל פתח רעי ארבתיו:
- תסתחן לאחר אשתי
ועלית וכרעך אחרון:
- 11 כי הווא זמה
והווא עון פלילים:
- 12 כי אש היא עד אברון האבל
ובבל תבואתי תשרש:
- 13 אב אמאס משפט עבדו יאמתי
ברבם עמדי:
- 14 ומה אעשה כי יקום אל
יכי יפקד מה אשיבני:
- 15 הלא בבטן עשני עשהי
ויולדני ברחם אהר:
- 16 אב אמנע מהפץ דלוי
יעוני אלמנה אכלה:
- 17 יאכל פתי לבדי
ולא אכל יתום ממנה:
- 18 כי מעטירי גדלתיה כאב
ימבטן אמהי אנתנה:
- 19 אב אראה אויבד מבלי לביש
ואין כסית לאביין:
- 20 אב לא ברכוני חלצי
ומגז בבשו ותחמם:
- 21,30 אב לא בכיתי לקשה יום
עגמה נפשי לאביין:
- 21,31 אב הניפתי על יתום ידו
כי אראה בשער עזרתו:
- 22 כחפו משקמה תפיל
יאזרעי מקנה תשבר:
- 23 כי פחד אלו איד אל
ומשאתו לא אוכל:
- 38 אב עלו אדמתו תזעק
ויחד תלמיה ובכיוין:
- 39 אב כחה אכלתו בלי כסף
ונפש בעליה הפחתו:
- 40 תחת חטה יצא חיה
ותחת שעה באשה:
- 24 אב שמתו זהב כסלי
ולכתם אמרתו מבטחי:

30,19 הָרָנִי לַחֲמֹר
 וְאֶתְמַשֵּׁל כַּעֲפָר וְאֶפְרָ :
 אֲשׁוּעַ אֲלִידָךְ וְלֹא תַעֲנֵנִי :
 עֲמַדְתִּי לִילָא תַתְּפֹנֵן בִּי :
 5 21 תִּהְפֹּךְ לְאֲחֹזֵר לִי
 בַלְעֲצֵם יִדְךָ תִשְׁטַמְנֵנִי :
 22 תִּשְׂאֵנִי אֶל רוּחַ תְּרוֹכִיבֵנִי
 וְתִמְגַגְנֵנִי <מִקְשָׁעָה> :
 23 כִּי יִדְעֵתָ מוֹת תְּשׁוּבֵנִי
 10 וּבֵית מוֹעֵד לְכָל חַיִּי :
 24
 26 כִּי טוֹב קִוִּיתִי וַיִּבֹא רַע
 וַאֲיַחֲלָה לֹאִיר וַיִּבֹא אֶפְלִ :
 15 27 מֵעַי רָתַחְתִּי וְלֹא דָמַי
 קִדְמֵנִי יָמִי עֲנִי :
 28 קִדְרָה הִלְכֵתִי בְּלֹא . . . .
 קִמְצֵתִי בְּקַהֵל אֲשִׁיעַ :
 29 אֵת הַיּוֹתֵתִי לַחַיִּים
 20 וַיָּרַע לְבַנּוֹת יִשְׁנָה :
 3 עֵרִיר שֹׁחַר עֵלֶי
 וְעֲצַמִי חָרָה מִנִּי הָרֵב :
 31 וַיְהִי לְאֲבֵל כֹּהֲנִי
 וְעֲצָבִי לְקִיל בְּנִים :
 25 31.8 בְּרוּת כִּרְתִי לְעֵינֵי
 יִמָּה אֲתַבִּינֵן עַל בְּתוּלָה :
 2 יִמָּה חֶלֶק אֱלוֹהִים מִמַּעַל
 וַיַּחֲלֵת שְׂדֵי מִמְרָמִים :
 3 הֲלֹא אִידָךְ לְעוֹל
 30 וַיִּכְבֵּר לְפַעֲלֵי אוֹן :
 4 הֲלֹא הוּא יִרְאֵה דַרְכֵי
 וְכָל צַעֲדוֹ יִסְפּוּר :
 ה אִם הִלְכֵתִי עִם שׂוֹא
 35 וְתַחֲשׂ עַל מִרְמָה רַגְלִי :
 6 יִשְׁקֹלֵנִי בְּמֵאזְנֵי צִדְקָה
 וַיִּדַּע אֱלוֹהִים תְּמַחֲתִי :
 7 אִם תִּטְּהַ אֲשֵׁרוּ מִנִּי הַדְּרָךְ
 40 וְאַחַר עֵינֵי הַלֵּךְ לְבוֹי
 יִבְנֹפֵי דַבְּק מֵאִים :
 8 אֲזַרְעָה וְאַחַר יִאֲכַל
 יִצְאָאֵנִי יִשְׂרָשֵׁי :
 45 9 אִם נִפְתַּח לְבוֹי עַל אֲשֵׁה

29 כַּמַּעֲרֵל וְצִנּוֹף מִשְׁפָּטֵי :
 18 וַיֹּאמֶר עִם קִנֵּי אֲצַקֶּנָּה
 וְכַחֲלוֹל אֲרַבְהָ יָמִים :
 30.8 וְעַתָּה שִׁחֲקֵנִי עָלַי צַעֲרוּם
 אֲשֶׁר מֵאֲסַחְתִּי אֲבוֹתָם
 לְשִׁית עִם כְּלָבֵי צִאֲנִי :
 2 גַּם כֹּה יִדְוִיחֵם לְמַה לִּי
 3 בַחֲסֵר וּבְכַפֵּץ גְּלִמְדֵי
 הַעֲרַקִּים צִוָּה אֲרַקֶּנָּה שׂוֹאֵה וּמִשְׂאָה :
 4 הַקִּטְפִּים מְזַנֵּה עָלַי שׂוֹחַ
 וּשְׂרָשֵׁר רַתְּמִים לַחֲמֵם :
 ה מִן יָגֵר וְגִרְשִׁי
 יִרְעֵנוּ עֲלוֹמֵנו כִּגְגֵב :
 6 בַּעֲרֵץ נַחֲלִים לְשַׁמֵּן
 חֲרִי עֲפָר וְקַפִּים :
 7 בֵּין שִׁיחִים וַיַּחֲקֹר
 תַּחַת חֲרוֹל וַיִּסְפַּחֲוּ :
 8 בְּנֵי נָבֵל גַּם בְּנֵי בְלֵי שֵׁם
 נִבְאֵי מִן הָאֲרֶץ :
 9 יַעֲתָה נְגִינֹתָם הַיּוֹתֵתִי
 וְאַהֲוִי לָהֶם לְמַלְחָה :
 10 תַּעֲבֹינִי רַחֲקֵי מִנִּי
 וַיִּמְפְּנֵי לֹא חֲשַׁכְתִּי רַק :
 11
 12 עַל וַיִּמִּין פְּרָתָהּ וַיְקִימֵי . . . .
 וַיִּסְלֹו עָלַי אֲרַחֲוֹת אִידָם :
 13 נַחֲסֵי נַחֲיַבְתִּי
 14 וַיִּפְרֹץ רַחֵב וַאֲתִיר
 תַּחַת שֹׂאֵה הַתַּגְּלָגְלִי :
 טו <תִּקְשָׁכֵנִי> עָלַי בְּלַהֲוֹת
 <תִּרְדֹּף> כְּרוּחַ נִדְבַתִּי
 וְכַעֵב עֲבָרָה וַיִּשְׁעֵתִי :
 16 וְעַתָּה עָלַי תִּשְׁחַפֵּךְ נַפְשִׁי
 וַאֲחֹזֵנִי יָמִי עֲנִי :
 17 לִילָה עֲצַמִי נִקֵּר מֵעָלַי
 וְלִרְקִי לֹא יִשְׁכַּבֵּנִי :
 18 בְּרֵב כֹּה יִתְפַּשֵּׂה לְבִישִׁי
 כַּפִּי בַתְּחִיל וַאֲזַרְנִי :
 30.8(a) כִּינִי לִימִים
 *
 (b) 2 עֲלִינֵנוּ בָּאֵה כְּלָה |

29 כימי אליה ישמרתני
 3 בקלי ירו עלי ראשי
 לאירו אלך השך:
 4 כאשר הייתי בימי הרפי
 5 בסידך אליה עלי אהלי:
 ה בעיד שדרי עמדי
 סביבתי נערי:
 6 ברחץ הליבני בחמה
 וציר וציק עמדי פלגי שמן:
 10 שרשי פזיה אלי מים
 19 יטל ולין בקצירי:
 ז בבידי חדש עמדי
 וקשתי בודי תהלים:
 7 בצאתי שער עלי קרת
 15 ברחוב אבן מישבי:
 8 ראיתי נערים יתבאי
 וישישים קמי עמדי:
 9 שרים עצרו במלים
 וכה ושימי לפיהם:
 20 קול נגידים יאמרו
 ילשינו לחכם דבקה:
 11 כי און שמעה ותאשרני
 ועון ראתה ותערהני:
 21 לו שמעי ותלי
 25 יידמו למו עיני:
 22 אחרי דברו לא ישנו
 יעלימו תטה מלתי:
 23 ותחלו כמטר לו
 ופיהם פצרו למלקיש:
 12 כי אמלט עני משוע
 30 ייתוב ולא עזר לי:
 13 ברכת אבד עלי תבא
 ולב אלמנה ארץ:
 35 עינים הונתי לעיר
 ידגלוב לפסה אני:
 16 אב אנני לאביונים
 ורב לא ידעתי אהקרהי:
 17 ואשברה מתלעית על
 ומשניי אשליך טרס:
 24 אשחק אליהם ילא יאמיני
 40 יאיר פני לא יפילי:
 ז אבחר דרכם יאשב ראש
 יאשכין במלך בגדי
 כאשר אבליב יתהם:
 45 ידק לבשתי וילבשני

28 לא עדה עליו שהל:
 9 בחמיש שלח ירו
 הפך משרש הרים:
 • בצורות יארום בקע
 וכל יקר ראתה עיני:
 11 מבכי נהרות חבש
 יתעלמה יצא אור:
 12 והחכמה מאון תמצא
 ואי זה מקום בינה:
 13 לא ידע אנשי דרכה
 ולא תמצא בארץ החיים:
 14 ההום אמר לא בי היא
 וים אמר אין עמדי:
 15 לא יתן קגורי תחיה
 ולא ישקל כסף מחירה:
 16 לא תסלה בנתב איפיר
 בשחם יקר וספיר:
 17 לא יערכנה זהב וזכוכית
 ותמורתה כלי פז:
 18 ראמות וגביש לא יזכר
 ומשך חכמה מפנינים:
 19 לא יערכנה פטרת כוש
 בנתב טהור לא תסלה:
 ז והחכמה מאון תביא
 ואי זה מקום בינה:
 21 ונעלמה מעיני כל הי
 ומעוף השמים נסתרה:
 22 אבדון נמות אמרו
 באזיני שמענו שמעה:
 23 אלחים הבין דרכה
 והוא ידע את מקומה:
 24 כי הוא לקצות הארץ יביט
 תחת כל השמים יראה:
 ז לעשות לרוח משקל
 ומים תכן במדה:
 26 בעשתו למטר חק
 ודרך לחזיו קלות:
 27 אז יאמרו ויספרה
 הכונה וגם תקרה:
 28 ויאמר לאדם
 הן יראת אדני היא חכמה
 וסור מרע בינה:

29.א יוסף אױב שאת משלני ויאמר:

2 מי ותנני כוהני קרב

- 27 יקרא אלוה בכל עת:
 11 אוֹרָה אַחֲכֶם בַּיַּד אֵל
 אֲשֶׁר עִם שְׂדֵי לֹא אֶכְחַד:
 12 הֵן אַחֶם כֻּלְּכֶם חֲזוּתֶם
 5 וְלִמָּה זֶה הִבֵּל תִּהְבְּלוּ:
 13 זֶה חֶלֶק אָדָם רִשְׁעֵי עִם אֵל
 «וַיִּנְחָלָה» עֲרִיצִים מִשְׂדֵי יִקְהוּ:
 14 אִם יִרְבוּ בְּנֵיו לְמוֹ חֶרֶב
 וַיִּצְאֲאוּ לֹא יִשְׁבְּעוּ לָהֶם:
 10 שְׂרִידָה בְּמוֹת «לֹא» יִקְבְּרוּ
 וְאֶלְמֹתֵיהֶם לֹא תִבְכִּינָה:
 16 אִם יִצְבֵּר כַּעֲפֵר כֶּסֶף
 וְכַחֲמֵר יִכּוֹן מִלְּבוּשׁ:
 17 יִכּוֹן וַעֲדוּק יִלְבַּשׁ
 15 וְכֶסֶף נָקוּ יִחַלֵּק:
 18 בְּנֵה «לְעֵשׂ» בֵּיתוֹ
 וְכִסְכָּה עֲשֵׂה לְצֵר:
 19 עֲשִׂיר יִשְׁכֵּב וְלֹא יֵאֻסֶּף
 עֵינָיו פָּקַח וְאִינּוֹ:
 20 בַּ תְּשִׁיגֶהוּ כַּמִּים בְּלִהוֹת
 לַיְלָה גִּבְתּוֹ סוּפָה:
 21 יִשְׁאָהוּ קְדִים וְיִלְךְ
 וְיִשְׁקְרָהוּ מִמְּקוֹמוֹ:
 22 וְיִשְׁלַךְ עָלָיו וְלֹא יִהְמַל
 25 מִיָּדוֹ בְּרוּחַ יִבְרַח:
 23 «יִשְׁפְּקוּ עָלָיו» כַּפִּימוֹ
 «וְיִשְׁרָקוּ» עָלָיו מִמְּקוֹמוֹ:
 28,א כִּי יִשׁ לְכֶסֶף מוֹצֵא
 וּמְקוֹם לִזְהֵב יִזְקוּ:
 2 ברֶזֶל מַעֲפֵר יִקַּח
 30 וְאֲבָן יִצּוֹק נַחֲוֶשָׁה:
 3 קֶץ שֵׁם לַחֶשֶׁךְ
 וְלִכְלַל תְּבִלִית הוּא הוֹקֵר:^β
 4 פֶּרֶץ נַחַל «בַּעֲפֵר»
 35 . . . . .
 דָּלוּ מֵאֲנוּשׁ נְעוּ:
 א אֶרֶץ מִמְּנָה יֵצֵא לָהֶם
 וְתַחֲתֶיהָ נַחֲפֵךְ כְּמוֹ אֵשׁ:
 6 מְקוֹם סִפּוּר אֲבִינָה
 40 רַעֲפֹלַת זָהָב לוֹ:
 7 נַחִיב לֹא יִדְעוּ עֵיט
 וְלֹא שׁוֹזְפָתוֹ עֵינַי אֵיהֶם:
 8 לֹא הִדְרוּכּוֹהוּ בְּנֵי שַׁחַךְ
- 26,6 עָרוֹם שְׂאוּל נִגְדוּ
 וְאִין כְּסוּת לְאַבְדִּיחֵן:
 7 לְטָה צַפּוֹן עַל תְּהוֹ
 תִלָּה אֶרֶץ עַל בְּלִימָה:
 8 צִרַר מִים בַּעֲבוּר
 וְלֹא נִבְקַע עֵינַן תַּחֲתֵם:
 9 מֵאַחַז פָּנָיו כֶּסֶף
 פֶּרֶשׂוּ עָלָיו עֲנָנוּ:
 א חֶק הֵג עַל פָּנָיו מִים
 עַד תְּכַלִּית אוֹר עִם הַשֶּׁךְ:
 11 עֲמוּדֵי שָׁמַיִם יִלְפָּסוּ
 וְיִתְמַחֻוּ מִגַּעֲתֵיהֶם:
 12 בִּכְתוּ «גַּעַר» הַיָּם
 וּבִתְבוּנָתוֹ מִחֶץ רַהֵב:
 13 בְּרוּחוֹ שָׁמַיִם תִּשְׁפָּרָה
 הַלֵּלָה יָדוֹ נַחֵשׁ בְּרָה:
 14 הֵן אֱלֹהֵי קִצּוֹת דַּרְכָּו
 וּמָה שִׁמְצִין דְּבַר נִשְׁמַע בּוֹ
 וְרַעֵם גְּבוּרָתוֹ מִי וְתִבְוִינֵן:
 26,א וַיִּקֶן אִיּוֹב וַיֹּאמֶר:
 2 מִה עֲזַרְתָּ לֹא כַחַ
 הוֹשַׁעַת זְרוּעֵי לֹא עָז:
 3 מִה יַעֲצֵת לֹא חֲכָמָה
 וְתוֹשִׁיָה לִרְבֵּי הוֹדַעַת:
 4 אֵת מִי הִגַּדְתָּ מִלִּין
 וְנִשְׁמַת מִי יֵצֵאה מִמֶּךָ:
 27,2 הִי אֵל הַסִּיר מִשְׁפָּטוֹ
 וְשְׂדֵי הַמֵּר נִפְשׁוּ:
 3 כִּי כָל עֵיד נִשְׁמַתוּ בּוֹ
 וּרְוַח אֱלֹהֵי בִאֲפִי:
 4 אִם תִּדְבַרְנָה שִׁפְתָיו עוֹלָה
 וְלִשְׁוֹנֵי אִם יִהְיֶה רַמִּיָּה:
 א הַלֵּילָה לִי אִם אֲעֲדוּק אַחֲכֶם עַד אֲנִיעֵ
 לֹא אֲסִיר תַּמְתּוֹ מִמֶּנִּי:
 6 בַּעֲדַקְתּוֹ הִחֲזַקְתִּי וְלֹא אֲרַפֶּךָ
 לֹא יִהְרַף לִבִּי מִיּוֹמִי:
 7 יְהִי כִרְשַׁע אִיבֵי וּמִתְקוֹמֵמִי כַּעֲנָל:
 8 כִּי מִה תִּקּוֹת חֲנֹף כִּי «יִגִּישׁ»
 כִּי «יִשְׁאַל» אֱלֹהֵי נִפְשׁוֹ:
 9 הַצַּעֲקָתוֹ יִשְׁמַע אֵל
 כִּי תִבּוֹא עָלָיו צַרָּה:
 א אִם עַל שְׂדֵי וְתַעֲנֵג

28,3 אבן אשל ועלמות

27,1 ויסקה איוֹב שאת כִּשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר:

- 23,י כי ידע דרך עמדיו
בהנני כזחב אצא :
- 11 באשרו אהיה רגלי
דרכו שמרתי ולא אט :
- 12 ממשאות שפתיו לא אמיש
בהקיי צפנתי אמרי פיו :
- 13 והוא פעל ומי ושיבנו
ונפשו אהיה ויעש :
- 14 כף ישלים הקו
וכהנה רבות עמו :
- ט על כן מפניו אפהל
אחבינן ואפחד ממני :
- 16 ואלי הרך לבו
ושדו הבהולני :
- 17 כי לא נצפנתה מפני חשך
ומפני כסה אפל :
- 24,א מדוע משדו נצפנו עתים
ודקנו לא הזו ימיו :
- 2 רשעים נבלות נשיגו
עדר גזלו רועו :
- 3 המור יתמיים ינהגי
יהבלו שור אלמנה :
- 4 נטו אבינים מדין
יהר קבאו עני ארץ :
- ה הקו פראים במדבר יצאו לפעלים
משהרו הטרף ערבה לו להם לנערים :
- 6 בשדה בלול יקצרו
וכרם רשע ילקשו :
- 7 ערום ילינו מבלו לביש
ואון כסות בקרה :
- 8 מזרם הרום ירטבו
ומבלו מחסה הקבו צור :
- 9 ערום הלכו בני לבוש
ורעבים נשאו עמר :
- 11 בין שורתם וצהורו
יקבוב דרכו ויצמאו :
- 12 מעור מתים ינאקו
ונפש הללים תשוע
ואלוה לא ישום תפלה :
- 23,9 טמאיל מעשחו ולא אהו
ונעף ימין ולא אראה :
- *
24,9(א) יזלו נשדו יתים
ועל עני יהבלי :
- 24,13 המה היו במרדו אור
לא הכירו דרכיו
ולא ישבו בנהיבתו :
- 14 לא איר יקום רוצח
וקטל עני ואביון
ט ובלילה יהלך גנב :
- ועין נאף שמרה נשף
לאמר לא תשורני עין
וסחר פנים ישוב :
- 16 חתר בהשך בתים
קמים התמו למו
17 לא ידעו איר :
- כי יחדו בקר למו צלמות
כי יכור בלחות צלמות :
- 18 קל הוא על פני מים
תקלל חלקתם בארץ
לא יראה פרוהם בארץ ציה :
- 19 ישכההו רחם מתקו רמה
עוד לא יזכר ותשבר כעץ עולה :
- 21 רעה עקרה לא תלד
ואלמנה לא ייטוב :
- 22 יקום ולא יאמין בחיין
23 ועיניהו על דרכיהם :
- 24 רמו מעט ואינו
יהם ככל הציר יקטפו
וכראש שבלת ימלו :
- 25 זאם לא אפז מי יזובנו
וישם לאין מלתו :
- 25,א ויען בלדד השחי ויאמר :
2 המשל ופחד עמו
35 עשה שלום במרומו :
3 הוש מספר לגדודיו
ועל מי לא יקום תורתו
4 ומה יצדק אנוש עם אל
ומה יזכה ילוד אשה :
40 הן עד ירה ולא יאהיל
וכוכבים לא זכו בעיניו :
6 אה כי אנוש רמה
ובן אדם תולעה :
- 26,ה הרפאים יהללו
מתחת מים ושכניהם :

- 21 בְּיוֹם עֲבֵרוֹת וַיִּבְלֹוּ: 21
 31 מִי יִגִּיד עַל פְּנֵי־דָרְכּוֹ
 וְהוּא עֲשֵׂה מִי וּשְׁלֹם לוֹ:
 32 וְהוּא לְקִבְרוֹת וַיִּבֹּל
 וְעַל גְּדִישׁ יִשְׁקֹד:
 33 מִתֵּקֵן לוֹ רִגְבֵי נַחַל
 וְאֶהְרִיֹו כָּל אָדָם יִמְשֹׁךְ
 וּלְפָנָיו אֵין מִסְפֵּר:
 34 וַאֲיֹךְ הַנְּחֻמוֹנֵי הַבֵּל
 וְחִשְׁבוֹתֵיכֶם נִשְׂאָר מֵעַל:
 22,א וַיַּעַן אֱלִיפַז הַתְּמַנִּי וַיֹּאמֶר:
 2 הַלֵּאל וַיִּסְכֵּן גִּבְר
 כִּי וַיִּסְכֵּן עֲלֵי־יָ מִשְׁכִּיל:
 3 הַחֲפִיץ לְשֹׁדֵי כִי תִצְדַּק
 וְאִם בִּצַע כִּי תִקֵּם דְּרִכֶּיךָ:
 4 הַמִּיֹּרֵאתְךָ וַיִּקְחֶהָ
 יָבֹוא עִמָּךְ בְּמִשְׁפָּט:
 ה הַלֵּא רַעֲתֶךָ רַבָּה
 וַאֲיֵין קֵץ לַעֲוֹנוֹתֶיךָ:
 6 כִּי תַחֲבֹל אֶחָיֶה הַנֶּם
 וּבִגְדֵי עֲרוֹמִים תַּפְשִׁיט:
 7 לֹא מִיִּם עֵיף תִּשְׁקֶהָ
 וּמִרַעֵב תִּמְנַע לֶחֶם:
 9 «אֲלֻמְנוֹת שִׁלַּחַת רֵוֶקֶם
 וְזִרְעוֹת וַתְּמִים «תִּקְנֵא»:
 י עַל כֵּן סִבִּיבְתִיךָ פָּחִים
 וַיִּבְהַלֵּךְ פֶּהֶד פִּתְאֹם:
 11 «אֹרֶךְ מִהֲשֵׁךְ» לֹא תִרְאֶה
 וּשְׁפַעַת מִיִּם תִּבְסַךְ:
 12 הַלֵּא אֱלֹהֵי «בְּגֹבַהּ» שָׁמַיִם
 «וְרִאֵה» רֹאשׁ כּוֹכְבֵי־כִי קָמוּ:
 13 וְאִמְרַת מַה יָּדַע אֵל
 הַבַּעַד עֲרַפֵּל וּשְׁפוּט:
 14 עֵבִים סִתַּר לוֹ וְלֹא יִרְאֶה
 וְחֹג שָׁמַיִם וַתִּהְלֶךְ:
 ט האֲרַחַת עֹלָם תִּשְׁמֹר
 אֲשֶׁר הָרְכִנוּ מֵתֵי אֹן:
 16 אֲשֶׁר קָמְטוּ וְלֹא עֵת
 נָהַר יִוצֵק יִסְוֶם:
 17 הַאֲמַרְרוּם לֹאל סוֹר מִמֶּנּוּ
 22,8(א) וַאֲשֶׁר יִדְעֵל לוֹ הָאָרֶץ
 וְנִשְׂוֹא זָנוּיִם יִשֵּׁב בָּהּ:
 22 וּמַה יַּעֲשֶׂה שְׂדֵי «לָנוּ»
 19 וַיִּרְאוּ צְדִיקִים וַיִּשְׁמַחוּ
 וַיִּנְקֻוּ וַיִּלְעַג לָמוֹ
 = אִם לֹא «תַּחֲדוּ קָמִינוּ»
 וַיִּתְרַם אֲכַלְהָ אִשׁ:
 21 הַסִּכֵּן נֹא עִמּוֹ וְשְׁלֹם
 בָּהֶם «תִּבְיֹאתְךָ» טוֹבָה:
 22 קַח נֹא מִפִּיֹו תוֹרָה
 וְשִׁים אֲמַרְיוֹ בְּלִבְבְּךָ:
 23 אִם תִּשׁוּב «וּנְגַד» שְׂדֵי «תִּקְנַע»
 תִּרְחִיק עוֹלָה מֵאֶהְלֶךְ:
 24 וְשִׁית עַל עֵפֶר בַּצֹּר
 וּבַצֹּר נַחֲלִים אֹפִיר:
 25 וְהִיָּה שְׂדֵי בַצֹּרֶךָ
 . . . . .
 26 כִּי אֵז עַל שְׂדֵי תִתְעַנֵּג
 וְתִשָּׂא אֵל אֱלֹהֵי פִיֶיךָ:
 27 תַּעֲתוּר אֱלֹוֹ וַיִּשְׁמַעֵךְ
 וְנִדְרִיךָ תִשְׁלֹם:
 28 וְתִגְזֹר אֲמַר וַיִּקֶּם לָךְ
 וְעַל דְּרִכֶּיךָ נִגַּה אֹר:
 29 כִּי «תִּשְׁפִיל» וְתֹאמַר גְּוָה
 וְשֵׁה עֵינַיִם וַיִּשַׁע «אֵל»
 ל יִמְלֵט «אֶת» נָקוּ
 «וְתִמְלֵט» בְּבֵר כַּפִּיֶיךָ:
 23,א וַיַּעַן אֱוִיֹב וַיֹּאמֶר:
 2 גַּם «קִנֵּה מֵר» שְׁחִי
 «יְדו» כְּבֹדָה עַל אֶנְחֹתַי:
 3 מִי יִתֵּן יָדְעֵתִי־יָ וְאִמְצֵאֶהוּ
 אֲבֹוא עַד תִּכְוִנתוֹ:
 4 אֲעֲרֹכֶה לְפָנָיו מִשְׁפָּט־יָ
 וּפִי אֲמַלֵּא תוֹכְחוֹתַי:
 ה אֲדַעֶה מְלִיִּם וַעֲנֵנִי
 וְאֲבִינֶה מַה יֹּאמֶר לוֹ:
 6 הַפְּרָב כַּח יִרִיב עַמְדֵי
 לֹא אֵךְ הוּא יִשֵּׁם בִּי:
 7 שֵׁם יִשָּׂר נִיכַח עִמּוֹ
 וְאֶפְלַטָּה לִנְצַח מִשְׁפָּטֵי־יָ:
 22,18(ב) וְהוּא מֵלֵא בְּתִיָּהֶם טוֹב
 וַעֲשֵׂת רִשְׁעִים הִקְהָ מִנִּי:
 23,8(ג) הֵן קָרַם אֶהְלֶךְ וַאֲיִנְנוּ
 וְאֶהְוֵי וְלֹא אֲבִין לוֹ:

- 20 **וְלֹא יִגְרְמֶהָ וְלֹא יִלְעֹט**
 19 כִּי רָצִין בְּתֵךְ דְּלִים
 בֵּית גִּזְל וְלֹא יבְנֶהוּ;
 = כִּי לֹא יֵדַע שְׁלוֹתֶךָ בְּקִטְבֵּךְ
 וּבַחֲמוּדֶךָ לֹא יִמְלֹט;
 21 אִיךְ שְׂרִיד לֹא־כִלּוֹ
 עַל כֵּן לֹא יִהְיֶה טוֹבוֹ;
 22 בַּמְּלֹאִית שִׁפְקוֹ יִגְר לֹו
 כָּל יָד עֵמֶל תְּבַאֲנִי;
 23^b וְיִשְׁלַח בֵּן חֶרֶן אַפֵּי
 יוֹמִטָרָה לְכִלּוֹ הַבְּלוּם;
 24 לֹא יִמְלֹט מִפְּנֵי בְּרָזַל
 תְּחַלְּפֶהוּ קֶשֶׁת תְּחוּשָׁה;
 25 וַיִּבֶא שְׁלֹחַ מַגִּיד וּבִרְקָה מִמֶּרְרֵתִי
 יִהְלֹךְ עִלְיוֹ אַמִּים;
 26 כָּל הַשֶּׁךְ טָמִין לֹו
 תֵּאבְלֶהוּ אֵשׁ לֹא נֶפֶח
 יֵדַע שְׂרִיד בְּאַהֲלוֹ;
 27 יִגְזַל שָׁמַיִם עֵינֵי
 וְאַרְצָה מִתְקוּמָמָה לֹו;
 28 יִגַּל וּבִיל בֵּיתוֹ
 יִגְעֹלוּ יוֹם אַפּוֹ;
 29 זֶה חֶלֶק אָדָם רָשָׁע מֵאַלְהִים
 וְנִחְלַת אָמְרוֹ מֵאֵל;
 21, ^a וַיִּזְן אוֹיֵב וַיֹּאמֶר
 2 שְׁמִיעֵי שְׁמוֹעַ מִלְּתִי
 וְאַל תִּהְיוּ זֹאת תִּנְחֹמְתֵיכֶם;
 3 שְׁאוּנֵי וְאִנְסֵי אֲדָבָר
 וְאַז לֹא תִלְעִינֵי בִי;
 4 וְהַאֲמִיר לְאָדָם שִׁיחַ
 וְאִם מְדוּעַ לֹא תִקְצֵר רוּחִי;
 5 פִּנּוּ אֵלַי וְהִשְׁמַר
 וְשִׁימוּ יָד עַל פִּי;
 6 וְאִם זְמִרְתִּי וּנְבִיחֹתִי
 וְאַחַז בְּשָׂרִי פִלְעוּת;
 7 מְדוּעַ רָשָׁעִים יִהְיוּ
 עֲתָקוּ גַם גְּבֵרוֹ הַיֵּל;
 8 זְרַעֵם נִבְוֹן עִמָּם
 וְצִאצְאוֹתֵהֶם לְעֵינֵיהֶם;
 9 וְשִׁלְחוּ כִצְּאָן עוֹלֵהֶם
 וְיִלְדִיחֵם יִרְקָדוּן;
 21, ^a 21,8 (c) לֹו כִּי בְיוֹם אִיד וְהִשְׁךְ רַע
- 21, ^a שִׁירֵי־כִי עֵבֶר וְלֹא יִגְעַל
 תִּפְלֹט פְּרֵת־כִּי וְלֹא תִשְׁכַּל;
 9 בְּתוֹחֶם שִׁלְמוֹ מִפְּחַד
 וְלֹא שִׁבֵט אֱלֹהִים עֲלֵיהֶם;
 12 יִשְׂאוּ בְתֵף וְנִנְוֹר
 וְיִשְׁמַחֵוּ לְקוֹל עֵיגָב;
 13 יִקְלוּ בְטִיב וּמִיחֶם
 וּבִרְכֵי־חַ שְׂאוֹל יִנְחֶהוּ;
 14 וַיֹּאמְרוּ לֹאל סוֹר מִמֶּנִּי
 וְדַעַת דְּרִכֶּיךָ לֹא תִפְנְוֹ;
 15 מִי מֵה שְׂדוּ כִי תַעֲבֹדֵנִי
 יִמָּה נִיגְעִל כִּי תִפְנֵעַ בִּי;
 16 הֵן לֹא בִידֶם טוֹבֵם
 עֲנַת רָשָׁעִים רַהֲקָה מִפִּי;
 17 כַּמָּה זֶר רָשָׁעִים יִדְעֶךָ
 וַיִּבֶא עֲלֵימוֹ אֹדֶם
 הַבְּנִים וְאַחֲזֵם מֵאַפִּי;
 18 יִהְיוּ כְתֻבֵן לְפָנֵי רוּחַ
 יִכְמִץ גִּנְבֹתֵי סוֹפָה
 20 אֱלֹהִים יִצְפֵן לִבְנֵי אוֹיְבוֹ
 וְיִשְׁלַם אֲלֵיוֹ וְיִדְעַ;
 = יִרְאוּ עֵינֵי כִידוֹ
 וּמִהֵמַת שְׂדוּ יִשְׁתַּחֲוּ;
 21 כִּי מֵה תִפְנְוֹ בְּבֵיתִי אֲחֵרוֹ
 יִמְסַפֵּר הַדְּשִׁוּ הַתְּעִצּוּ;
 22 הַלְאֵל יִלְמַד דַּעַת
 וְהוּא רְמִים יִשְׁפִּיט;
 23 זֶה יִמּוֹת בַּעֲצֵם תִּמְרוּ
 כָּלֹו שִׁאֲרֵךְ וְשִׁלְיוֹ;
 24 עֲשִׂינוּ מִלֵּאוֹ תִלְבֵּן
 וּמֵה עֲצִמוֹתֵינוּ יִשְׁקָה;
 25 וְזֶה יִמּוֹת בְּנַפְשׁ מֵרַח
 וְלֹא אֲכַל בְּטוֹבָה;
 26 יִהְדַּע עַל עֶפֶר יִשְׁכַּבוּ
 וְרִמָּה תִכְסֶה עֲלֵיהֶם;
 27 הֵן יִדְעֵתִי מִהַשְׁבוּתֵיכֶם
 וּמִזְמוֹת עֲלֵי תְחַמְסִי;
 28 כִּי תֹאמְרוּ אִיֵּה בֵּית נְדוּב
 יֵאִיֵּה אֵהֶל מִשְׁנֵנֵת רָשָׁעִים;
 29 הֲלֹא שְׁאַלְתֶּם עוֹבְרוֹ דְרָךְ
 וְאַתֶּם לֹא תִנְכַרוּ;
 45 לֹו כִּי בְיוֹם אִיד וְהִשְׁךְ רַע

	19,27 ^e פָּלוּ כְלוּתִי בַחֲקֵי ומצודו עלי הקוף:
28	כִּי תֹאמְרוּ מִהּ פִּרְקָה לֹא הן אצק המס ולא אָקָה
	וּשְׂרַשׁ דְּבַר נִמְצָא <בַר>: אשוע ואין משפט:
29	גִּוְרוּ לָכֶם מִפְּנֵי <הַרְבֵּה> ארחו גדר ולא אעבור
5	כִּי הִמָּה <בַּעֲלֹיִם תִּבְא> ועל נתיבתי השך ושים:
	לְמַעַן תִּדְעוּן <כִּי שִׁדְדוּ>: כבודו מעלו הפשוט
	וְיֹסֵר עֲטַרְתּוֹ רֹאשִׁי: יוסר עטרת ראשי:
20,א	וַיֵּעַן צִיִּפֹר הַנְּעֻמָּתִי וַיֹּאמֶר: יתצני סביב ואֶלֶךְ
2	<לֹא כֵן> שִׁעֲפִי יִשְׁיבֹנִי וְיִסַּע כַּעֲץ תִּקְוֹתִי:
10	.....: וְיַחַר עָלַי אִפֹּר
3	מוֹסֵר כְּלִמָּתִי אֲשַׁמַּע וַיַּחֲשַׁבְנִי לֹא כַצִּרוֹ:
	וְרוּחַ מִפִּינָתִי יַעֲנֵנִי: יתה יבאו גְדוּדוֹ
4	<הֲלֹא> יִדְעַת מִנִּי עַד וְיֹסֵלוּ עָלַי דְרָכֶם
15	מִנִּי שׁוֹם אֲדָם עָלַי אֲרִיץ: וַיַּחֲנוּ סָבִיב לֹאֵהֱלִי:
ה	כִּי רִנַּת רִשְׁעִים מִקְרֹב אהי מעלי <הַרְחֹקוּ>
	וּשְׂמִתַּת הַנֶּפֶשׁ עָדֵי רִגְעַ: וַיִּדְעֵי אֶךְ זָרוּ מִמִּנִּי:
6	אִם יַעֲלֶה לְשָׁמַיִם שְׁוִאוֹ הִדְלוּ קְרוֹבִי
	וּרְאִשׁוֹ לַעֲב יִגֹּעַ: וּמִיָּדַעִי שִׁכַּחְוִנִי:
20	7 כְּגִלְגֹּל לַנֶּחֶץ יֵאבֵד גְּרוּ בִּיתִי וְאַמְחִיתִי לִזְרַת הַחֲשַׁבְנִי
	רִאיוֹ וַיֹּאמְרוּ אִיּוֹ: נִכְרִי הֵייתִי בַעֲיֹנֵיהֶם:
8	כַּחֲלוֹם יַעֲרֹף וְלֹא יִמְצָאֶהוּ לַעֲבָדִי קְרִאתוֹ וְלֹא יַעֲנֶה
	וְיִדָּד כַּתְּזוּיֹן לִילָה: בְּמֹו פִי אֶתְחַנֵּן לוֹ:
9	עֵינַי שֹׁפְתַי וְלֹא תוֹסִיף רוּחִי זָרַח לְאַשְׁתִּי
25	וְלֹא עוֹד תִּשׁוּרְנֵי מִקְמוֹ: <וַנִּתְעַבְּתִי> לְבָנֵי בִטְנִי:
י	בְּנוֹי וְרִצּוֹ דְלוֹם גַּם עוֹלָיִם מֵאֲסוּ בִי
	וַיִּדְרוּ תִשְׁבְּנָה אִיּוֹ: אֲקוּמָה וַיִּדְבְּרוּ בִי:
11	עֲצֻמוֹתַי מִלֵּאֵי <לִלְמָה> קָעַבְוִנִי כָל מֵתוֹ סוּדוֹ
	וְעִמּוֹ עַל עֵפֶר תִּשְׁכַּב: וְזֶה אֶהְבְּתִי נִהַפְכּוּ בִי:
30	12 אִם תִּמְתִּיק בְּפִי רַעַה בַּעֲוֹרִי <דַּבְּקָה עֲצָמִי
	יִכְחִידֶנָּה תַחַת לְשׁוֹנִי: >.....:
13	יַחֲמַל עָלַיָהּ וְלֹא יַעֲזֹבֶנָּה חֲנִנִי חֲנִנֵי אֲתָם רַעִי
	וַיִּמְנַעֶנָּה בַתּוֹךְ קָמוּ: כִּי יָד אֱלוֹהִים נֹגַעַה בִּי:
14	לִחְמוֹ בִּמְעוֹי נִהַפֵּךְ לְמַה תִּרְדַּפְּנִי כִּמּוֹ אֵל
35	מְרוּרַת פִּתְנוּיִם בְּקִרְבִּי: וּמִבְּשָׂרִי לֹא תִשְׁבַּעִי:
20,15 ^a ,23 ^a	20 חִיל בִּלְעִי <וַיְהִי> לְמֵלֵךְ בִּטְנִי
15 ^a	וַיִּקְאֲנֵי מִבִּטְנִי וַיִּרְשָׁנִי אֵל: מִי יַחַן אִפֹּר וַיִּקְתְּבוּן מִלִּי
16	רֹאשׁ פִּתְנוּיִם וַיִּנָּק מִי יַחַן <וַיִּקְתְּן בַּסִּפְרִי>:
	תַּהֲרַגְהוּ לְשׁוֹן אִפְעָה: בַּעֲטַת בְּרִזֵּל וְעַפְרַת
40	17 אֵל רָאָה בַּפְּלֹגוֹת בַּצִּוּר וַיַּחֲצֹבוּן <לְעַד>:
	< נַחֲלִי דַבֵּשׁ וְהִמָּאֶה:
18	<לְרוּךְ וַיָּגַע> וְלֹא יִבְלַע <הַחֲחֹלֶל>:

(d) 19, כה, ואני ידעתי גאלי הי
 ואהלתי על עפירי קים:
 26 לתחילת עורי מבלבל זאת
 וימאליה נעשו לי אלה:

19,27(β) אתי אני אהיה לי
 ועיני יאו ולא זרי:

18,6 אויך השך באהלו
 זצרו עלוי ידעך :
 7 זצרו צעדו איני
 ותשליכנה עצתי :
 5 8 כי שלה ברשת רגלי
 ועל שבבתי יתהלך :
 9 יאחד בעקבתי פה
 תחוק עלוי צמיים :
 10 טמון בארץ הבלי
 ימלכדתי עלוי תיב :
 11 סבוב בעתהי בלהת
 לרגלתי :
 12 יהו קצם אבי
 יאוד נכון לצאצאיי :
 15 13 יואכל בקרתי מות :
 14 יתק מאהלי :
 15 15 תשכון באהלי :
 יזרה על נהתי צפרות :
 20 16 מתחת שרשוי ובשו
 וממעל ימל קצורו :
 17 זכרו אבד מיני ארץ
 ולא שם לו על פני חרץ :
 18 תהפתי מאור אל השך
 ומחבל יתקתי :
 25 19 לא נין לו ולא נכד בעמי
 ואין שריר במגורוי :
 20 על ומוי קשמו אחרנים
 וקדמנים אחז קער :
 30 21 אך אלה משכנות עול
 וזה מקום לא ידע אל :

19,8 ויען אויב ויאמר :
 2 עד אנה תגיוון נפשי
 ותדכאויני במלוב :
 35 3 זה עשר פעמים תכלימוני
 לא תבשו תתחברו לי :
 4 ואף אמנם שגיתו
 אתי תלון משיגתי :
 40 5 אם אמנם עלו תגדולי
 ותוכיתו עלי הרפתוי :
 6 דעו אפוי כי אלוה עקתי

18,13 (ז) יאכל בדי עורו

17,2 "אם לא תקלום עמדו
 ובקמרותם תלן עינו :
 3 שימה נא קרבני עמך
 מי הוא לידו יתקע :
 4 כי לבם צפנת משכל
 על כן לא תרלימם :
 5 ועינו בניו תכלנה
 ותציגוני משל לעמים :
 6 וצחק לפניהם אחיה :
 7 ותבה מנעש עינו
 ויגרני כגל כלם :
 8 ושמו ישרים על זאת
 ונקי על חנק ותערה :
 9 יואהז צדוק דרכו
 וקרה ידום יסוף אמין :
 10 ואלם כליםם תשבו וברי נא
 ולא אמצא בכם חכם :

18,8 ויען בלךה השחי ויאמר :
 2 עד אנה תשים קץ למלון
 תשן ואני נדבר :
 3 מדוע נחשבנו כבהמה
 נטמינו בעינוך ו
 טרף נפשו באפוי :
 4 הלמענך תעזוב ארץ
 ויעתק צור ממקומו :
 5 גם אור רשעים ידעך
 ולא ינה שבים אשו :

16,22(ח) כי שנית נספרי יאקוי

יארח לא אשוב אהלך :

17,17 יוחי קבלה ימי נדעכי
 קברים לי *

11 רמי עברו זמתי נתקו (ג)

לילה ליום ושימו

13 אם אקיה שאיל ביתי
 בחשך רפיתי וציעוי :

14 לטת קראתי אבי אתה
 אמי ואחתי לימה :

15 וט ואיה אפי תקיתי
 וישוקתי מי ושוניתי :

16 עמי שאל תרדנה
 קשמי ויה על עפי קחתי :

16,4 גם אנכי ככם אדברה
 לו יש נפשכם תחת נפשו
 אחבורה עליכם במלים
 ואניעה עליכם כמו ראשי:
 5 אאמנצכם כמו פי
 וניד שפתי <לא> <א-חשך>:
 6 אם אדברה לא יחשך כאבי
 ואחדלה מה מני יהלך:
 7 אך עתה הלאני
 השמות כל עדתי:
 8 ותקמטני לעד היה
 ויקם בי כחשי:^א
 9 אפו טרף וישטמני
 15 חרק עלי בשניו
 צרי ולטש עיניו לי:^ב
 12 שְׁלוֹ הִיחִי וּפְרַפְרִי
 ואחז בערפי ויפצצני
 ויקימני לו למִשְׁרָה:
 13 יִפְלֵה כְּלוּחֹי וְלֹא יַחַמֵּל
 20 ישפך לארץ מרחתי:
 14 יִפְרֹצֵנִי פֶרֶץ עַל פְּנֵי פֶרֶץ
 ירץ עלי כגבור:
 טו שֶׁק תִּפְרֹתִי עָלַי גִּלְדִי
 25 ויִתְּתֵנִי בְּעַפְרֵי קִרְוִי:
 16 פְּנֵי הַמְּרֹמֹתַי מִנִּי בָּכִי
 ועל עפעפי צלמות:
 17 עַל לֹא הִמַּס בְּכַפִּי
 ותפלתו זכה:
 18 אֶרֶץ אֵל תִּכְסֵי דְמִי
 30 ואל יהי מקום לזעקתי:
 19 גַּם עֵתָה הִנֵּה בְּשִׁמּוֹם עָדִי
 שָׁהֲדִי בַמְּרֹמִים:
 ז <תִּקְנֵתִי תְּבֵא> אֵל אֱלֹהֵה
 35 דְּלִפְנֵי עֵינַי <לְפָנָיו>:
 21 ויִוְכַח לְגִבּוֹר עִם אֱלֹהֵה
 וּבְיַגֵּן אָדָם לְרַעְהוֹ:
 (א) 16,8 בפני יענה:
 *
 (ב) י פָּעָרוּ עָלַי בְּשִׂיחָם
 בחיפה הכי לחיי
 יחד עלי ותמלאוך:
 11 יִסְתַּרְנִי אֶל אֶל עוֹיֵל יָם
 ועל ידי רשעים ירטיני:
 *
 (ג) 13 יסבו עלי ילבי:

15 ולא כחדו מאבותם:^א
 = כל יומי רשע הוא מתחולל
 ומספר שנים נצפנו לעריץ:
 21 קול פהדים באזניו
 בשלום שודד יבואנו:
 22 <אל> ואמין שוב מני חשך
 וצפו הוא אלי הרב:
 23 <נתן> הוא <להם> <לאֶה>
 ידע כי נכון בודו יום חשך:
 24 ויבעתהו צר ומצוקה
 תחַפְּהוּ כַמֶּלֶךְ עֲתִיד . . . .^ב
 29 לֹא יִקְשֶׁר וְלֹא יִקּוּם הַיֵּלֶד
 וְלֹא יִטָּה לְאָרֶץ . . . .^ג
 ל וינקהו תיבש שלהבת
 ויסור קְרוּחַ יִימֵךְ:
 31 אֵל יֵאמֵן בַּבְּשִׂיחַ נַחֲשֵׁיבָה
 כי שוא תהיה המורתו:
 32 . . . . .
 וקפתו לא רענה:
 33 יחַמַּס כַּגֶּפֶן בְּסָרוּ
 וישלך כזית נצתו:
 34 כִּי עֵדַת חֲנֶף <ת-מו-ת>
 ואש אכלה אהלי שחד:
 לָה הָרָה עֵמֶל וְיֹלֵד אֹן
 ובטנם תכין מרמה:
 16,א ויען איוב ויאמר:
 2 שמעתי כאלה רבות
 מנחמו עמל כלכם:
 3 הקץ לדברי רוח
 או מה ימריצך כי תענה:
 15,19(א) להם לבדם נחנה הארץ
 ולא עבר זר בתיכם:
 *
 (ג) כה כי נשה אל אל ירו
 ואל שדי יחגבר:
 26 וירין אליו בצואר
 בעבי גבר מגניו:
 27 כי נסה פניו בחלבו
 ויעש פימה עלי כסל:
 28 וישכון ערסם נכהדות
 בתים לא ושבזו למו
 אשר התעתדו לנלים:
 *
 (ז) ל לא ינוס- מני חשך

- 13,27 ותשם בסד רגלי
ותשמור כל ארחתו
על שרשו רגלי תתקתה :
- 14,4 מי יתן טהור מטמא
לא אהד :
- 3 אף על זה פקחת עינך
ואתו תבוא במשפט עמך :
- 6 שעה מעלו • ויאחדל
עד יארגה כשכיר יומי :
- 13 מי יתן בשאול תצפני
תסתירני עד שוב אפך
תשות לי חק ותזכרני :
- ט תקרא ואנכי אענך
למעשה יודך תנסה :
- 16 כי עתה צעדי לא תספור
לא תשמר על הטאתי :
- 17 הָזֶם בצרור פשעי
והתפל על עוני :
- א אדם ילוד אשה
קצר ימים ושבע־רגזו :
- 2 כצוץ יצא ויקבל
ויברח כצל ולא יעמוד :
- 13,28 • כרקב יבלה
כבגד יאכלו עש :
- 14,ה • הרוצים ימיו מספר חדשיו אתך
היקו עשית ולא יעבר :
- 7 כי יש לעץ תקוה
אם יכרת יחלוף עוד :
- 8 אם יזקון בארץ שרשו
ובעפר ימות גזעו :
- 9 מריח מים יפרח
ועשה קצור כמו נטע :
- י וגבר ימות ויהלש
ויגוע אדם ואי־גוי :
- 11 אזלו מים מני ים
ונהר יחרב ויבש :
- 12 ואיש שכב ולא יקום
עד בלתו שמים לא יקוצו
ולא יערו משנתם :
- 14 אם ימות גבר היהיה
כל ימי גבאי איהל
עד בוא חלופתי :
- 18 ואולם הר נפול ויפול
וצור יעתק ממקומו :
- 14,19 אבנים שחקו מים
השטף ספיחיה עפר ארץ
ותקת אניש האבדת :
- 2 תתקפהו לנצח ויהלך
משנה פניו ותשלההי :
- 21 יכבדו בניו ולא ידע
ויצערו ולא יבין למי :
- 22 אך בשרו עליו וכאב
ונפשו עליו האבל :
- 15,א ויען אליפז החימל ויאמר :
- 2 החכם יענה דעת רוח
וימלא קדים בטנו :
- 3 הוכח בדבר לא יסנוך
ומלים לא יועיל בם :
- 4 אף אתה תפר יראה
ותגרע שיחה לפני אל :
- ה כי יאלף עונך פיד
ותבהר לשון ערומים :
- 6 ירשיעך פיד ולא אני
ושפתיך יעני בך :
- 7 הרושון אדם תולד
ולפני גבעות הוללת :
- 8 הבסוד אלוה תשמע
ותגע אליך חכמה :
- 9 מה ידעת ולא נדע
תבין ולא עמנו הוא :
- י גם שָׁב גם וישו בני
כביר מאביך ימים :
- 11 המעט ממך תנחומות אל
ודבר לאט עמך :
- 12 מה יקהך לבך
ומה ירזמון עיניך :
- 13 כי תשוב אל אל רוחך
והצאת מפיד מלון :
- 14 מה אניש כי יזכה
וכי יצדק ילוד אשה :
- טו הן בקדשן לא יאמין
ישמים לא זכו בעונוי :
- 16 אף כי נחעב ונאלה
איש שתה כמים עולה :
- 17 אהךך שמע לי
וזח הזיתי אספרה :
- 18 אשר חכמים יגידו

- 12 ויספרו לך הגי הים:
9 מי לא ירע בכל אלה
כי יד יהוה עשתה זאת:
י הלא- בודו נפש כל חי
ורוח כל בשר איש:
13 עמו חכמה וגבורה
לו עצה וחכמה:
14 הן יהרוס ולא יבנה
יסגר על איש ולא יפתח:
יז הן יעצר במים ויבשו
וישלחם ויהפכו ארץ:
16 עמו עז ותושיה
לו שגג ומשגה:
17 מוליד וועצים שולל
ושפטים יהולל:
18 מוסר-רת- מלכים פתח
ויוסר אזור במתניהם:
19 מוליד כהנים שולל
ואותנים וסלף:
ז מסיר שפה לנאמנים
וטעם זקנים יקה:
21 שופך בוז על גרובים
ימפת אבינים, ירפה
22 מגלה עמוקות מני חשך
ויצא לאור צלמות:
23 משנה- הגיים ויאבדם
שטח לגויים וינחם:
24 מסיר לב ראשי עם הארץ
ויתעם בתהו לא דרך:
כז ומששו חשך לא אור
ויתעם כשכור:
13,א הן כל ראתה עיני
שמעה אזני ותבן לה:
2 כדעתכם ידעתי גם אני
לא נפל אנכי מכם:
3 אולם אני אל שדי אדבר
והוכח אל אל אהפץ:
4 אחם טפלי שקר
רפאי אלל בלכם:
ה מי יתן ההרש תחרושון
ותהי לכם לחכמה:
12,11(ז) הלא אין מליך הבין
וחך אבל יטעם לוי:
12 בשישים חכמה
וארך ימים תבניה:
- 13,6 שמעו נא תוכחתי
ורבות שפתי הקשיבו:
7 הלאל תדברו עולה
ולו תדברו רמיה:
8 הפניו תשאון
אם לאל תריבון:
9 הטוב כי יחקר אתכם
אם כהתל באנוש תהתלו בו:
י הוכח ויכיה אתכם
אם בסתר פני-ו- תשאון:
10 הלא שאתו תבעת אתכם
ופחדו ופל עליוכם:
12 זכרונכם משלי אפר
לגבי חמר גביכם:
13 החרישו ממני ואדברה אני
ויעבר עלי מה:
14 אשא בשרי בשני
ונפשו אשים בכפי:
15 הן וקטלני לא איהל
אך דרכו אל פניו איכיה:
16 גם הוא לי לישועה
כי לא לפניו חנק ובוא:
17 שמעו שמוע מלתי
ואחותי באזניכם:
18 הנה נא ערכתו משפט
ידעתי כי אני אצדק:
19 מי הוא יריב עמדי
כי עתה אהריש ואנוע:
20 אך שתים אל תעש עמדי
אז מפניך לא אפתר:
21 כפך מעלי הרחק
ואמתך אל תבעתני:
22 וקרא ואנכי אענה
או אדבר והשיבני:
23 כמה לי עונות והטאות
פשעי והטאתי הדיעני:
24 למה פניך תסתיר
ותהשבני לאויב לך:
כז העלה נדך תערוץ
ואת קש יבש תרדף:
26 כי תכתב עלי מרות
ותורישנו עונות נעורי:
45

11 אב יהלך ויסגור
 ויקהיל ומי ישובנו:
 11 כי הוא ידע מהי שוא
 וירא און ולא יתבונן:
 5
 13 אם אתה הכינות לבך
 ופרשת אליו כפיד:
 15 אז תשא פניך ממוס
 והיית מִצֶּדֶק ולא תירא:
 10
 16 כי <ע-תה עמל תשבת
 כמים עברו תזכר:
 17 ומצהרים יקום הלך יִקְרָא
 <תפלתך- כבקר תהיה:
 18 ובטחת כי יש תקוה
 15 ות-סית לבטח תשכב:
 19 ורבצת ואין מהרוד
 וחלו פניך רבים:
 20 ועיני רשעים תכלינה
 ומנוס אבד מִיָּהָם
 ותקותם מפח נפש:

12, א ויען אויב ויאמר:
 2 אמנם כי אחם עם
 ועמכם ת-כלית חכמה:
 25 גם לי לבב כמוכם
 וואת מי אין כמו אלה:
 4 שֶׁחֵק לְמַרְשֵׁי אֱהִיָּה *
 שחוק צדיק <תמים:
 ה
 30
 6 <שלום אהלים לשדדים
 ובטחות למרגיזי אל:
 7 ואולם שאל נא בהמות ותרך
 ועוף השמים ויגד לך:
 35 או שרץ הארץ ותרך

10 ידעתי כי זאת עמך:
 14 אם הטאתי שמרתני
 ומיעוני לא תנקי:
 15 אם רשעתי אללי לו
 וצדקתי לא אשא ראשי
 שבע קלון ורחם עלי:
 16 ויגאה כשחל תצודני
 ותשב תתפלא בי:
 17 תחדש עדיך נגדי
 ותָרַב כעשך עמדי:
 18 ולמה מרחם הצאתני
 למה לא אגוע ועין לא תראני:
 19 כאשר לא הייתי אהיה
 מבטן לקבר אובל:
 20 הלא מיעט ימי יִתְחַדְּלִי
 וישב ממני ואבלוגה מעט:
 21 בטרם אלך ולא אשוב
 אל ארץ חשך וצלמות:
 22 ארץ עיפתה כמו אפל
 צלמות ולא סדרים^β

11, א ויען צפר הנעמתי ויאמר:
 2 הרב דברים לא יענה
 ואם איש שפתים יצדק:
 3 בדיך מתים והרישו
 וחלעג ואין מִקְלָם:
 4 ותאמר זך לקחי
 ובר הייתי <בעיני:
 ה ואולם מי יתן אלוה דבר
 ויפתה שפתיו עמך:
 6 ויגד לך תעלמות חכמה^γ
 ודע כי ישָה לך אלוה מעונך:^δ

11, 12 (ε) ואיש נביב ילָבב
 וציר פרא אדם יולד:
 *
 14 אס און בירך התיקתי
 ואל תשן באהליך עולה:
 *
 12, 3 (η) לא לאל אבני טכס
 *
 4 קרא לְאֵלֹתַי ויענהו
 *
 6 לאשר הביא <ב-אלוה ירד:
 (ι)

10, 17 (ε) חליפות וצבא עמי
 *
 22 (ζ) יתולץ כמו אפל:
 *
 11, 6 (ζ) כי כאלים לתושיה
 *
 7 החקר אלוה תמצא
 אס עד תכלית שדי תִּקְעֵנִי
 8 <בכהו <י-שמים מה תפעל
 עמקה משאול מה תדע:
 9 איכה מארץ מהיה ורחבה מני ים:

- 9,28 יגזרו כל עצבותי
 ידעתי כי לא תנקי :
 29 אנכי ארשע
 למה זה הבל איגע :
 5 ל אם הִתְרַתַּצְתִּי כִּימוֹ שֶׁלֹּג
 והזכותי בָּבֶר כִּפִּי :
 31 אז בשחת תטבלני
 ותעבני שלמותי :
 32 כי לא יאיש כמוני אֲעַנֶּה
 נבוא יהדו במשפט :
 10 33 לֹא יֵשׁ בִּיטוּנוֹ מוֹכֹחַ
 ישת ידו על שִׁנּוּנוֹ :
 34 יסר מעלי שבטו
 ואמתו אל תבעתני :
 15 לֹא אֲדַבְּרָה וְלֹא אִירָאֵנוּ
 כי לא כן אנכי עמדו :
 10, א נִקְטָה נַפְשִׁי בַחַיִּי
 אֲשַׁפְּכָה עָלַי שִׁיחִי
 אֲדַבְּרָה בְּמַר נַפְשִׁי :
 20 2 אָמַר אֵל אֱלֹהִים אֵל תְּרַשׁוּעֵנוּ
 הַרְדּוּעֵנוּ עַל מַה תְּרִיבֵנוּ :
 3 הַטּוֹב לֵךְ^ב כִּי תִמָּאֵס יְגִיעַ כַּפֶּיךָ
 וְעַל עֲצַת רַשָׁעִים הוֹפַעַת :
 4 הַעֲיִנִי בִשָׂר לֵךְ
 25 אִם כִּרְאִית אָנוּשׁ הֲרָאָה :
 ה הַכּוֹמֵי אָנוּשׁ יִמְיֹךְ
 אִם שׁוֹתֵיךְ כּוֹמֵי גֹבֵר :
 6 כִּי תִבְקַשׁ לַעֲוֹנִי
 וְלֹהֲטָאֲתִי תִדְרוּשׁ :
 30 7 עַל דַּעְתְּךָ כִּי לֹא אֲרַשֶׁע
 וְאִיךְ מִיֶּדְךָ מִצִּיל :
 8 יִדְוֹךְ עֲצוּבוֹנִי וְיַעֲשׂוּנִי
 יַחַד סָבוּב תִּטְבַּל־נִי :
 35 9 זָכַר נָא כִּי כַחֲמֵר עֲשִׂיתִנִּי
 וְאֵל עַפְרָה תִּשְׁבַּנִּי :
 י הֲלֹא מִקְלֵב תִּתּוּכֵנִי
 וּכְגִבִינָה תִקְפִּיאֵנִי :
 11 עוֹר וּבִשָׂר תִּלְבִּישֵׁנִי
 40 וּבַעֲצָמוֹת וּגְיָדִים תִּשְׁכַּנֵּנִי :
 12 חַיִּים וְחֹסֵד עֲשִׂיתָ עִמָּדִי
 וּפְקַדְתָּךְ שִׁמְרָה רֹחִי :
 13 וְאֱלֹהִים צַפְנֵת בִּלְבָבְךָ
- 9,8 זָמָה שָׁמַיִם לְבָדוּ
 וְדוֹרֵךְ עַל בְּמַתִּי יָם :
 9 עֲשֵׂה לִי־שׁ כַּסּוּל
 וְכִימָה וְהִדְרוּ תִמְנֵן :
 י עֲשֵׂה גְדֻלֹת עַד אֵיךְ הַקָּר
 וּנְפִלְאוֹת עַד אֵיךְ מִסַּפֵּר :
 11 הֵן יַעֲבֵר עָלַי וְלֹא אֲרָאָה
 וְיַחֲלֶף וְלֹא אֲבִיךָ לִי :
 12 הֵן יַחֲתֶף וּמִי יִשׁוּבֵנִי
 מִי יֹאמֵר אֵלָיו מַה תַּעֲשֶׂה :
 13 אֱלֹהִים לֹא יִשׁוּב אִפְּרִי
 תַחֲתֶיךָ שִׁתְּחַו לְזֵרוֹ רֹהֵב :
 14 אֵף כִּי אֲנִי אֲעַנֶּה
 אֲבַחֲרָה דְבַרִּי עִמּוֹ :
 ט אֲשֶׁר אִם עֲדַקְתָּ לֹא אֶקְנֶה
 לְמִשְׁפַּטִּי אֶתְחַנֵּן :
 16 אִם קִרְאתִי וְיַעֲנֵנִי
 לֹא אֲאָמִינָן כִּי יִאֲזֶנֶן קוֹלִי :
 17 אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֵה יִשׁוּפְנוּ
 וְהָרַבָּה פַעֲלֵי הַנֶּסֶם :
 18 לֹא יִתְנַנֵּי הַשֶּׁבַע רוּחִי
 כִּי נִשְׁפָּעֵנִי מִמְרוֹרוֹם :
 19 אִם לִבָּה אֲמִיץ הֲיֹאֵ
 וְאִם לְמִשְׁפַּט מִי יוֹעִידֵנִי :
 כ אִם אֲעַדֵּק פִּי־יִרְשׁוּעֵנִי
 תֵּם אֲנִי וְיַעֲקֻשְׁנִי :
 21 תֵּם אֲנִי
 לֹא אֲדַע נַפְשִׁי׃
- 22 אַחַת הִיא עַל כֵּן אֲמַרְתִּי
 תֵּם וְרַשָׁע הוּא מַכְלֵה :
 23 אִם שׁוֹט יְמִית פְּתָאֵם
 לְמַסַּת נְקָם יִלְעַג :
 24 אֲרִץ נִתְנָה בְיַד רַשָׁע
 פָּנֵי שַׁפְּטִיָּה יִכַּסֵּה
 אִם לֹא אֲפֹא מִי הוּא :
 כה וַיִּמַּן קִלּוֹ מִנֵּי רִץ
 בִּרְחֹו לֹא רָאִי טוֹבָה :
 26 הִלְפֹו עִם אֲנִוֹת אָבֵה
 כּוֹנֵשׁ יִרְשֵׁ עָלָי אֲכַל :
 27 אִם אֲמַרְתִּי אֲשַׁכַּחַה שִׁיחִי
 אֲעִזְבָה וְאֲבַלְיָגָה פִּנִּי :

- 7 ולא יבירונו עוד מקומו :
- 11 גם אני לא אהסד פי
אדברה בצר רוחי
אשיחה במר נפשי :
- 12 היום אני אם תנון
כי תשים עלו משמר :
- 13 כי אמרתי תחמני ערשו
ישא בשוחי משכבו :
- 14 והחתני בחלמות
ומחזיונות תבסקני :
- 15 והבחר מִהֲנִיךְ נפשי
מות מְשֻׁבָּה מֵאִסְתִּי :
- 16 לא לעלם אחיה
חדל ממני כי הבל ימי :
- 17 מה אנוש כי תגדלנו
וכי תשית אליו לבך :
- 18 ותפקדנו לבקרים
לרגלים תבחנונו :
- 19 כמה לא תשעה ממני
לא תרפני עד בלעי רקי :
- 20 הטאתי מה אפעל לך נצר האדם
למה שמתני למפגע לך
תִּיאָחִיָּה עֲלֵי-ךָ לְמִשָּׂא :
- 21 ומה לא תשא פשעי
ותעביר את עוני
כי עתה לעפר אשכב
וְשִׁחַרְתֵּנִי וְאִינִי :
- 8.א ויען בלדד השוחי ויאמר :
2 עד אן תמלל אלה
ורוח כביר אמרו פיד :
- 3 האל יעִזֵת משפט
ואם שדי יעות צדק :
- 4 אם בניד חטאו לו
וישלהם ביד פשעם :
- ה אם אתה תשחר אל
ואל שדי תתחנן :
- 6 אם זך וישר אתה
ושלם נות צדקך :
- 7 והיה ראשיתך מִצֶּעַר
ואחריתך יִשְׁגָּהֵ מֵאֵד :
- 8,8 כי שאל נא לדור רישון
'ובינך' להקר אבות :
- 9 כי מִתְמַוֵּל אִנְחָנוּ וְלֹא נִדַע
כי צל ימנו עלו ארץ :
- 5 הלא הם יוריד יאמרו לך
ומלכם יוצאו מלים :
- 11 היוגאה למא בלא בצה
ישגא אהו בלו מים :
- 12 עדנו בִּאָפֶר לא יקטף
ולפני כל הציר יובש :
- 10 כן 'אחרות' כל שבחו אל
ותקות הנק תאבד :
- 14 אשר יִקְטֹף כסלו
וברת עכביש מבטחו :
- 15 וְשִׁעֵן עַל בֵּיתוֹ וְלֹא יַעֲמֵד
יהזיק בו ולא יקום :
- 16 קִטֵּב הָיָא לְפָנָי שִׁמְשֵׁשׁ
ועל גנתו יונקתו תצא :
- 17 על גל שרשירי יסבמו
בינך אבנים יהייה :
- 20 אם ובלענו ממקמו
וכחש בו לא ראיתך :
- 19 הן הוא מְשֻׁאָתָּה דרכו
ומעפר אהר יצמה :
- 25 כֵּן אֵל לֹא יִמָּאס תֵּם
ולא יחזיק ביד מרעים :
- 21 לֵךְ יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּיךָ
ושפתיד תרועה :
- 30 שְׁנֹאִיךְ וּלְבָשׁוּ בִשָּׁת
ואהל רשעים איננו :
- 9.א ויען איוב ויאמר :
2 אמנם ידעתי כי כן
ומה יצדק אנוש עם אל :
- 35 אם יחפץ לרוב עמו
לא יעננו אהת מני אלק :
- 4 חכם לבב ואמיץ כח
מי הקשה אליו וישלם :
- 40 המעתיק הרים ולא ידעו
אשר הפכם באפו :
- 6 המרגיז ארץ ממקומה
ועמודיה יתפלצון :
- 7 האמר לחרס ולא יזרח
ובלעד כוכבים יחתם :
- 45

- 6 ועלו בתהו ויאבדו :
 19 הבריטו ארחות קָמֵא
 הלכות שבא קוּו למו :
 כ בשוּ כִּי בָקָח-לוּ
 באו עדיה ויהפּרוּ :
 21 כִּי עַתָּה הִיִּיתֶם לֹי :
 תִּקְרָאוּ חַתּוֹת יִתְקַרְאוּ :
 22 הֲכִי אִמַּרְתִּי הֲכִי לִי
 ומכחכם שחדו בעדִי :
 23 ומלִטוֹנוּ מִיַּד צַר
 ומִיַּד עֲרִיצִים תִּפְדּוּנוּ :
 24 הוֹרוּנוּ וְאֲנִי אֲחַרִּישׁ
 וְמָה שְׁגִיתִי הַבִּינּוּ לִי :
- כח מה נמרצו אמרי יִשְׁרָי
 ומה יוכיח הוֹכֵחַ מִכֶּם :
 26 הֲלֹהֹכָה מִלִּים תַּחֲשַׁבוּ
 ולרות אמרי נוֹאֵשׁ :
 27 אֵךְ עַל יְתוֹם תִּפְּלוּ-לוּ
 ותכרו עַל הַיְשָׁנִים :
 28 וְעַתָּה הִיאִילוּ פִּנּוּ בִּי
 ועל פְּנוּכִים אִם אֲכֹזֵב :
 29 שׁוּבוּ נָא אֶל תְּהִי עוֹלָה
 ושובו עוד צדקִי בִּי :
 30 הִישׁ בִּלְשׁוֹנִי עוֹלָה
 אִם חֲכִי לֹא יִבְיֹן הַקּוֹחַ :
 7, א הֲלֹא צָבֵא לֵאנוּשׁ עֲלַי אֲרִץ
 וכימי שכיר ומלוֹ :
 2 כַּעֲבַד וְשֹׂאֵף צַל
 וכשכיר יקוּה פַעֲלוֹ :
 3 כֵּן הִנְחֵלְתִּי . . יִרְחִי שׁוֹא
 ולילות עֲמַל מִנּוּ לִי :
 4 אִם שִׁכַּבְתִּי וְאִמַּרְתִּי מֵתִי אֲקוּם
 ומדד עֲרֵב וְשִׁבַּעְתִּי נִדְדִים עַדִּי נִשְׁפָּ :
 35 לִבִּשׁ בִּשְׂרִי רִמָּה וְגִישׁ עֵפֶר
 עוֹרִי רִגַע וְיִמָּאֵס :
 6 יִמִּי קָלוּ מִנִּי אֲרִג
 ויכלו באִפְסֵ תְקוּהָ :
 7 זָכַר כִּי רוּחַ חַיִּי
 40 לֹא תִשׁוּב עֵינִי לְרֵאוֹת טוֹב :
 8 לֹא תִשׁוּרְנִי עֵינַי רֵאִי
 עֵינֶיךָ יִבֶּה וְאִוְנִי :
 9 כֹּלָה עֵינַי וְיִלָּךְ
 כֵּן יוֹרֵד שְׂאוּל לֹא יַעֲלֶה :
 45 לֹא יִשׁוּב עוֹד לְבִיתוֹ
- 5, כה וידעת כי רב זרעך
 וצאצאיך כעשב הארץ :
 26 תבוּא בכלה אלו קבר
 כעלות גריש בעתו :
 27 הנה זאת חקרונה כן היא
 יִשְׁמַעְנָהּ וְאַתָּה דַע לָךְ :
- 6, א ויען איוב ויאמר :
 2 לוֹ שִׁקּוּל וְשִׁקּוּל כַּעֲשִׂי
 יִתְקַנְתִּי בַמֵּאזְנִים וְשֹׂאֵי יְהוָה :
 3 כִּי עַתָּה מֵחִיל יָמַיִם יִכְבַּד
 על כן דברו לְעוֹ :
 4 כִּי הֲצִי שְׂדֵי עַמְדוֹ
 אשר חמתם שְׂתַה רוּחִי
 בְּעֵינַי אֱלֹהֵי יַעֲרֹק-וִנִי :
 ה הִינֵחֵק פְּרָא עֲלֵי דְשֵׂא
 אִם יַעֲנֶה שׁוֹר עַל בְּלִילוֹ :
 6 הֲיֹאכַל תִּפְּל מִבְּלִי מִלֶּחֶ
 אִם יֵשׁ טַעַם בְּרוּר הַלְמִיֹת :
 7 מֵאַנְה לַנְּגוּעַ נִפְשִׁי
 הַמָּה . . . . .
 8 מִי יִתֵּן תְּבוּאָה שְׂאֵלְתִי
 וְיִשְׁאֲלֵנִי יִתֵּן אֱלֹהֵי :
 9 וְיֹאֵל אֱלֹהֵי וְיִדְכֹאֲנִי
 יִתֵּר יָדוֹ וְיִבְצַעְנִי :
 י וְתַהֲי עֵד בְּחַמְתִּי
 וְאִסְלַדְהָ בַחִילָה לֹא יִהְיוּלִי :
 11 מֵה כְּהִי כִּי אִיחַל
 וְמָה קָצִי כִּי אֲאָרִיךְ נִפְשִׁי :
 12 אִם כַּח אֲבָנִים כְּהִי
 אִם בִּשְׂרִי נַחוּשׁ :
 13 הֲאִם אֵינְ עֲזַרְתִּי בִּי
 וְתַשִּׁיָּה נִדְחָה מִמִּנִּי :
- 14 מִנְּעֵ- מַרְעֵהוּ חֶסֶד
 וִירֵאת שְׂדֵי יַעֲזוּב :
 15 אַחִי בַגְדוֹ כִּמוֹ נַחַל
 כַּאֲפִיק נַחֲלִים יַעֲבְרוּ :
 16 הַקְּדָרִים מִנּוּ קִרָּה
 עֲלִימּוֹ וְתַעֲלֵם שִׁלְגָ :
 17 בַעֲת יִזְרְבוּ נַצְמַתוֹ
 בְּחָמוֹ נִדְעֵכוּ מִמְּקוֹמָם :
 18 יִלְפַתּוּ אֲרַחֹת דְּרַכָּם
- (א) 6, כי לא כהרתי אמרי קדוש :

- 4, ה כי עתה תבוא אליך ותלא
תגע עדיך ותבהל:
6 הלא יראתך כסלתך
ותם דרכיך תקותך:
7 זכר נא מי הוא נקו אבד
ואיפה ישרים נכחדו:
8 כאשר ראיתי הרשי און
וזרעו עמל וקצרהו:
9 מושמת אלוה יאבדו
ומרות אפי וכלו:
12 ואלו דבר יונגב
ותקה אזני שמין מנהו:
13 בשעפים מהזילות לילה
בנפל תרדמה על אנשים:
14 פחד קראני ורעדה
ורב עצמתי הפחיד:
טו ורוח על פני וחלף
(תקמר) שערתי בשרו:
16 ועמד ולא אכיר
-אראה ואין- תמונה לנגד עיני
דממה וקול אשמע:
17 האנוש מאלוה יצדק
אם מעשהו יטהר גבר:
18 הן בעבדיו לא ואמוץ
ובמלאכיו ישום -תפלה-:
19 אף שכני בתי המר
אשר בעפר יסודם
-יקצאו כלפני- עש:
ב מבקר לערב ויפתו
מבלי משום לנצח יאבדו:
21 הלא נסע -יתדם מהם-
ימותו ולא בהכמה:^β
5,2 כי לאוויל יהרג כעש
ופתה תמית קנאה:
3 אני ראיתי אויל משרוש
-ורקב- נוהו פתאם:
(α) 4, שאנת אייה וקול שהל
ושני כפירים: תעו:
11 ליש אבד מבלי טרף
ובני לביא ותחדו:
*
(β) 5, א קרא נא היש עונך
ואל מי מקדשים תצנה:
I*
- 5,4 ורחקי בניו מושע
-יקצאו בשער ואון מצול:
ה אשר -קצרו- רעב יאבל
... יקחהו
5 -יקצפו צמנים- חולס:
8 אולם אני אדרש אל אל
ואל אלהים אשים דברתי:
9 עשה גדלות ואון הקר
נפלאות עד אין מספר:
10 הנתן מטר על פני ארץ
ושלה מים על פני חוצות:
11 לשום שפלים למרום
וקדרום שגבו -בישע-:
12 מפר מהשבות ירומים
ולא תעשינה ידיהם תשקה:
13 לכד הנמים בערמם
ועצת נפתלים נמהרה:
14 יומם יפגשו השך
וכלולה ומששו בצהרים:
15 וישע מהרב עני
ומיד חזק אביון:
16 ותדו לדל תקוה
ועלתה קפצה פיה:
17 אשרו אנוש יוקצנו אלוה
ומוסר שדו אל תמאס:
18 כי הוא יכאוב ויהבש
ימהץ ויךו תרפינה:
19 בשש צרות יצילך
ובשבוע לא יגע בד רע:
ב ברעב פדך ממות
ובמלחמה מידו הרב:
21 בשוט לשון תחבא
ולא תירא משד כי יבוא:
22 לשד ולכפן תשחק
ומחית הארץ אל תירא:
23 כי עם אבני השדה בריתך
ותית השדה קשלמה לך:
24 וידעת כי שלום אהלך
ופקדת ניד ולא תחטא:
(γ) 5,6 כי לא יצא מעצב און
ומארמה לא יעמת עמל:
7 כי אדם לעמל יתקף
ובני- לשד- יבביחו עוף:

- 2,6 עצמו ואל בשרו אם לא אל פניך יקלֹלֶךְ; ויאמר יהוה אל השטן הני בידך אך את נפשו שמר:
- 7 ויצא השטן מאת פני יהוה ויך את איוב בשחין רע מכה רגלו ליער
- 9,8 קדקדו; ויקח לו הרש להתגדר בו והוא ישב בתוך האפר: ותאמר לו אשתו עֵדֶךָ מהזיק בתמתך קֹלֹלֹ אֱלֹהִים וּמַת: ויאמר אליה כדבר אחת הנבלות 5 והדַבְּרוּ גַם אַתָּה אֵת הַטוֹב נִקְבַּל מֵאֵת הָאֱלֹהִים וְאֵת הָרַע לֹא נִקְבַּל בְּכֹל זֹאת לֹא הִטָּא אִיּוֹב בְּשִׁפְתָיו:
- 11 וישמעו שלשת רְעֵי אִיּוֹב אֵת כָּל הָרַע הַזֹּאת הַבָּאָה עֲלָיו וַיָּבֹאוּ אִישׁ מִמִּקְמוֹ אֲלֵיפֹז הַתִּימְנִי וּבִלְדָד הַשׁוּחִי וְצוּפָר הַנְּעֻמָּתִי וַיִּנְעְדוּ וַיִּחַדּוּ לְבֹא לְנֹדֶד לֹא וּלְחַמּוֹ: וַיִּשְׂאוּ אֵת עֵינֵיהֶם מִרְחוֹק וְלֹא הִזְכִּירוּהוּ וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְנֹו וַיִּקְרְעוּ 10 אִישׁ מֵעַל וַיִּזְרְקוּ עֹפֶר עַל רֵאשִׁיהֶם הַשְּׁמַיְמָה: וַיִּשְׁבֹּו אִתּוֹ לֹאֲרִץ שִׁבְעַת יָמִים וּשְׁבַעַת לַיְלֹת וַאֲיֹן דָּבַר אֲלָיו דָּבַר כִּי רָאוּ כִי גָדַל הַכָּאֵב מֵאֲדָר: 13
- 3,2,8 אַחֲרָיו כֵּן פָּתַח אִיּוֹב אֵת פִּיהוּ וַיִּקְלַל אֵת יוֹמוֹ: וַיַּעַן אִיּוֹב וַיֹּאמֶר:
- 3 יֹאבֵד יוֹם אֲוִלְדָּ בּוֹ וְהַלְלוּלָה אֲמַר הָרַח גִּבְרָ: 15
- 4 הַיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה חֹשֶׁךְ אֶל וּדְרַשְׁהוּ אֱלֹהֵי מִמְיַעַל וְאֵל תּוֹשַׁע עֲלָיו נַחֲרָה: 17
- ה יִצְאָלְהוּ חֹשֶׁךְ וְצִלְמוֹת תִּשְׁכֵּן עֲלָיו עֲנָה וּבַעֲתָהוּ יִפְרְרוּ יוֹם: 18
- 6 הַלַּיְלָה הַהוּא יִקְחָהוּ אֶפֶס אֶל וְחֶךְ בַּיּוֹם שֵׁנָה בְּמִסְפַּר יַדְחִים אֶל יָבֹא: 19
- 7 הִנֵּה הַלַּיְלָה הַהוּא יִהְיֶה גִלְמוֹד אֶל תְּבוֹא רִנְנָה בּוֹ: 20
- 8 וּקְבָהוּ אֲרָרֵי יוֹם הַעֲתִידִים עֲרַר לַיּוֹתֵן: 21
- 9 וַחֲשַׁכּוּ כּוֹכְבֵי נִשְׁפּוֹ וַקֵּן לֹאֲדָר וַאֲיֹן וְאֵל יִרְאֶה בַּעֲפַעְפֵי שָׁהַר: 22
- 11 לְמָה לֹא מִרַחֵם אֲמוֹת מִבְּטֵן יִצְאָתִי וְאֲנוּעַ: 23
- 12 מִדּוּעַ קִדְמֹנִי בְּרַכִּים וּמָה שָׂרִים כִּי אֵינִי: 24
- 13 כִּי עָתָה שִׁכַּבְתִּי וְאִשְׁקוּט וּשְׁנָתִי אֵז יִנּוּחַ לִי: 25
- 14 עִם מַלְכִים וַיַּעֲזוּ אֲרִץ הַבְּנוֹים הַרְבוֹת לְמוֹ: 26
- 15 אוֹ עִם שָׂרִים זֶהָב לָהֶם הַמְּמַלְאִים בְּתִיהֶם כֶּסֶף: 27
- 3,16 אוֹ כִּפְלֵ טִמּוֹן לֹא אֶחִיהַ כְּלָלִים לֹא רָאוּ אֹר: 28
- 17 שֵׁם רִשְׁעִים הִדְלוּ רִגְזוּ וְשֵׁם יַנְחִי וַיִּגְיַעֵי כַח: 29
- 18 יַחַד אֲסִירִים שִׁאֲנִנוּ לֹא שִׁמְעוּ קוֹל נִגְשׁ: 30
- 19 קִטְּן וְגִדּוֹל שֵׁם הוּא וְעַבְדֵּי חֲפְשֵׁי מֵאֲדָנָיו: 31
- 20 לְמָה יִתֵּן לַעֲמֹל אֹר וְחַיִּים לְמָרוּ נִפְשׁ: 32
- 21 הַמַּהֲכִים לְמוֹת וַאֲיִנְנוּ וַיַּחֲפְדָּהוּ מִמִּטְמוֹנִים: 33
- 22 הַשְּׁמַחִים אֲלֵי גוֹל יִשְׁוִשׁוּ כִּי יִמְצְאוּ קִבְרָ: 34
- 23 לְגִבְרָ אֲשֶׁר דָּרְכוּ נִסְתָּרָה וַיִּסְךְ אֱלֹהֵי בַעְדּוֹ: 35
- 24 כִּי לִפְנֵי לַחֲמֵי אֲנַחְתִּי תָבֹא וַיִּתְּנוּ כַּמִּים שִׁאֲנִי: 36
- 37 כִּי פָחַד פָּתַחְתִּי וַיִּאֲתִינִי וְאֲשֶׁר יִגְרַתִּי יָבֹא לִי: 37
- 26 לֹא שְׁלוֹתִי וְלֹא שִׁקְטִיתִי וְלֹא נִקְחָתִי וַיָּבֹא רִגְזוֹ: 38
- 4,8 וַיַּעַן אֲלֵיפֹז הַתִּימְנִי וַיֹּאמֶר: 2
- 2 הִנֵּסָה דָבַר אֲלֵיךָ תִּלְאָה וְעֵצָר בְּמִלְחָם מִי יוֹכֵל: 3
- 3 הִנֵּה יִסְרַת רַבִּים וַיִּידֹם רַפּוֹת תַּחֲזֹק: 4
- 4 כִּי־שָׁל יִקְמוֹזֵן מִלֵּיךְ וּבְרַכִּים כִּרְעִית הָאֲמִץ: 5

איוב

- 1, * אִישׁ הָיָה בְּאֶרֶץ עֵזֶר אִיּוֹב שְׁמוֹ וְהָיָה הָאִישׁ הַהוּא תָם וְיָשָׁר וְיָרָא
 3, 2 אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע: וַיִּגְדְּלוּ לוֹ שִׁבְעָה בָנִים וְשְׁלוֹשׁ בָּנוֹת: וַיְהִי מִקְּהָלוֹ שִׁבְעַת
 אֲלָפֵי צֹאן וְשְׁלֹשָׁת אֲלָפֵי גַמְלִים וְחֲמִשׁ מֵאוֹת צֶמֶד בָּקָר וְחֲמִשׁ מֵאוֹת אֲתוֹנוֹת
 4 וְעֶבְדָּה רַבָּה מֵאֵד וַיְהִי הָאִישׁ הַהוּא גָּדוֹל מִכָּל בְּנֵי קֶדֶם: וַהֲלָכוּ בָנָיו וְעַשְׂו
 מִשְׁתָּה - אִישׁ יוֹמָיו וְשָׂחָו וּקְרָאוּ לְשִׁלְשֵׁת אֶחָדֵיהֶם לְאֵבֶל וּלְשִׁתּוֹת עִמָּהֶם: 5
 ה וַיְהִי כִּי הִקְיֹפוּ יָמֵי הַמִּשְׁתָּה וַיִּשְׁלַח אִיּוֹב וַיְקַדְּשֵׁם וְהִשְׁכִּיחַ בְּבִקְרֵי הַהֶעֱלָה
 עֲלוֹת מִסְפַּר כָּלָם כִּי אָמַר אִיּוֹב אוֹלֵי הַטָּאִי בְּנֵי יִקְלָלֶנּוּ אֱלֹהִים בְּלִבְבָם כִּכָּהֵן
 יַעֲשֶׂה אִיּוֹב כָּל הַיָּמִים:
 6 וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְיַצֵּב עַל יְהוָה וַיָּבִיֵא גַם הַשֹּׁטֵן בְּתוֹכָם:
 7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל הַשֹּׁטֵן מֵאֵינן תָּבֵא וַיַּעַן הַשֹּׁטֵן אֶת יְהוָה וַיֹּאמֶר מִשׁוֹט בְּאֶרֶץ 10
 8 וּמַהֲתַהֲלֵךְ בָּהּ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל הַשֹּׁטֵן הֲשִׁמְתָּ לְבָד לֹא עָבְדִי אִיּוֹב כִּי אֵינן
 9 כְּמַהוּ בְּאֶרֶץ אוֹשׁ תָּם וְיָשָׁר וְיָרָא אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע: וַיַּעַן הַשֹּׁטֵן אֶת יְהוָה
 י וַיֹּאמֶר הַחֵם וְיָרָא אִיּוֹב אֱלֹהִים: הֲלֹא אֶתְּ שִׁקְתָּ בְּעָדָיו וּבְעָדָה בֵּיתוֹ וּבְעָדָה כָּל
 11 אֲשֶׁר לוֹ מִסָּבִיב מַעֲשֵׂה יָדָיו כִּרְכַּת וּמִקְהָלוֹ פָּרִץ בְּאֶרֶץ: וְאוֹלָם שְׁלַח נָא יָדְךָ
 12 וּגַע בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ אִם לֹא עַל פְּנוֹךְ יִקְלָלֶנּוּ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל הַשֹּׁטֵן הֲנֵה כָּל 15
 אֲשֶׁר לוֹ בְּיָדְךָ רַק אֲלוֹהֵי אֵל תִּשְׁלַח יָדְךָ וַיֵּצֵא הַשֹּׁטֵן מֵעַם פְּנֵי יְהוָה:
 14, 13 וַיְהִי הַיּוֹם וּבָנָיו וּבָנוֹתָיו אֲכָלִים וְשִׁתִּים יַיִן בְּבֵית אֶחֱיהֶם הַבְּכוֹר: וּמִלֶּאֶךָ
 טו בָּא אֶל אִיּוֹב וַיֹּאמֶר הַבִּקְרֵי הַיּוֹם הִרְשׁוֹת וְהִאֲתַנּוֹת רָעוֹת עַל יְדֵיהֶם: וְהַפֵּל שִׁבְא
 16 וְהַקָּתָם וְאֵת הַנְּעָרִים הָכֹו לְפִי הָרַב וְאִמְלִטָה רַק אֲנִי לְבָדִי לְהַגִּיד לָךְ: עוֹד
 20 זֶה מְדַבֵּר וְזֶה בָּא וַיֹּאמֶר אֵשׁ אֱלֹהִים נִפְלָה מִן הַשָּׁמַיִם וְתַבְעֵר בְּצֹאן וּבְנְעָרֵיהֶם
 17 וְתֹאכְלֵם וְאִמְלִטָה רַק אֲנִי לְבָדִי לְהַגִּיד לָךְ: עוֹד זֶה מְדַבֵּר וְזֶה בָּא וַיֹּאמֶר
 כְּשֵׁרִים שְׁמוֹ שְׁלֹשָׁה רֵאשִׁים וַיִּפְשְׁטוּ עַל הַגַּמְלִים וַיִּקְחוּם וְאֵת הַנְּעָרִים הָכֹו
 18 לְפִי הָרַב וְאִמְלִטָה רַק אֲנִי לְבָדִי לְהַגִּיד לָךְ: יְלֹדֹה זֶה מְדַבֵּר וְזֶה בָּא וַיֹּאמֶר
 19 בְּנוֹךְ וּבְנוֹתֶיךָ אֲכָלִים וְשִׁתִּים יַיִן בְּבֵית אֶחֱיהֶם הַבְּכוֹר: וְהִנֵּה רוּחַ גְּדוּלָה
 25 בָּאָה מֵעֵבֶר הַמְּדַבֵּר וַיִּגַע בְּאַרְבַּע פְּנוֹת הַבַּיִת וַיִּפֹּל עַל הַנְּעָרִים וַיּוֹמְרוּ
 כ וְאִמְלִטָה רַק אֲנִי לְבָדִי לְהַגִּיד לָךְ: וַיִּקֶם אִיּוֹב וַיִּקְרַע אֶת מְעָלוֹ וַיִּגַּח אֶת רֵאשׁוֹ
 21 וַיִּפֹּל אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחֲוֶה: וַיֹּאמֶר עָרִם יַעֲתִי מִבֶּטֶן אֲמִי וְעָרִם אֲשׁוּב שָׁמָּה יְהוָה
 22 נָתַן וַיְהִיֵּה לָקַח יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרַךְ: כִּכָּהֵן זֹאת לֹא הִטָּא אִיּוֹב וְלֹא נָתַן הַפְּלָה
 לְאֱלֹהִים:
 2, * וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְיַצֵּב עַל יְהוָה וַיָּבִיֵא גַם הַשֹּׁטֵן בְּתוֹכָם 30
 2 לְהִתְיַצֵּב עַל יְהוָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל הַשֹּׁטֵן אֵי מִזֶּה תָּבֵא וַיַּעַן הַשֹּׁטֵן אֶת
 3 יְהוָה וַיֹּאמֶר מִשְׁטַת בְּאֶרֶץ וּמַהֲתַהֲלֵךְ בָּהּ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל הַשֹּׁטֵן הֲשִׁמְתָּ לְבָד
 אֶל עָבְדִי אִיּוֹב כִּי אֵינן כְּמַהוּ בְּאֶרֶץ אוֹשׁ תָּם וְיָשָׁר וְיָרָא אֱלֹהִים וְסָר מֵרָע
 4 וְעַדָּנוּ מַחֲזִיק בְּתַמּוֹתָיו וְחִסּוֹתָיו בּוֹ לְבַלְעוֹ הַחֵם: וַיַּעַן הַשֹּׁטֵן אֶת יְהוָה וַיֹּאמֶר
 ה עוֹר בְּעַד עוֹר וְכָל אֲשֶׁר לְאוֹשׁ יִתֵּן בְּעַד נַפְשׁוֹ: אוֹלָם שְׁלַח נָא יָדְךָ וּגַע אֶל 35

List of Contributors.

- Genesis: C. J. Ball (London).
Exodus: Herbert E. Ryle (Cambridge).
Leviticus: S. R. Driver and H. A. White (Oxford).
Numbers: J. A. Paterson (Edinburgh).
5 Deuteronomy: Geo. A. Smith (Aberdeen).
Joshua: W. H. Bennett (London).
Judges: Geo. F. Moore (Andover).
Samuel: K. Budde (Strassburg).
Kings: B. Stade (Giessen) and F. Schwally (Strassburg).
10 Isaiah: T. K. Cheyne (Oxford).
Jeremiah: C. H. Cornill (Königsberg).
Ezekiel: C. H. Toy (Cambridge, Mass.).
Hosea: A. Socin (Leipzig).
Joel: Francis Brown (New York).
15 Amos: John Taylor (Keswick).
Obadiah: Andrew Harper (Melbourne, Australia).
Jonah: Friedrich Delitzsch (Leipzig).
Micah: J. F. McCurdy (Toronto).
Nahum: Alfred Jeremias (Leipzig).
20 Habakkuk: W. H. Ward (New York).
Zephaniah: E. L. Curtis (New Haven).
Haggai: G. A. Cooke (Oxford).
Zechariah: W. R. Harper (Chicago).
Malachi: C. G. Montefiore and I. Abrahams (London).
25 Psalms: J. Wellhausen (Marburg).
Proverbs: A. Müller (Halle).^{*}
Job: C. Siegfried (Jena).
Song of Songs: Russell Martineau (London).
Ruth: C. A. Briggs (New York).
30 Lamentations: M. Jastrow, Jr. (Philadelphia).[†]
Ecclesiastes: Paul Haupt (Baltimore).
Esther: T. K. Abbott (Dublin).
Daniel: A. Kamphausen (Bonn).
Ezra: } H. Guthe (Leipzig).
35 Nehemiah: }
Chronicles: R. Kittel (Breslau).

^{*}) Died September 12th 1892.

[†]) Professor Abraham Kuenen who had agreed to do the book died December 10th 1891.

1491
Author Bible - Hebrew

Bible
Heb
H
Title The Sacred Books of the Old Testament, ed. by P. Haupt.
vol. 17, Job, ed. by A. Kamphausen.
DATE

**University of Toronto
Library**

**DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET**

Acme Library Card Pocket
LOWE-MARTIN CO. LIMITED

